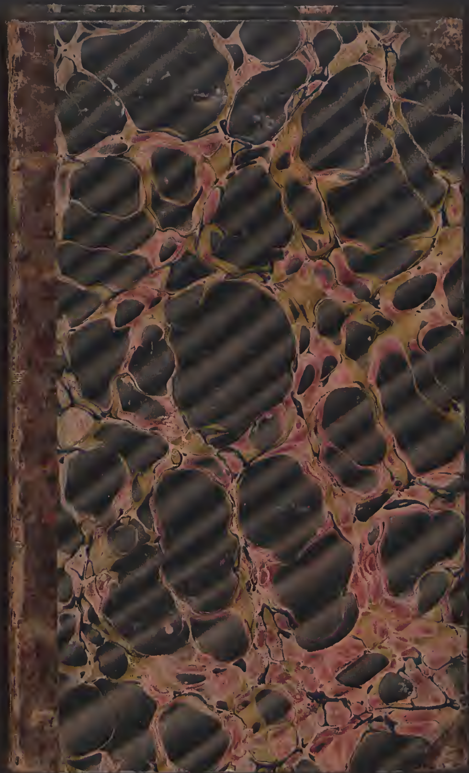
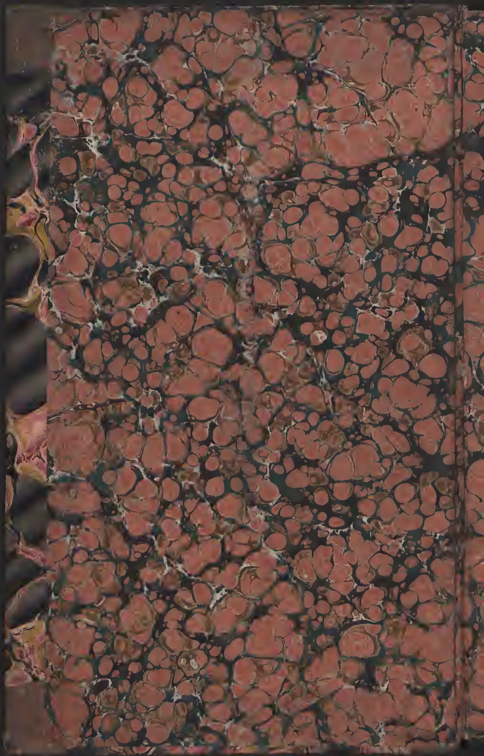
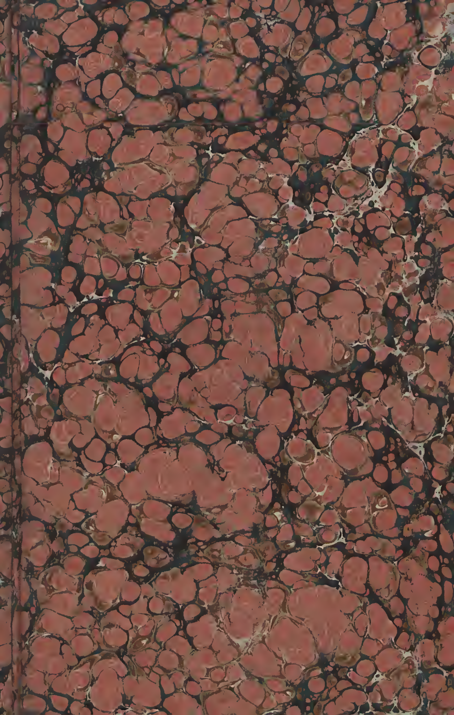

VEMUNDAR SAGA OK VÍGASKÚTU

OK

VÍGAGLÚMS SAGA.

EPTIR GÖMLUM HANDRITUM

ÚTGEFNAR

AT TILHLUTUN

HINS KONÚNGLIGA

NORRÆNA FORNFRÆÐA FÉLAGS.

KAUPMANNAHÖFN.

PRENTAÐAR HJÁ S. L. MÖLLER.

1830.

Sèrilagi prentaðar úr öðru Bindi
ÍSLENDÍNGA SAGNA.

VEMUNDAR SAGA OK VÍGASKÚTU, er og kallast Reykdælinga saga eða Reykdæla, er að nokkru leiti prentuð eptir pappírshandritinu Nr. 161 í arkarformi (*A*) með settaskriftarhendi Sira Jóns Erlendssonar, sem Svarfdæla og Valla-Ljóts saga líka eru á, og nær það fram að eyðunni í 30asta kap. En nokkuð af sögunni, nefniliga frá því í aptara hluta 13da kap., og allt þángaðtil í miðjan 20asta kap. fram, og þá aptur frá því framarliga í 21sta kap. og fram í miðjan 28da kap., þar sem við er getið í athugasemdunum, er sagan prentuð eptir kálfskinnsbókarbrotinu Nr. 561A í 4blf. (*D*); það er úr góðri skinnbók í 4blf. og allgamalli, líkliga ritaðri á 14dú öld, og með sömu hendi og úr sömu bók, sem *D*-brotið, sem getið er við Ljósvetnínga sögu; meðan það er við, er orðamunur úr *A* við það tekinn; í það vantar, framanvið söguna, nokkuð inn í 13da kap., líka er niðurlag 20asta og byrjun 21sta kap., sem tekur yfir eina blaðsiðu í því, gjörmáð, og þá vantar enn aptanvið söguna í því úr miðjum 28da kap. og fram að eyðunni í 30asta kap. Ei má það fullyrða, hvort *A* er skrifuð eptir *D*-handarritinu, áður enn af því glataðist það, sem nú var talið að vantaði, þó er það all-líkligt, því mjög lítill orðamunur er þeirra hvervetna, og minni þeirra, enn annara handritanna, og er þesshattar, að vel má vera afskrifara að kenna; var því og *D* fylgt, að því, er hún tók yfir, að hún virðtist frumritið, hefði það ella eigi verið hæft. Kapítula fyrisögn er engin í *A* eða hinum handritunum, en í *D* viðarst máð, og varð þó lesin, og er því viðgetið í athugasemdunum, að hún eigi náði yfir alla söguna. Svo má virðast, sem saga þessi hafi áður verið sundurgreind í tvær sögur, því þar, sem frá Vemundi kögur lýkur að segja, byrjar 17di kap. í *D* með slíkri fyrisögn: saga Vígaskútu, sonar Áskels. Niðurlag sögunnar, er eptir eyðuna kemur í 30asta kap., er prentað eptir aptari blaðsiðu fyrsta blaðsins í skinnbókar brotinu Nr. 561 B í 4blf. (*D*), þar er og á brot af Gullþóris sögu, og er allt í fyrstu úr sömu bók, sem aðalbrotið *D* hèr að framan. Fyrri síða blaðs þessa er gjörmáð, og ekkert handrit hefir það uppspurzt, sem þá eyðu fylli, er þar verður í niðurlagi sögunnar; en af efninu má ráða, að eigi vantar meira í söguna, enn á því enu máða hálfblaði staðið hefir, og samsvarar það 1½ blaðsiðu prentaðri. En þessi handrit hafa við hin samanborin verið, og orðamunur úr þeim tekinn: fyrst pappírsbókin Nr. 496 í 4blf., sem Valla-Ljóts og fleiri Íslendinga sögur eru á (*B*); þá pappírsbókin Nr. 158 í arkarf. með allmörgum Ísl. sögum (*C*), og að síðurstu pappírsbókin Nr. 507 í 4blf. (*E*) með fljótaskrift; aptantil í hana er viðskrifað með hendi Árna Magnússonar niðurlags brot sögunnar, er í öll handritin vantar, nema skinnbókina *D* og þessa bók; en þau 3 nú töldu handrit má þvínær kalla *A* og *D* samhljóða, þó *C* beri helzt nokkuð útaf.

VIGAGLÚMS-SAGA, er og kallast Glúma, og þá líka Esphælinga saga er áður prentuð í Ágætum Forn-

manna-sögnum, að forlagi Vicelögmanns B. Marcússonar, á Hólum 1756, í 8blf., bls. 180—240, og betur umvönduð, ef rèttritunin er fráskilin, enn hvör önnur sagna þeirra, er þar eru; öðru sinni er sagan útgefin með titli: Vigaglúms saga, sive Vita Vigaglumi, e Manuscriptis Legati Magnæani, Havniæ 1786, í 4blf., og hefir Guðmundur Sýslumaður Pètursson samið látinsku útlegginguna, sem þar er í, og búið á allan hátt að þeirri útgáfu. Nú er sagan prentuð eptir kálfskinnsbókinni Nr. 132 í arkarf. (á bls. 131-41) (*A*), eins og áður Kaupmannahafnar útgáfan, og eru þó eigi óviða þar afbökuð eða rángt lesin orð, úr því, sem í skinnbókinni stendur, er slíkt nú allt lagfært. Skinnbók þessi er mikil, og ágæt að letri og rèttritun, og lítt fábreytilig að því, ber þó stundum til, að stafavillur verða fyrir í henni; hefir það og orðið, þar sem örkum skipti í skinnbókinni, að gleymzt hefir niðurlag vísunnar við lok 23ða kap., og í öðrum stað nokkur orð úr byrjun seinustu vísunnar í 26ta kap.; svo virðist, sem hún sè skrifuð snemma á 14du öld, og eru enn margar Islendinga sögur þar á, auk þessarar. Pappírshandritið Nr. 508 í 4blf., með settletursliendi Ásgeirs Jónssonar, er orðrètt skrifað eptir skinnbókinni, og þurfti því eigi að samanberast; sama er að segja um pappírsbækurnar Nr. 144, 153 og 164 B í arkarf., því þó lítill sè orðamunur þeirra og *A*, mun hann eingöngis sprottinn af gáleysi þeirra, er afskrifuðu. Við *A* er sagan í Hóla-útgáfunni (*B*) samanborin, ber þeim eigi til muna á milli, nema það, er *B* ein bætir úr stöku-eyðunni, sem í *A* og hinum handritunum er. Enn er orðamunur tekinn úr pappírsbókinni Nr. 455 í 4blf. með smárri settletursliendi Síra Helga Grímssonar á Húsafelli (*C*), og er hún allregluliga skrifuð; á þeirri bók eru ýmsar aðrar Islendinga sögur; handrit þau, er nú voru talin og hana, skilur það helzt, að hún bætir við í upphafi sögunnar nokkrum ættartölum, sem í þau vanta. Samhljóða *C* eru að mestu pappírsbækurnar í arkarformi Nr. 143 með settletri, Nr. 160 með settletursliendi Síra J. Erlendssonar, Nr. 164 A með snarhendi Síra J. Gizurssonar, allrèttliga rituð, og Nr. 217 B, mjög óregluliga rituð; og þá enn Nr. 509 í 4blf. með fljótaskriftarhendi Síra J. Erlendssonar, Nr. 565 B og Nr. 582 g. í 4blf., og þó bækur þessar víki stundum í stöku orðatiltæki frá *C*, og hvör frá annari sín ímillum, má þó eigi síður fullyrða, að þær eru allar af sömu skinnbók eða frumriti sprottnar sem hún, og virðtist því óþarft að taka smá-orðamun úr þeim.

Handrit þau, sem hèr hafa talin verið, og eigi er viðgetið hvaðan sèu, eru úr handritasafni Árna Magnússonar á Sivala-turni í Kaupmannahöfn.

Að afskrift frumritsins, samanburði handrita og leiðrèttingu prófarka sagna þessara, hafa í sameiningu starfað tveir af meðlimum fornritanefndar Fèlagsins, Cand. Þorgeir Gudmundsson og Þorsteinn Helgason.

Kaupmannahöfn, dag 28 Jan. 1830.

SAGAN

AF

VEMUNDI OK VÍGASKÚTU.

Saga af Vemundi ok Vígaskútu[1].

Þorsteinn höfði hèt maðr, hann bjó á Hörðalandi[2], ok var hann faðir þeirra Eyvindar ok Ketils hins Hörzka. Þat var eitt sinn í tali þeirra bræðra, at Eyvindr kvoðst heyra gott af Íslandi sagt, ok fýsti bróður sinn, Ketil, til Íslands-ferðar með sèr, eptir andlát föður síns. Ketill vildi eigi fara, en bað Eyvind svâ víðt nema land, at þeim ynnist báðum til vel, ef honum líkaði þar landskostir. Eyvindr fór til Íslands, ok kom skipi sínu í Húsavík á Tjörnesi[3], ok nam Reykjardal uppfrá Vestmersvatni[4], ok bjó á Helgastöðum, ok þar var hann heygðr. Náttfari, sá er Garðari hafði út fylgt, hafði eignat sèr áðr Reykjardal, ok markat til á viði, hversu víðt hann skyldi eiga. En er Eyvindr fann hann, gjörði hann honum tvo kosti, at hann skyldi eiga Náttfaravík, ella alls ekki; þángat fór Náttfari. Ketill fór til Íslands at orðsending Eyvindar, bróður síns, ok seldi áðr jarðir sínar austr; hann bjó

[1]) Saga af Vigaskútu, sem öðru nafni kallast Reykdælingasaga, *B.* [2]) Hörkslandi, *B.* [3]) Tjörnnesi, *E.* [4]) Hestmannsvatni, *B, C.*

fyrstr á Einarsstöðum í Reykjardal; hann var faðir Konáls, föður Einars, er þar bjó lengi. Eyvindr átti mörg börn; synir hans voru þeir Helgi á Helgastöðum, er þeir eru viðkendir, hann druknaði á Grímseyjarsundi, ok Áskell goði, er bjó í Hvammi, faðir Vígaskútu ok þorsteins; Vemundr kögr ok Herjólfr at Mývatni voru ok dóttursynir[1] hans; en Vemundr átti dóttur þorkels svarta. Dætr Eyvindar voru þær þorbjörg, er átti þormóðr or Laxárdal, ok Fjörleif[2], er átti [þórir leðrháls, son[3] þorsteins Gnúpu-Bárðarsonar; þeirra synir voru þeir Vemundr kögr, Herjólfr ok Hallketill í Húsavík, Áskell ok Hávarðr, er bjó í Fellsmúla. Eysteinn hèt maðr, hann var Mánason, ok Rómlendr[4] at kyni; hann bjó í Rauðaskriðum við Fljótsheiði, hann var ójafnaðarmaðr mikill; Mýlaugr hèt nábúi hans, hann bjó á Mýlaugsstöðum; hann var barnfóstri Hávarðs Fjörleifarsonar; Mýlaugr var auðigr maðr ok síngjarn[5]. Eysteinn fór til við 6ta mann, ok tók fyri Mýlaugi 4 mælihlöss skíðaviðar, ok hafði með sèr heim, þvíat hann vildi eigi selja honum; opt hafði hann fengit honum áðr viði, ok hafði eigi fyri goldit. Mýlaugr sagði til Hávarði, en Hávarðr Áskeli goða, móðurbróður sínum. Áskell kvað Eystein eigi vera jafnaðarmann Mýlaugs viðreignar, ok vildi hann sjálfr tilvekja um málit við Eystein, sem hann gjörði um vorit. Eysteinn lagði gerð undir Áskel um þetta mál, þvíat hann var maðr rèttlátastr í

[1]) *ágizkað í samanhengi við það eptirfylgjanda.;* synir, *öll handr.*
[2]) Fjörleifr, *B*, *C*. [3]) Þorleikr Hálsson, *B*; Þ. Hallsson, *C*.
[4]) útlendr, *B*, *C*. [5]) sanngjarn, *B*, *C*.

sættargerðum, hverir sem í hlut áttu. Áskell gjörði Mýlaugi við jafnmikinn, ok 12 aura silfrs fyri sakastaði[1]; þá var goldit silfrit þegar, en viðrinn þar litlu síðarr, ok kvoðst Eysteinn optarr skyldu undir Áskel leggja mál sitt; ekki taldi Áskell á því. Þat mund[2] kom þorsteinn bollkamr eða bolltaung úti Hrossavík[3], systurson þeirra Áskells, ok átti í skipi; hann fór til Hávarðar, ok lèt bera varnað sinn til Eyjafjarðar, ok þótti ekki áverða nema starf eitt, ok seldi þar Eysteini or Rauðaskriðum 3 hundruð lèrepta ok klæða[4] fyri 10 hundruð, ok bauð Eysteini at flytja til skips í Húsavík verðit, áðr 4 vikr eru af sumri; Hávarði þótti þat í illa skuldastaði seldt, þá er hann vissi, en hèlzt kaup sem áðr. Ok er vora tók, þá heimti þorsteinn at Eysteini; hann kvað þorstein eigi þurfa at annast um. Ok annat sinn, er þorsteinn kom at heimta at Eysteini, þá svaraði Eysteinn: ek hefir, segir hann, seldt öðrum mönnum[5] lèreptin, nú geldst mèr seint af þeim, sem ek á at heimta at; en verr hefir mèr gengit[6], enn ek hugða til, at kaupa við þik, þvíat lèreptin voru verri, enn ek ætlaða. þorsteinn kvað Eystein óspilltan[7] varníng tekit hafa. Ok nú þikkir sinn veg hvorum þeirra; ok [þar kom nú mál þeirra[8], at Eysteinn kvað þat mundu bezt, at heimta ekki fyri varnínginn, ok láta þar niðrfalla þat mál, sem nú var komit. Hávarðr svarar, at nú fór svâ, sem

---

1) sjálfræði, *E.* 2) haust, *B*, *C.* 3) Krossavík, *C.* 4) klæði, *C*, *E.* 5) manni, *B*, *C.* 6) greiðst, *B*, *C.* 7) óspunninn, *B*, *C.* 8) Hávarðr kom nú svâ máli sinu, *B*, *C.*

hann grunaði, ok hann gat til þá, þegar er þorsteinn sagði honum kaup þeirra; ok þar kom nú máli með þeim, at þeir skildu. Hávarðr mælti: þat sýnist mèr fyriliggja, at [leita til Áskels[1] um þetta mál, sem öll onnur, þau er [hans sómi[2] liggr við ok frænda hans, ok er sá líkastr, at rètta þetta mál við Eystein. þorstein kvoðst eigi vilja kæra frændr sína um þetta mál, ok bauð nú Eysteini hólmgaungu, þá hann varnaði honum gjaldsins. Ok nú tókst hólmgángan með þeim, ok varð hún með því móti, at þorsteinn hjó af Eysteini skjöldinn, ok nær undan honum fótinn; tók hann þar 3 merkr silfrs, ok svâ fèkk hann þar vöru sína alla; ferr hann nú utan, ok þikkir hann mikit hafa vaxit af þessu máli. En frá Eysteini er þat at segja, at fótr hans var græddr, ok gekk hann jafnan haltr síðan, er hann hafði barizt við þorstein.

2. Svâ er sagt, at Háls[3] Fjörleifarson gerði bú at Tjörnum í Ljósavatnsskarði, ok þar gjörðist vinátta mikil ímilli Eysteins í Rauðaskriðum. Björn hèt maðr, hann var frændi þeirra Fjörleifarsona; hann kemr einhvörju sinni at hitta Háls[4] Fjörleifarson, ok beiddi hann nokkrs tilbeina um ómegð sína: ok svâ, at gefa nokkut til utanferðar mèr. Háls sagði, at hann mundi annast ómegð hans, ef frændr hans Háls vildi beina til útferðar honum. Björn rèð þat nú af, at hann ferr nú til Reykjardals at finna frændr sína, ok hann kemr at kveldi til Eysteins, ok varð þeim

---

1) *þannig B, C;* vara þik við, *A, E.* 2) *þannig B, C;* liðsemi, *A;* liðsinni, *E.* 3) Hali, *B, C.* 4) Hala, *C.*

margt talat, ok ræddu um hinar ok aðrar tiltekjur, er Björn ætlaði at hafa; ok þá spurði hann Eystein, hverju hann ætlaði til at beina til utanferðar hans. Villtu tilvinna nokkut þat, er hæfiligt er, eða nenna? Eigi kvaðst hann flugumann vilja vera, þóat Eysteinn vildi þat. Eysteinn segir: ek skal gera þèr kost einn fullgóðan: þú skalt reka 15 geldínga til Háls, frænda þíns, þá sem ek á, ok þó með leynd á þessari nótt, ok setja þar inn ok byrgja, en kasta vöttum þínum ok staf hjá vökinni þar á tjörninni. Björn fór nú eptir ráðum Eysteins, ok rak 15 geldínga til Háls, frænda síns, á laun um nóttina; en Eysteinn fèkk honum fararbeina, ok fór hann utan[1] austr í fjörðum[2] með ráði Eysteins. En frá því er at segja, hvat Eysteini gekk til þess, er hann bauð honum, at kasta niðr stafnum ok vöttunum hjá vökinni, en hann hugði at menn skyldu þat ætla, at hann væri drukknaðr, ok ætla, at hvarf hans mundi af því vera. Um morguninn eptir fór Eysteinn í ransókn, ok með honum Þorkell Þorgeirsson[3] frá Ljósavatni, ok komu þeir til Háls, ok báðu þar ransóknar; ok hann ransakaði, ok fann geldínga sína 15 innibyrgða í geldíngahúsi Háls, ok beiddist sjálfdæmis af honum. En Háls brást ókunnugr við þetta mál, ok vildi fyrir aungvan mun festa grið fyri þetta mál, er hann hafði aungvan grun[4] um sauði Eysteins þessa, er þar voru komnir, eðr hvörju faraldi þeir hefði þar komit; ok var þat nú hans ör-

[1]) *v. í C.* [2]) fjörðu, *C.* [3]) *þannig líkliga rèttara, sbr. blaðs.* 10; Geitisson, *eða* Gettisson, *A og hin.* [4]) um þetta mál, *ofaukið í A og hin.*

endi, at fara á fund frænda sinna, Áskels goða ok Hávarðar, ok segir þeim til þessa, þat sem hann mátti af vita. Þeir svöruðu ok sögðu honum, at nú hafði svâ farit vinátta þeirra Eysteins, sem von var, at hann mundi eigi vel gefast hvorki öðrum, nè þèr; kváðu þeir mjök í bætr bera, er hann hafði einskis mátt[1] á leið koma[2] um [þenna áburð[3]. Ok nú var sú ráðagerð Áskels, at þeir mundu utan fara báðir[4], Háls ok Vemundr, í Eyjafirði. Nú er eigi lângt at bíða, áðr enn frèttist hvarf Bjarnar, [ok þótti mönnum þat með undarligu móti vera; ætluðu margir, at þat mundi hafa saman borit hvarfit Bjarnar[5] ok sauðanna [Eysteins; kváðu þat mikit í huga mönnum einatt, at eigi væri örvænt við fèþurfi Bjarnar ok grunnsæri, en við slægð ok illgirni Eysteins, ok mundu þeir[6] með nokkru móti hafa verit báðir á einu ráði; töldu eigi ólíkligt, at þann veg mundi Eysteinn [helzt mega þikkjast[7] reka svívirðíngar sinnar, er hann fèkk af Þorsteini bolltaung[8], at láta frænda hans verða fyri þvílíku ámæli, sem meirr mundi þikkja líkligt vera, at Háls fengi af þessum hlut; þótti þat ok undarligt, ef hann færi svâ djarfliga með, ok gengi svâ gegnt at um ransóknina, nema hann vissi nokkut til áðr. Nú ferr málit til þíngs, ok lauk því svâ, at Háls var sekr um sauðatökuna, fyri því, at Áskell vildi eigi svara fyri hann.

---

1) *þannig E;* máls, *A og hin.* 2) komit, *B, C.* 3) *þannig E; eyða í A;* þetta efni, *B, C.* 4) bræðr, *b. v. B, C.* 5) *frá [v. í B, C.* 6) *þannig B, C;* Eysteinn kvað (kváðu, *E.*) þat nokkut íhugaverðt ok óreyndt, at eigi væri örvænt við fèþurfi B. grunnsæi, en við slægð Eysteins ok illgirni þeirra norðr, *A, E.* 7) *þannig B, C;* eigi heilt virðast mega, *A, E.* 8) bolstaung, *sum.*

3. Nú er at segja frá ferð þeirra Háls ok Vemundar, at þeir fóru utan, ok fundu Björn frænda sinn, ok spurðu, hverju atgegndi um ferðir hans. Hann varð fárr við kvomu þeirra, ok fann þat til utanferðar sinnar, at hann þóttist svâ helzt mega forðast ómegð sína. Háls kvað þat mundu aungu gegna; hann[1] segir, hvörsu fór með þeim Birni[2], at hann hafði heitit honum, at annast ómegð hans, ef bræðr Háls[3] vildu tilbeina til utanferðar honum; ok nú segir Vemundr, at hann hafi ekki komit at finna þá; ok þikkjast þeir bræðr nú skilja, at hann muni eigi it sanna uppi láta, ok leita nú eptir við Björn, þartil er hann lætr uppi it sanna, hversu farit hafði með þeim Eysteini; ok nú tóku þeir Vemundr Björn á sitt vald. Þeir Háls fara aptr til Íslands þegar hit nærsta sumar, ok koma sínu skipi í Húsavík, ok hafa nú Björn þar með sèr. Þat var ráðagerð Vemundar, at leyna Birni, þartil er þeir fyndi Áskel goða; Háls sagði þá þegar Katli, bróður sínum, er hann kom til skips. Nú láta þeir skamt at bíða, áðr þeir fara á fund Áskels, ok segja sem nú var komit málinu, ok þikkir honum nú vel hafa gengit, ef Háls mætti fá rètting síns máls, ok safnar nú at sèr mönnum, þartil er þeir verða saman 60, ok fara þá þegar til Eysteins, ok hugðust at koma þar á óvart; en þat bar svâ til, at Eysteinn hafði þar ekki færra lið fyri. Þeir Áskell ok frændr hans bera upp sitt mál, ok duldi Eysteinn alls þess um þat, at svâ væri, sem þeir sögðu. Þá var

1) en, *C.* 2) *ágiŗkað;* Eysteini, *öll.* 3) hans, *B, C.*

Björn til leiddr, ok sannar hann sögu Áskels; ok eigi dylr Eysteinn at síðr. Ok nú biðr hann liðs þorkel, son þorgeirs Ljósvetníngs; en hann sagði, at hann mundi eigi gott mál tilbera, ok kvaðst þat vita, at Áskell vildi aldrei [fylgja raungu máli; sagði þá ok hafa sannanarmann sögu sinnar: ok berr sá ímóti því, er þú segir, ok er þat Björn, frændi Fjörleifarsona[1]; lauk hann svâ sínu máli, at hann vildi ekki[2] lið veita honum um þetta mál. Áskell lèt nú stefna Eysteini um illmæli þat, sem hann hafði við Háls um sauðatökuna til alþíngis. Aungvir menn urðu til at svara fyrir Eystein; ok nú verða þær málalyktir, at Eysteinn varð sekr. Ok þegar þeir koma heim af þíngi, þá reið Áskell þángat með flokk sinn til Eysteins, ok ætlaði at taka hann af lífi. En í öðru lagi er þat at segja frá Eysteini, at honum hafði í hug komit, at eigi væri örvænt, at þvílíkar málalyktir mundi verða á þínginu, sem nú voru, ok þótti honum þurfa nokkurra orræða í at leita, ef duga skyldi, ok kom þat í hug, at eigi væri ráðit, hve lángt tóm þeir gæfi honum til ráðagerðar, þegar þeir kæmi af þínginu, ef hann sættist eigi áðr fyrr; ok nú varð þat hans orræði, at hann safnaði saman öllu gánganda fè, því sem hann átti, ok rak inní húsin, ok lagði eld í húsin, ok brendi upp allt saman, bæinn ok fènaðinn, ok svâ hjónin öll þau, sem verit höfðu hjá honum; en frá því segja menn ýmist, hvat honum sjálfum varð fyrir; er þat sögn sumra manna, at hann hafi farit utan

[1]) Hjörleifsson, *likl. rángt í B, C.* [2]) *frá* [*v. í B, C.*

suðr á Eyrum; ok er þat þeirra sögn, at hann hafi farit[1] í Vík austr, ok þaðan farit suðr til Danmerkr; en sumir segja, at hann muni hafa brunnit með hjónum sínum; ok vitu vèr þó eigi, hvort honum hefir heldr at bana vorðit; en jarðir þær, sem þar voru eptir, urðu nú sektarfè.

4. Hánefr hèt maðr, hann bjó í Óþveginstúngu; fátt verðr frá honum vel sagt í þessari sögu, ok var hann óorðsæll maðr; hann græddi mikit fè, en þó hèldust lítt hjónin hjá honum. Svâ er sagt, at Hánefr ferr til fundar við Vemund, ok bauð heim[2] Þorkötlu, dóttur hans, ok ætlaði hann sèr þat mjök til trausts við aðra menn; Vemundr var engi jafnaðarmaðr kallaðr, ok vænti Hánefr af slíku, at hans hlutr mundi eigi fyri borð vera borinn, þóat hann bæri eigi ávalt gott mál til handa. Þat er at segja, at Vemundr þá barnfóstr, ok ferr Hánefr nú heim, ok þikkir sín för allgóð orðin. Nú verðr Áskell varr við þetta, ok þótti þat kynligt, at Vemundr vildi þiggja barnfóstr at svâ skitligum manni, sem hann kvoðst hyggja at Hánefr væri, lèt ok þat líkligt þikkja, at hann mundi af honum nokkut íllt hljóta. Vemundr kvað þetta ekki svâ vera, sem hann talaði, lèt Hánef vera vingóðan mann, ok kvað hann hafa sèr marga góða gripi gefna, ok kallaði sèr vel líka við hann, ok kvað hann vera góðan dreng. Áskell kvað eigi mundu lángt bíða, áðr hann mundi vita, hversu góðr drengr hann er: en hann þikkist

[1]) sèzt, *B, C.* [2]) honum at fóstra, *C.*

nú hafa fengit sèr örugt traust; ok nú hætta þeir umræðunni. Þorleifr hèt maðr, hann var kallaðr melrakki; hann kemr til Hánefs, ok skorar á hann til vistar; þá hafði húskarl Hánefs á burt hlaupit litlu áðr, ok tekr Hánefr við Þorleifi. Þat var siðvandi Hánefs, at hann lèt hvern dag gánga í haga til sauða sinna, ok lèt telja. Maðr hèt Hrafn, hann bjó at Lundarbrekku í Bárðardal, hann var góðr bóndi. Svâ er sagt, at Hrafni hvurfu geldíngar 16, ok spurði ekki til, ok þóttust menn eigi vita, hvat af var orðit. Þat er at segja, at Þorleifr melrakki varð varr við, at Hánefr hvarf margopt[1] or hvílu sinni um nætr, ok þar kom, at hann forvitnaðist hvörju gegna mundi; ferr hann nú út, ok leitar hans, ok í einni brekku fellr hann; ok er hann stóð upp, er blóð á hendi honum; ok nú hyggr hann at, hvar hann væri skeindr, er hann sá, at hann var blóðugr, ok varð hann ekki þess varr; ok nú grunar hann, hvörju gegna mundi. Þar voru hrísrunnar nokkrir, sem hann var, ok þar hittir hann jarðhúss munna; þar var þann veg umbúit, at þar var borinn fyrir hrísflekkr[2], ok stúngit ígegnum hríslum, ok var svâ at sjá, ef eigi var allt atgengit, sem þar, er heilir runnar stóðu. Nú ferr hann í jarðhúsit, ok þreifast þar fyri; hann hittir þar gærur ok sauðahöfuð, grábíldótt fann hann þar eitt, ok var þat mjök auðkennt; þat tekr hann á burt, ok byrgir aptr eptir sèr á þann veg, sem áðr var. Síðan kendi hann reykjarþef; ok því nærst sá hann eld, ok var

[1] *þannig E;* margt, *A og hin.* [2]) hrísfleki, *B;* hrísflóki, *C.*

ketill yfir eldinum, ok þar var maðr hjá, ok kennir hann Hánef, húsbónda sinn, ok gengr nú atfram at eldinum, ok lætr illa at Hánef, er hann er at slíku um nætr. Hánefr kvað húsfreyju rekkju illa, en sagði sèr annt um daga, svâ at hann mátti þá eigi at vera. Ok nú býðr hann þorleifi elds[1]; en hann kvaðst eigi þat vilja, ok segir, at hann mundi eigi lengr með Hánefi vera, ok kvað sèr vera illan grun á hans máli, ok þar skilja þeir; ferr hann nú þartil, er hann kemr til Hrafns, ok varðveitti áðr höfuðit, þat sem hann fór með. Vel fagnar Hrafn honum, ok spurði, hví hann væri frá Hánef. þorleifr taldi hvorntveggja þeirra geðlausan, ok hann hafði því í burt farit. Nú varð Hrafni rædt um sauðahvarfit, ok varð þann veg í orðum þorleifs, at honum þóttu menn aungvan gaum at gefa slíkum hlutum, er ekki skal eptir leita þvílíkum hvörfum, er svâ eru stödd. Hrafn spurði, ef hann vissi nokkut til, hvert eptir mun vera at leita. Ekki vildi hann þó segja Hrafni greiniliga til, áðr enn Hrafn gaf þorleifi hundrað silfrs; ok nú sýnir þorleifr honum höfuðit ok markit[2]. Fara þeir nú til jarðhússins, ok fundu þar ekki; þeir þóttust vita, at Hánef mundi hafa grunat, at þorleifr mundi varr við orðit hafa, ok hafði nú á burt borit. þeir Hrafn hitta nú Hánef, ok bera þetta á brýn honum, at hann muni vera nokkrs afvaldr um sauðatökuna; en hann duldi alls um þat. þorleifr segir Hánef þann grun,

[1]) til elds, *B;* til ölds, *C.* [2]) ok kendi Hrafn, *b. v. C.*

sem hann þóttist af hafa, ok eigi dylr Hánefr at siðr. Hrafn bauð þat, at hafa jafnmarga sauði aptr, sem Hánefr hafði tekit frá honum; eigi vildi Hánefr þat; ok nú skiljast þeir. Fóru þeir Hrafn heim, ok þikkist hann nú víst vita, at Hánefr hefir stolit frá honum geldíngunum. Þat er nú at segja, at Hánefr ferr til fundar við Vemund, vin sinn, ok segir honum illmæli þat, sem haft var at honum. Vemundr spyrr, ef hann væri nokkrs afvaldr um þetta mál; en Hánefr kvað þat fjærri fara, ok biðr nú Vemund styðja sitt mál; hann kvað svâ vera skyldu.

5. Maðr hèt Steingrímr Örólfsson[1], Þórðarsonar slîtanda; hann var mikill maðr fyri sèr ok góðr bóndi; hann var kvongaðr maðr, ok hèt Ástríðr kona hans. Þorbjörn hèt maðr, er bjó á þeim bæ, er á Áskógi[2] heitir, þat er á Gálmaströnd; Þorbjörn hefir átt 2 sonu, er við þessa sögu koma at nokkru, [hèt annar Steinn[3], en annar Helgi; þeir voru efniligir menn, ok enn mun sagt verða frá þeim síðarr í sögunni. Dóttir Þorbjarnar er nefnd Astríðr; þá konu átti Steingrímr Örólfsson, er fyrr var nefndr. Steingrímr bjó at Kroppi i Eyjafirði; svâ var sagt, at hann væri frændi Hrafns, er bjó á Lundarbrekku í Bárðardal. Nú er þat fyrst at segja, at Hrafn sendi Þorleif melrakka til Steingríms, frænda síns, í Eyjafjörð, ok vildi eigi hætta honum þar með sèr, ok kvað hann vera góðverðan frá sèr, svâ sem honum hafði drengiliga farit í málum þeirra

[1]) Örnólfsson, *E.* [2]) Árskógi, *B, C, alstaðar.* [3]) *þannig B, C;* sá eini hèt Hersteinn, *A og hin.*

Hánefs; kvaðst þat vilja, at hann hlyti þar ekki íllt af, segir, at hann mun koma um vetrinn at finna hann. Þorleifr kemr nú á fund Steingríms, ok tekr hann vel við honum at orðsendíng Hrafns, ok er hann nú með honum. Um vetrinn finnast þeir frændr, ok var þat í ráðagjörðum þeirra, at Hrafn skyldi selja jarðir sínar norðr, ok fara síðan vestr í nánd Steingrími, ok stefna Hánef um sauðatökuna, en þá kvoðst Steingrímr vilja taka við málinu síðan. Nú ferr Hrafn svâ með, sem honum var ráð tilgefit, at hann stefndi Hánef um vorit; ok síðan fór Hrafn á burt þaðan or sveit með allt sitt í Eyjafjörð. En frá því er nokkut at segja, hvern veg Hánefi brá við stefnuna, at hann fèkk sèr hest, ok reið þegar á fund Vemundar, ok segir honum, hvar nú var komit málinu; ok nú lætr hann ásannast fyri Vemundi, at hann var valdr sauðatökunnar, ok biðr hann nú ásjár. Vemundi þótti illa, at Hánefr hafði dult hann tökunnar, ok sagði, at allt þótti honum nú óhægra hlut í at eiga, er hann hafði eigi áðr vitat; en þó er svâ sagt, at Vemundr tekr handsölum á öllu fè hans, en hafði heim dóttur sína. Nú verðr Áskell brátt varr við þetta, ok býðr hann Hánef til sín, ok þótti hann vera þræls efni; segir nú, sem fyrr, at íllt mun af honum hljótast; kvað eigi ólíkt því farit hafa, sem hann gat til fyrir öndverðu, þá er þeir Vemundr töluðust við, þá er hann þá barnfóstr at honum. Steingrímr ferr nú með málit til alþíngis, ok lauk því svâ, at Hánefr varð sekr um

sauðatökuna. Hrói hèt maðr; hann bjó norðr í Öxarfirði, á þeim bæ, er heitir í Klifshaga; hann var mikill bóndi fyri sèr. Svâ er sagt, at Steingrímr gaf Hróa hundrað silfrs til þess, at drepa Hánef, ef Vemundr sendi hann í Raufarhöfn til skips: þvíat hann vill þar koma honum utan á Slèttunni; en Steingrímr kvoðst mundu varða at Gâsum, at eigi kæmist hann þar utan; ok þetta vill Hrói; ok fara menn nú heim af þínginu. Vemundr ferr sandleið heim á Öndórstaði til bús síns í Reykjardal, ok kom hann í Hraunsâs hjá Mývatni; þar bjó kona sú, er þorgerðr hèt; hún átti son, er þorkell hèt, hann var úngr maðr ok frækiligr. Vemundr biðr, at son hennar fari með honum norðr á Slèttu til skips, kvoðst gott þikkja, at slíkir menn færi með honum, sem þorkell var, er svâ eru vænligir; hún leyfir, ok þikkir allmikit fyri; en þó ferr hann með Vemundi. Nú ferr Vemundr at finna Áskel, frænda sinn, ok ræðst um utanferðina Hánefs við hann; en Áskell latti utanferðina, ok bauð honum þar at taka við Hánef, ok sjá þat ráð fyri honum, sem honum líkaði; segir honum þann grun, sem hann þóttist vita á með þeim Steingrími ok Hróa í Klifshaga, en kvað aungva von, at hann mundi á burt komast í Eyjafirði, svâ at Steingrímr yrði eigi varr við. Vemundr kvoðst þat eina vilja, at koma honum á burt. Aungvan hlut vil ek í því eiga, kvað Áskell, ok far þú með, sem þèr líkar, en mikit íllt mun af Hánefi hljótast. Vemundr sendi orð Háls, bróður sínum, at hann komi á hans fund; þó kom honum þat í hug,

at eigi væri ráðit, hversu at menn vikist við um hans orðsendíng; ok því gjörir hann þat ráð hëldr, at sendimaðrinn beri til orða Áskels þeim mönnum, sem hann vildi tilnefna; hann sendir annann mann til þóris geitbegs[1], er bjó í Laxárdal, á þeim bæ, er í Holti heitir. þórir bjóst til sels, þá er sendimaðrinn kom. þórir neitti ferðinni, áðr orð Áskels komu til; en þá var hann þegar búinn. Ljót at þverá í Laxárdal hitti hann, er þá var at skálasmíði sem óðast, ok hinn þriðja þórodd harðjaxl á Mánahjalla; hann var enn í selför; þessir köstuðu þegar niðr verki sínu, er Áskels orð komu til, en eigi fyrr. þessir menn allir fara nú með Vemundi, þar er ok Hánefr í för með þeim; þeir voru 18 saman, ok fara nú síðan þann veg, sem leiðir lágu; taka gistíngarstað í Reykjahverfi með þeim manni, er Geirrekr hèt; hann var vinr Vemundar; hann bauð, at hafa Hánef þar á laun, þartil at skip kæmi at náðugliga, svâ at honum mætti utan koma, ok kvoðst þat þikkja ráðligra, enn sjá meðferð, er Vemundr ætlaði at hafa, ok sagði, at Hrói í Klifshaga hafði fè tiltekit, at drepa Hánef, af Steingrími, ef honum gæfi færi á, ef þángat væri fars leitat, sem þú ætlar nú til: ok því einu hefir hann þarum játat, at hann mun þat gjarnan enda vilja, ef hann má því ákoma. Hitt er líkara, segir Vemundr, at hann gefi at þessu aungvan gaum, ok munu vèr fara þann veg, er vër höfum áðr ætlat. þú munt því ráða, segir Geirrekr, ok annann veg mun reynast, enn hann Hrói

[1]) geitskeggs, *C.*

láti hjá sèr líða þat, sem hann er heitbundinn í við vini sína. Þeir Vemundr kögr fara nú í Öxarfjörð, ok yfir Jökulsá at ferju hjá Akrshöfða; sá maðr hèt Þórðr, er þar bjó; þar hafa þeir dagvörð at Þórðar. Svâ er sagt, at Þórðr ætti þræl, er fyrr var nefndr; hann hafðist þat at um daginn, er þeir Vemundr kvomu, at hann ók heim viði; ok þegar er þrællinn varð varr við, hvörir komnir eru, þá veltir hann af hlassinu; síðan tekr hann á rás mikla, ok rennr þartil, er hann lítr Hróa í Klifshaga, meðan þeir Vemundr mötuðust; ok nú segir hann Hróa, at Vemundr var kominn í Akrhöfða við 18da mann, ok þat, at þar var Hánefr í för, ok kvoðst þræll-inn nú vilja launa bróka vaðmálit, er hann hafði gefit honum. Hrói sendi þrælinn at vita, hvörja leið þeir færi, hvat fremra, eða hvat efra, um hálsa. Þórðr í Akrhöfða bauð Vemundi at sitja þar, ok sagði þat nú um þrælinn, at hann hafði í burt hlaupit, þá er þeir höfðu komit, ok kvoðst ætla, at hann mundi hafa farit til Hróa, ok gert hann varan við kvomu þeirra. Vemundr vill fara, sem hann hefir ætlat, ok kvað Hróa ekki mundu þikkja undir um ferð þeirra. Þat er nú at segja, at Hrói safnar liði, ok hefir 30 manna, áðr hann fór heiman; vildi fóstra hans þreifa um hann, áðr enn hann fór heiman, ok þóttist hún þá gjörst vita, hvern veg honum mun farast; hún finnr á fæti honum, en annarstaðar þótti henni vel vera.

6. Nú ferr Hrói með föruneyti sínu 30 manna, ok sátu fyri þeim Vemundi í einstígi nokkru;

höfðu þeir eigi lengi þar verit, áðr Vemundr kom með flokk sinn at einstíginu. Ok nú hlaupa þeir Hrói upp fyri þeim, ok biðr hann Vemund nú, at hann fái Hánef í hendr þeim, ok fari aldrei með slíkt illmenni: heldr láttu mik sjá fyri honum, segir hann, þat er mèr líkar. Nei, segir Vemundr, eigi munda ek þat vilja, Hrói! at þú kæmist þegar svâ auðveldliga at hundraðinu því, sem þú tókst af Steingrími til höfuðs Hânef, at ek seli hann nú þegar fram þèr í hendr; verði þèr at sækja eptir betr, ef þèr vilið, segir hann. Nú slær þegar í bardaga með þeim, ok skýtr þegar Vemundr spjóti til Hróa í rist hans; en Hrói sendi þegar aptr spjótit til Þorkels ígegnum hann, en hann var sonr Þorgerðar í Hraunsási. Þóroddr harðjaxl vo Helga, bróður Hróa. Þat er nú sagt, at þeir vildu aptr hverfa Þóroddr ok Hánefr, en Vemundr vill þat eigi. Ok nú kemr þar Áskell við 30 manna, ok vildi sætta þá; er svâ sagt, at hann fór þegar, er hann spurði atferðina Vemundar, ok þótti þess eins von vera, at eigi kæmi þeir skemdarlaust fram ferðinni fyrir Hróa, ok kallar nú mikit á orðit, ok kvað þó þá betra at sættast, enn síðarr. Nú kemr þar til fundarins sá maðr, er Þórhallr hèt; hann bjó í Hafrafellstúngu, góðr ok skilríkr; hann var með 30 manna; hann gerir nu tvo kosti: bað þá gera annathvort, at kjósa hvorn er þeir vildi, at þeir hætti at berjast, eðr hann mun ráðast til bardagans með þeim: ferr þá, sem auðit verðr; ok nú láta þeir af at berjast. Svâ er sagt, at fallnir voru af liði Hróa: Helgi, bróðir hans, ok þrællinn, en af Vemundi: Þóroddr harðjaxl ok

þorkell, er fyrr var getit; Hánefr var ok fallinn, þótti þat fám mönnum skaði, þóat hann væri drepinn. Nú er þegar slegit í sætt málinu með því móti, at Áskell skal gera um þeirra ímilli. Sú var gerð Áskels, at vígin skulu ástandast þorkels ok Helga, bróður Hróa, Hánefs ok þrælsins, en þórodd skal bæta hundraði silfrs; land var goldit í Reykjahverfi, ok voru þat ráð Áskels. Eru þeir nú sáttir eptir þetta, ok fara nú hvorutveggju til sinna heimkynna. Nú segir Áskell, at nú hafði því nær farit, sem hann gat til, ok þótti þessi för betr ófarin. Vemundr kvað hvörn sínum forlögum fylgja verða, sagði nú hvorntveggja mega vel við una sinn hlut, ok segir, at þá mun hverr deyja, er feigr er.

7. Þá gjörði vetr mikinn þareptir hinn næsta, ok eiga þeir fund Reykdælar at þverá at Ljóts hofgoða, ok þat syndist mönnum ráð á samkomunni, at heita til veðrabata; en um þat urðu menn varla ásáttir, hvörju heita skyldi; vill Ljótr því láta heita, at gefa til hofs, en bera út börn, ok drepa gamalmenni; en Áskeli þótti þat ómæliligt, ok kvað aungvan hlut batna munu við þat heit; sagðist sjá þá hluti, at honum þótti líkara til at batna mundi, ef heitit væri; ok nú spyrja menn, hvat þat væri; en hann sagði, at ráðligra væri at gjöra skaparanum tign í því, at duga gömlum mönnum, ok leggja þar fè til, ok fæða upp börnin. Ok svâ lauk nú þessu máli, at Áskell rèð, þóat margir menn mæltu ímóti í fyrstu, ok öllum þeim, er rèttsýnis voru, þótti þetta vera vel mælt. Einhverju sinni kom Ve-

mundr at máli við Áskel, ok bað hann ljá sèr ferju at fara úttil Flateyjar eptir veiðiskap, kvoðst hann bæði mundi flytja at Áskeli ok sèr; hann sagðist ljá ferjuna þegar hann vildi. Áskell átti þar mikil faung í eynni, ok hafði þann mann settan til at geyma, er Kálfr er nefndr; ekki er hann sagðr mikilmenni. Nú ferr Vemundr, þartil er hann hittir Kálf, ok biðr hann, at greiða sèr faung þau, er Áskell átti í hans varðveizlu, ok kvaðst vera eptir sendr. Kálfr svaraði, at hann kvaðst seldt hafa faungin þeim or Áskógi, Þorbirni ok sonum hans, ok sagði nú Stein nýfarinn á brutt, ok at hann hafði kú viðtekit af þeim. Já, sagði Vemundr, þá varð ek heldrtil seinn, en þat væri makligt, at ek dræpa þjóf þinn, ok mættir þú þann veg eigi svíkja fleiri góða menn, sem Áskel, ok muntu vera hinn versti maðr. Kálfr svarar, at hann ætti ekki refsíng á þessu: lát mik fara á fund Áskels, ok vil ek gjarnan, at hann gjöri minn hlut, sem hann vill. Nú fara þeir á fund Áskels, Kálfr, ok segir Vemundr honum þat, sem um var. En Áskell sagði, at ekki skulu þeir um þetta deila þurfa, ef verðit gyldist; vil ek nú, segir Áskell, gefa þèr, Kálfr! kúna, ok biðr hann nú afla sèr heyja um sumarit, ok sækja sèr aðra kú heim til sín, ok kvaðst þá vilja gefa honum, ok kendi sèr völd um þat harðrètti, er hann hafði þolat af Vemundi, ok virði þat til vorkunnar við Kálf. Ok jafnan sýndi Áskell þat, at hann var fáum mönnum líkr sakir rèttdæmis, er hann hafði manna ámillum, ok drengskapar við hvörn mann.

8. En at[1] vori bað Vemundr Áskel ferju sinnar til Grímseyjar á reka þeirra Áskels; sá maðr er nefndr Máni, er geymdi rekann þann, er Áskell átti þar. Ok nú segir Áskell Vemundi, at hann hafði mælt við Mána á vorþíngi, at hann skyldi selja rekana, ef hann gæti, en ef nú væri eigi seldt, þá skyldi Vemundr meðfara. Vemundr kom nú til Grímseyjar, ok dró upp skip í varir Áskels; en þar lágu skip fyri, ok tekr Vemundr þat ráð, at hann hratt út skipinu, ok lèt fljóta um ýla; gengu síðan til Mána, ok spyrr eptir fánginu; en Máni kvaðst seldt hafa, sem Áskell skipaði áðr. Vemundr segir, at hann var nú eptir sendr fánginu, ok kveðr Mána nú illa hafa meðfarit, ok vill hann þá enn eigi fara erendislaust; tekr síðan hval framá ferjuna, er þeir áttu feðgarnir or Árskógi. Ok í því bili kom Þorsteinn í eyna, ok mæltust þeir við nokkr orð, ok vill Steinn eigi róa eptir honum, ok skiljast þeir nú at sinni. Nú kemr Vemundr kögr á fund Áskels, ok segir honum, hvörsu farit hafði, ok bauð honum af fánginu slíkt, er hann vildi. Lèt Áskell illa yfir ferðinni, ok kvaðst aungvan hlut vilja hafa af því, er Vemundr stæli, en sagði Mána hafa svâ meðfarit, sem hann hafði skipat honum, ok segir, at Vemundr vill þat opt ónýta, sem hann leggr til með honum, þótt honum gegndi hvergi verr þat at hafa. Ok nú segir Vemundr, at eigi skal hann hafa utan flutt farminn til þess, at engi njóti, lætr flytja í bú sitt, segir, at nýta skal fángit, þóat Áskell vill eigi hafa. Nú kemr Steinn at hitta Steingrím, mág sinn, ok

[1]) annat, *B.*

segir honum þau óskil, er þeim feðgum voru gjör af Vemundi um hvaltökuna. Steingrímr kveðr þá skulu gera eptir dæmum Áskels, ok segir, at þá skal ekki áskilja um hvalfjósir nokkrar, ok bað þá láta vera kyrt.

9. Þat er nú at segja, at skip kom í Eyjafjörð eitthvört sinn við Knarareyri, [sem opt kann við at bera[1], þó helzt sè hèr nokkut frá sagt at sinni; þat skip var viði hlaðit at miklum hluta; ok annat skip kemr á Gásum mjök í þat mund, sem hit fyrra. Herjólfr frá Mývatni ok Vemundr, bróðir hans, koma til kaupa. Herjólfr átti skála á velli, ok vildi kaupa til góðan við, ok bauð nú um Vemundi, at vera fyri sína hönd. Hann fór nú, ok falaði viðinn at Austmanni fyrir Herjólf, ok þar var með kerviðr[2], er hann vildi kaupa, ok var hvorutveggi góðr viðrinn. Ok nú segir Austmaðrinn, at Steingrímr frá Kroppi hafi áðr virðt[3] viðinn fyri 3 hundruð einlit, en hafði goldit áðr fyri kerviðinn í öðru lagi 6 aura. Vemundr hèldt enn fram málinu, ok bauð hann hálft verðit mórennt fyri viðinn, en allt mórennt fyri kerviðinn; sagði honum eigi verra við sik vera at kaupa, enn við Steingrím, en hefði þó verðit meira fyri. Austmaðrinn kvaðst mundu hafa seldt honum, ef hann hefði fyrri komit með þvílíku verði, sem Steingrími: en segist nú ekki mundu taka litla mútu, til at bregða þessu kaupi mínu, þar sem ek hefi orðit áðr ásáttr við annann mann. Nú sèr Vemundr, at hann fær ekki atgjört at svâ búnu, en vildi þó fyri hvern mun fá viðinn keypt-

[1]) *b. v. B, C.* [2]) kjörviðr, *C, E, allstaðar.* [3]) veðjat, *B, C.*

an; ok nú kaupir hann at einum manni[1], ok gefr honum til eyri silfrs, at hann segði í hávaða þar við skipit, at Steingrímr hefði keypt við at Gásum, ok hann mundi nú ekki þessa viðar þurfa, er hann hafði þar áðr varðat[2] fyri sína hönd; ok þegar er sjá saga kemst við veðri þar at skipinu, þá keypti Vemundr þá þegar viðinn þann, er hann hafði áðr falat. Ok nú segir Herjólfr honum til, er hann vill eigi hafa þenna við, er keyptr var í brygð við annann mann, ok kveðst munu ná enn þeim viði, er menn hefðu eigi áðr keyptan. Vemundr segir, at honum líkar þat vel, þótt hann vili eigi hafa viðinn, kvað ósýnt, at betra mundi hann viðtaka, eða betra kaup at fá, enn sjá var keyptr með þvílíku verði. Herjólfi kvoðst betra þikkja, þótt hann fengi harðari kosti á um viðinn, ok væri ekki tvímæli á síðan, hvort hann ætti, eðr aðrir menn. Vemundr kvað því margan lítilmenni vera, at sèr lætr allt í augum vaxa, þótt smátt komi til. Vemundr geldr nú þegar fyri viðinn, ok þá lætr hann þegar heim flytja viðinn. Svâ er sagt, at nú þrýtr hrossin fyri þeim, ok er kjörviðrinn eptir í Hnjóskudal á Vetrliðastöðum við þíngarvað[3], en annar kemst heim. Nú verðr Steingrímr þessa brátt varr, hvörn veg farit hefir um viðinn, ok segir, at hann muni ekki kunna Austmann um þetta, ok þótti honum hafa vel farit; ok eigi vill hann hafa verðit, er hann hafði reidt fyri kerviðinn, kvaðst annathvort skyldu missa hvorutveggja, eðr hafa allan viðinn, þann er hann hafði keypt. Svâ er

[1]) þræl, *B, C.* [2]) verðat, *B, C.* [3]) Þíngsvað, *E.*

sagt, at Steingrímr sendi þorleif melrakka ok Hrafn, verkstjóra sinn, at vitja viðarins, hvort Vemundr hefði látit heim draga viðinn. Ok nú er ekki at segja fyrr frá þessari ferð, enn þeir koma til þíngsvaðs, ok finna þar þræla Vemundar; er sá sagðr fundr þeirra, at þeir þorleifr drepa þrælana Vemundar, en taka á burt kerviðinn, ok hafa heim með sèr, ok segja Steingrími, hvat er þeir höfðu atgjört; en hann lèt vel yfir þessarí ferð, ok kvað þá ekki skulu síns í varða[1] um þetta mál. Nú er þat at segja þessu nærst, at Vemundi þikkir mjök seinkast heimkoma þrælanna, ok ferr nú síðan at leita þeirra, ok finnr þá við þíngavað drepna, ok hulda með viðinum, ok nú sèr hann, at á burtu er kjörviðrinn; nú bregðr honum mjök í brún, ferr nú þegar at finna Áskel, kvaðst ekki una við svâ búit, at eigi kæmi hèr nokkut fyri, ok segir honum nú þat, sem á var orðit. Áskell sagði honum, at varla sýndist honum þann veg, kvað ekki meira at vorðit, enn honum þótti von at, svâ illa sem Vemundr hafði þetta mál upptekit fyri öndverðu fyri viðakaupit. Vemundr bað nú Áskel at eiga hèr nokkrn hlut í, svâ at þetta mál mætti til skila gánga, svâ at eigi hlytist verra af, enn nú var at orðit.

10. þat var sagt, at á Möðruvöllum bjó Eyjólfr Valgerðarson; sendir Áskell honum orð, at hann komi til móts við hann at Tjörnum í Ljósavatnsskarði, ok vildi, at þeir semdi þetta mál milli þeirra Steingríms ok Vemundar, ok

[1]) virða, *B*, *C*.

þótti, sem minna mundi af verða, ef þeir hittust eigi sjálfir, er hvorutveggi var kappsmaðr mikill, en miðlúng góðgjarnir, ok sýndist þat sáttvænligra, at þeir Eyjólfr semdi þeirra ámilli; hann sendi ok þau orð, at Eyjólfr forvitnaðist af Steingrími, hvort hann mundi vilja una við svâ búit, ok at Eyjólfr skipaði málum fyri hans hönd, sem honum líkaði, en Áskell taki málum fyri Vemund. En Steingrímr kvað þá allvel komit sínu máli, at Eyólfr sæi fyri, ok setti niðr sem honum líkaði. Ok nú finnast þeir at ákveðinni stundu, Áskell ok Eyjólfr, ok ræða mál með sèr; ok var sú gerð þeirra, at jöfn skulu vera kjörviða takan, er hvorr hafði tekit frá öðrum, ok þræla drápit, er heimamenn Steingríms höfðu drepit við þíngvað. En svâ er sagt frá orðum Vemundar, þá er hann vissi gerðina, at hann kvoðst eigi mundu rjúfa gerð þeirra, en segði þat þó með, at hann þóttist ekki hafa fyri þrælana sjálfa. Nú býðr Áskell honum af sèr at þiggja hvort er hann vill, fè fyri þræla sína, eða þrælana sjálfa; en Vemundr kvoðst hvorki þiggja vilja af honum fè, nè mansalsmenn, ok kvaðst heldr við svâ búit una mundu, sem honum var þá ætlat.

11. Þat er nú at segja, at Háls kemr á fund Áskels, frænda síns, at hann vildi láta biðja konu til handa sèr. Áskell spyrr, hvar hans hugr leikr á um þetta mál. Háls svarar, at hann vill fá þeirrar konu, er Helga hèt, ok var Granadóttir, er bjó á Granastöðum[1] í Eyjafjarðardölum, ok biðr Áskel vera fulltíngismann þessa máls fyri

[1]) Árnastöðum, *B*, *C*.

sína hönd. Ok Ákell ferr með Hálsi, ok vekr um bónorðit við Grana, ok bað hann gera sinn vilja um þetta mál, ok gefa Hálsi konuna. Grani svarar, at Áskell skyldi ráða þeim nokkra staðfestu, ok vera þeim jafnan ásjáandi, lèt þess þurfa mundu fyri sakir ofstopa Háls ok hlutdeilni; ok nú takast þessi ráð, ok rèð Áskell undir þau Helgastadi; tókust nú ástir með þeim, ok voru þau þó eigi samlík í lundarfari. Nú er þat fyrst at segja, at Hrafn á Hóli á Kræklíngahlíð skyldi fá dóttur þess manns, er Atli hèt; hann bjó á Grund í Bárðardal; ok nú biðr Hrafn, at Steingrímr fari með honum í brúðferðina, ok svâ gerði hann; fara nú til þess, er þeir koma til Atla. Sá maðr er nefndr til sögunnar, er Örnólfr hèt, hann var kallaðr hrella; hann bjó á þeim bæ, er heitir á Álstöðum; Örnólfr var maðr auðigr at gripum ok lausafè. þat er sagt, er Hrafn var at brullaupi sínu, er Atli gipti dóttur sína, at Steingrímr falaði yxni tvö rauð at Örnólfi, 6 vetra gömul, þat voru góðir gripir; en hann mat yxnin fyri 5 hundruð; en Steingrímr bauð við stóðhross, ok varð kaup þeirra, at Steingrímr skyldi gefa til hálfmörk silfrs, at hann næði kaupinu. Eigi vildi Steingrímr á brutt hafa yxnin, fyrr enn Örnólfr sæi hrossin. Steingrímr sendir nú húskarla sína 2, at færa Örnólfi hrossin 2, ok hafa þeir nú á burt með sèr yxnin, ok ætluðu heim með at fara til Steingríms. þeir koma til Lauga í Ljósavatnsskarð um kveldit, ok setja inn yxnin, eru þeir þar um nóttina. En þá var haustboð undir Felli at Vemundar, ok

kvomu þángat gaungukonur 2, ok sögðu Vemundi yxna kaupit. Nú kemr Vemundr at máli við Háls, ok bað hann, at halda þar nú háttum at boðinu, en hann kvaðst eiga heimanferð fyri hendi; hann ferr nú við 4ða mann á Jarlstaði til Örnólfs, ok kveðst vilja kaupa yxnin til þess, at gefa Áskatli, kvoðst engin yxn eiga þau áðr, at honum þætti honum gefandi. Nú segir Örnólfr kaup þeirra Steingríms, ok þat með, at þeir hefði þegar í burtu farit með yxnin. Þá brást[1] við griðkona ein, ok kvaðst hafa sèt yxnin á stöðli um dagin, ok kvað þat aungvu gegna, er hann segði. Örnólfr kvað þat verit hafa hinu hvítu, enu 5 vetra gömlu yxnin, ok hèldt einninn sögu sinni, sem áðr; þótti einskis örvænt fyri Vemundi, ef hann vissi eigi hit sanna, en hugði, at hann mundi heim snúa þaðan, ok vildi hann þat eina láta af sèr hljótast um mál þeirra, at honum mætti ekki um kenna. Vemundr ferr nú at leita yxnanna, ok grunaði sögu hans. Þeir koma nú til Tjarna, ok svâ til Lauga, ok var nær, sem þeim væri vísat til yxnanna; taka í bruttu, ok hafa heim með sèr undir Fell um morguninn. Vemundr vildi gefa Áskatli yxnin; hann spyrr Vemund, hversu hann hefir fengit; hann sagði, sem farit hafði. Áskell vill fyri aungvan mun þiggja, þegar hann veit, hversu farit hafði. Nú tekr Vemundr til sín yxnin, ok lætr ala til jóla, ok skal Svartr vaka yfir um nætr. Áskell lèt illa yfir, ok kvað Vemund mundu eigi fyrr afláta óspektinni, enn nokkut íllt hlytist af honum, ok kvað þat líkara, at Steingrímr mundi

[1]) vaðst, *B*, *C*.

eigi vilja hafa svâ búit þvílíka svívirðíng, sem þú hefir nú gert honum. Vemundr kvaðst eigi síðr eiga at sjá til síns hlutar við Steingrím, ok kvaðst gjarnan vilja, at hann findi þat nokkut sinn. Áskell bað Vemund, at hann skilaði aptr yxnunum; en hann kvað þat mundu fjærri fara, at hann vilì hafa sókta þá til einskis annars, enn at senda þá nú aptr þegar, ok kvað Steingrími svâ munu þikkja, sem hann mundi nú eigi þora at halda þeim, ok kvaðst ekki þat gera. Nú skiljast þeir Áskell ok Vemundr, ok þikkir sinn veg hvorum þeirra. Nú koma þeir heim húskarlarnir, þeir er Steingrímr hafði sendt eptir uxunum, ok segja honum til svâ búins, hvat af þeim var orðit; en hann lèt þegar leita eptir, fèkk hann til ferðarinnar þorleif melrakka; hann kaus Hrafn verkstjóra at fara með sèr. Nú fara þeir til þess, er þeir koma til Vemundar, ok gánga til fjóss. þorleifr spurði Hrafn, hvort hann vildi taka uxana, eða varðveita þann manninn, er vakir; Hrafn kaus, at sjá fyri manninum. Nú ráðast þeir inní fjósit, ok leiðir þorleifr út uxana; en Hrafn gengr nú fyrst þartil, er Svartr var, ok varðveitir hann á þá leið, at hann rak öxi í höfuð honum, ok veitti honum þegar banasár, ok kvaðst þat ætla, at hann mundi eigi segja Vemundi frá þeirra ferð. Nú ráðast þeir á veginn ok fara óþyrmiliga með uxana yfir heiðina, er heitir Fljótsheiði; kom þeim þat eina í hug, at Vemundr mundi eptir þeim fara, ok vilja því firrast hann, sem þeir mega; ok er lýsa tekr nokk-

ut, en uxarnir þreyttust, víkja þeir af götunni, ok leita sèr hælis undir bökkum, þar er sízt mátti þá sjá. Nú er frá því at segja, at einhver griðkona fór í fjós at Vemundar, ok vildi vekja Svart, ok kvað hann eigi vera trúlyndan, er hann vakti svâ ódyggiliga; en hann vaknar eigi við kall hennar; nú þrífr hún â honum, ok verðr vör við, at hann er drepinn, hleypr inn með ópi miklu, ok segir Vemundi, at Svartr var dauðr, ok þóttist Vemundr þegar vita, hverju gegna mundi; býst nú þegar til ferðar við 12ta mann, ok ætlar, at leita þeirra, er verkit hafa unnit; hann sendir þegar eptir Konáli â Einarstaði, at hann komi til liðs við hann; Konáll fór ok við 12ta mann; ok er þeir finnast, fagnar Vemundr honum vel, ok skipta þeir liði, ok riðu þeir Konáll götur til Ljósavatnsskarðs yfir fljótit; en Vemundr leitar â Fljótsheiði, ef þeir hefði eigi komizt yfir fljótit; hann hafði sporhunda, er Konáll hafði átt; ok nú finna hundarnir uxana; þâ spruttu þeir þorleifr upp ok útá fljótit, ok höfðu allt â kafi. þeir Vemundr hleyptu nú eptir þeim, en þeir þorleifr fóru â hól nokkrn; þá kvomu þeir Vemundr þar, ok sækja at þeim. Vemundr skaut spjóti â hólinn, ok kom â þorleif[1] miðjan, ok flaug ígegnum hann. Hrafn þrífr spjótit, ok sendir ofan aptr at þeim, ok steyptist sá dauðr af baki, er fyri varð. Hrafn hljóp á bak hesti sínum, ok hleypir, sem mest má hann, þartil er hann kom heim, ok sagði Steingrími um sína ferð, sem vorðit var. En þeir hverfa aptr með uxana,

[1]) þrælinn, *B, C.*

ok hjó (Vemundr) höfuð af hvorutveggja nautinu, ok sagði, at Steingrímr skal aldrei þeirra njóta þaðanaf. Ok nú ferr Vemundr á fund Áskels, ok segir honum, hvat milli þeirra Steingríms hafði þá borit. Áskeli þótti farit hafa, sem honum kom í hug, ok von var, ok býðst enn til at sætta þá, ef hann skal ráða fyri hönd Vemundar; nú játar Vemundr hans ummælum. Þá sendi Áskell orð Eyjólfi Valgerðarsyni, at taka málum fyri hönd Steingríms, ok koma til móts við hann at Laugum í Ljósavatnsskarði; ok þar finnast þeir, eptir því, sem Áskell beiddist; ok nú tóku þeir til at tala um málin, ok var sú sættargerð þeirra, at vígin ástandast, Þorleifs melrakka ok þess manns, er Hrafn vó með því spjóti, er Þorleifr hafði bana af fengit; en fyri uxana 6 hundruð, ok virðt til vöru; en Svartr skal koma fyri þat, er teknir voru uxarnir frá Steingrími í fyrstunni, ok skapraun, sem Vemundr gjörði honum. Ok nú segir Vemundr, at hann þikkist enn aldrei bætr hafa haft fyri þrælana, þá er drepnir voru við þíngsvað; en Áskell bað hann láta þat eigi ofarr komast, ok sagði, at hann mátti vel viðuna, er menn vildu honum jafnan sáttar unna, hver endimi sem hann tæki til bragðs, ok kvað hann eigi vera meðal-óspektarmann; ok eru nú sáttir enn um sinn.

12. Svâ er sagt, at eitthvert sumar skyldi Steingrímr etja hestum sínum á Ljósvetníngaleið við Hnjóskdælskan mann nokkrn; þar koma þeir Reykdælar, Áskell ok Vemundr ok Fjörleifarsynir. Þeir Vemundr ok Háls koma til þeirra

manna, er at soðníng voru, ok beiddi Vemundr þá, at þeir mundu gefa honum hrútshöfuð hvítt, er var hjá þeim; þeir spyrja, hvat honum skal þat, en kváðust þó eigi mundu spara við hann, ef honum þætti máli varða, at hann næði því; hann kvað þeim fara vel; ok nú svíðr hann lítt um höfuðit, ok varðveitir síðan þat sem honum sýndist. Þeir fara nú á burt þaðan, finna þann mann, er Þorgeirr er nefndr, ok er kallaðr smjörhríngr; frá honum er þat sagt, at engi fæða væri (honum) jafngóð, sem smjör ok brauð; hann var kallaðr lítill skilamaðr; ok nú segir Vemundr til Þorgeirs: þat er vel, at ek hefi þik fundit, ok kallar hann frænda sinn: vil ek gjarna gefa þèr mat, meðan við erum hèr, ok kvað þat makligast vera, at hann rækist ekki þar á öðrum mönnum; en Þorgeirr tekr því vel, ok kvað Vemund mundu góðan dreng vera. Þat er sagt, at Áskell varð varr við þetta, ok kvaðst eigi vita von í, at Þorgeirr væri þeim nokkut skyldr, ok kallar þat óvitsamligt, at gefa slíkum óvendismanni mat sinn, sem Þorgeirr var, kvaðst eigi vita, hvat undir slíku bjó. En Vemundr gaf aungvan gaum at orðum hans, ok sitr nú á tali við Þorgeir, svâ sem hann væri dygandismaðr, ok þat varð í ræðum þeirra, at Vemundr gjörði honum kaupakost; Þorgeirr spurði, hverr sá væri, kvaðst gjarnan vilja við hann kaupa. Vemundr kögr svarar, at hann mun fá honum vetrvist, ef Þorgeirr vill þat vinna til, at ljósta Steingrím um daginn með sauðarhöfði fyrir augum öllum mönnum. Þorgeirr bað hann gefa ráðit til, en kvað sèr eigi munu áræðit bila.

Vemundr kvað svâ vera skyldu; ok nú segir hann þorgeiri, at þar skal etja hestum um daginn, ok Steingrímr á hest at etja: skal ok nú ráð tilleggja með þèr, at þú dragir sauðarhöfuðit, er ek fæ þèr, á staung þína, ok gángir mjök at hestavígunum, sem þú ert vanr, en kvað Steingrím fylgja hesti sínum, ok vera í hvítri skyrtu, ok hafa hlaðbúna húfu á höfði, ok kvað hann vera skrautmenni hit mesta; ok þá bað hann þorgeir láta ríða staung sína at höfði Steingríms, svâ at sauðarhöfuðit kæmi á háls honum, sem harðast: en ek mun vera nær at duga þèr, segir Vemundr. þorgeirr svarar: vitr maðr ertu, ok er þetta ráð af mikilli fyrirhyggju sett; ok nú var þetta kaup ráðit með þeim. þat er sagt, at Áskell mælti við Vemund, áðr hestarnir voru framleiddir, at hann sæti hjá kyrr um daginn, ok ætti aungvan hlut í um hestakeyrslunnar, ok þótti þat þá líkara, ef hann sæti hjá, ok skipti sèr ekki af. Vemundr sagði: opt þikki þèr ek ekki ráðþægr um þá hluti, er þú villt mèr kenna, þótt mèr væri þat betra at hafa, ok nú finn ek, hvörsu óvitrligt þat er, ok nú vil ek svâ gera, sem ek ætti jafnan, at taka með þökkum þín heilræði, kvað svâ vera skyldu, sem hann vildi. Ekki vissi Áskell kaupit þeirra Vemundar ok þorgeirs. Ok nú leiða menn saman hestana, ok fór þat eptir því, Vemundr gat til, at Steingrímr keyrði hest sinn sjálfr, ok er vígit gott; hleypr þorgeirr þar hjá, ok er málóði mjök; menn gefa at því aungvan gaum, ok þikkir ekki nýtt um þat. Ok í einhverri hvíld, þar er menn varði minnst, þá

lýstr Þorgeirr Steingrím mikit högg með sauðarhöfðinu á hálsinn, ok kallar nu á Vemund, at hann skyldi duga honum; en Steingrímr hleypr þegar eptir honum, ok mágar hans með honum, Steinn ok Helgi, ok vó Steingrímr[1] Þorgeir, ok fèkk honum nú vetrvistina, ok tók þar nú starf af Vemundi; nú snýr hann aptr, ok kvaðst þessa höggs hefnt hafa. Vemundr hafði nú vel hlýdt ráðum Áskels, ok hafði setit kyrr hjá um daginn; en nú þóttust allir vita, at þetta voru hans ráð, er Þorgeirr bað hann dugnaðar eptir höggit. Nú var þar þraung mikil af mönnum, ok býðr nú Áskell enn sætt fyri þetta. En Steingrímr sagði, at jafnan hefði hann sæzt, ok kvað þá aungva sætt halda vilja, ok segir, at nú mun ekki af verða sættinni, ok kvað eigi mega þá verr verða, enn áðr, þá er þeir voru sáttir kallaðir. Ok nú vill Áskell gefa Steingrími 3 gripi, sverð ok skikkju ok gullhríng, ok voru þat miklar gersemar; en hann vill aungvan þiggja; nú hefir Eyjólfr tekit við gripunum, er Áskell bauð honum, þvíat Steingrímr vildi eigi viðtaka. Fara menn nú heim at leiðinni með aungri sætt, ok una nú hvorugir vel við sinn hlut; þóttist Steingrímr aungva sætt hafa haft fyri skömm þá, er honum var ger; en Vemundr þóttist nú verr vera orðinn í miklum óþokka við Steingrím, ok þó telr hannekki at því, ok þat líkar honum illa, ef eigi skulu bætr koma fyri Þorgeir, ok kallar hann fyri sèr drepinn hafa verit. Áskell bað hann þat aldrei gjöra, at heimta bætr fyri mannfýlu þá, ok kvað hann svâ mega

[1]) *þannig, líkliga rèttara B, C;* Steinn, *A, E.*

gjöra sik berastan at því, at Þorgeirr hafði hans ráðum framfarit; ok unir nú Áskell illa við þat, er honum þikkir Vemundr jafnan valda því, er illa er, en þótti þat þó illa, er hann fèkk aungvum sættum ákomit milli þeirra; ok skilja þeir nú at sinni.

13. Þat var 2 vetrum síðarr, enn þat, sem nú var frásagt, eptir alþíng um sumarit, at Steingrímr kvaddi Hrafn verkstjóra til selgerðar, ok kvað á, hvörsu lengi hann skal at vera. Hrafn [segir, at[1] þat var 2 vikna verk, ok sagði at hann lèt eigi vinna þat, er meira lá við, enn riga at slíku. Steingrímr spyrr, hvat þat er. Hrafn svarar: at hefna sauðarhöfuð-höggsins, er þú vart lostinn með á leið um sumarit fyri 2 vetrum af Þorgeiri smjörhríng. Steingrímr kvað hann eigi mega meira fyrigjalda, enn lífit; en Hrafn sagði þá eigi ómakligri at kenna af nokkrs, er Þorgeir höfðu þess eggjat, ok kvað hann ekki þat af sjálfum sèr hafa tekit. Steingrímr kvaðst eigi þat vita: en þó hefi ek annat hugsat þèr verkit, enn ek sagða þèr; Hrafn spyrr, hvört þat er. Nú vil ek senda á Hól í Kræklíngahlíð eptir Hrafni, bið hann at koma á minn fund; þú skalt ok koma í Hörgárdal eptir þeim manni, er Gnúpr heitir, hann býr á þeim bæ, er á Öxnhóli heitir, ok er góðr bóndi; síðan far þú á Gálmaströnd eptir þeim mágum mínum, Steini ok Helga, ok bið þessa menn alla at koma á minn fund. Hrafn kvað sèr þetta betr hendt, enn vera at selgerðinni; nú ferr hann á fund þessara manna,

[1]) *þannig B, C; en, A.*

ok sagði þeim sitt örendi; voru þeir þegar uppi, er Steingríms orð komu til; ok svâ er sagt, at Gnúpr mundi farit hafa fyrri, þótt fyrr hefði komit verit, at því er hann sagði Hrafni; fara þeir nú allir á fund Steingríms; hann fagnar þeim vel. Nú ríðr hann heiman við 20asta mann, ok norðr til Reykjardals, ok riðu snemma aptans heiman, taka hvíld á Fljótsheiði, gagnvart Öndórstöðum, ok áðu þar, ok er svâ sagt, at þeir sofnuðu allir. Smalamaðr Konáls fór í þat mund þar nærri at fè sínu; ok nú sèr hann hesta marga, en vissi ekki von manna ferða, snýr nú heim þegar, ok segir Konáli þat, sem hann hafði sèt. Konáll þóttist vita, hvörìr vera mundu, ok býst nú við, ok sendir eptir Vemundi, ok hann fór þegar á fund Konáls, ok hafa þeir nú 20[1] manna báðir saman. Nú er þat at segja, at nú vaknaði Steingrímr, ok sjá nú manna farir til Öndórstaða, ok þikkjast þeir nú skilja, at menn hafa orðit varir við þá, taka nú hesta sína, ok fara nú á bak, ok sjá eigi færi sitt á Vemundi at sinni, ok þótti Steingrími þat ráðligt, at þeir snöri heimleiðis. En þeir Gnúpr ok Steinn svöruðu, at aldrei vildu þeir við þetta heim snúa, ok þóttust vita hæðilig orð Vemundar við þá, ef þeir snúa aptr við þetta; kvóðu nú vænna, at snúa til Mývatns ok drepa Herjólf, síðan þeir náðu eigi Vemundi; ok þángat riðu þeir um nóttina, ok fengu þat ráð, at Þorsteinn blindíngr, heimamaðr Steingríms, skyldi ríða til húss, ok hafa lýng eða mosa í sekkjum, ok láta vísa sèr

[1]) margt, *B, C.*

til Möðrudalsheiðar, svâ sem hann ætlaði sèr til skips, ok teygja Herjólf svâ út; ok þetta ráð gekk svâ fram, sem þeir ætluðu, at þann veg varð honum útkomit; þeir Gnúpr ok Steinn hlaupa nú at honum, ok leiða hann frá dyrunum; en þorsteinn gætti hurðarinnar, at engi mætti útkomast, þótt vildi. Svâ er sagt, at Gnúpr mat ekki við aðra menn, at vega at Herjólfi. Ok nú riðu þeir heimleiðis; þeir koma til Fjörleifartópta í Bárðardal; Hrafn af Hóli lýsti þar víginu Herjólfs fyri Fjörleifu, móður hans, ok lèt, sem hann skyldi drekka, ok fèkk sèr þat til örenda. Hún sagði, at Herjólfr mun goldit hafa Vemundar, ok kvað hann ok hefna mundu, ok sagði, at varla var hún enn frændlaus eptir, kvoðst við þat mundu una, at hefnt mundi verða. Nú ríða þeir Steingrímr á fund Eyjólfs, ok segja honum vígit; en honum kvoðst þat illa þikkja, at eigi var Vemundr heldr fyrir orðinn, eðr Háls; en Steingrímr sagði, at eigi hefði þeir náð Vemundi: en þó vildu vèr, at hann hefði fyrir orðit. Eyjólfr kvaðst ekki mundu at þessu telja, ok bauð, at leita um sættir milli þeirra. Steingrímr kvoðst nú sættast, ef þeir vildi, en sagði þó þat með, at eigi hefði þeir þá haldit sættina, er líkara var til. Svâ er sagt, at Eyjólfr sendi orð Áskatli, at þeir hittist at Laugum[1], ok sagði, at Steingrímr vildi nú sættast á öxamálit. Áskeli þótti þat enn vænligast, at taka sætt af Steingrími, ok mætti enn svâ niðrfalla ófriðrinn at sinni ámilli þeirra; ok fór hann til fundar við Eyjólf. Var sú sættar-

[1]) lögum, *B*, *C*.

gjörð þeirra, at gjalda hundrað silfrs fyri víg Herjólfs, en Gnúpr ok þorsteinn skal fara utan, ok aldrí útkvæmt eiga; ok þat efnir þorsteinn; en Steinn ok Hrafn af Hóli skyldu vera utan 3 vetr; þessi sekt skal áfalla hit 3ja sumar á Eyjafjarðarleið, þá skyldu þeir útlægir falla. Ok nú líðr sjá stund, ok er ekki sagt frá viðrskiptum þeirra á þessu máli, til leiðar hit 3ja sumar. Ok þegar er sú stund er liðin, þá er þat sagt, at Vemundr kögr mælti við konu sína, þegar eptir leiðina, at hún skyldi sjá um bú þeirra, en hann kvoðst mundu ríða til Eyjafjarðar, ok þræll hans með honum. Nú ríða þeir til frændkonu Vemundar, er þorgríma hèt; hún bjó á Vindheimum í Hörgárdal; Vemundr kögr spurði at Gnúpi, ef hann væri heima at búi sínu. Hún kvoðst þat gjörr vita um morguninn, ok sagði, at hann ætlaði at fara eptir fiskum til Gása, ok spurði, hvört Vemundr vill fara; en hann sagðist eiga örendi við Gnúp, ok kvoðst hann hitta vilja. Ok nú fèkk hún honum þræl, er hún átti, er nefndr er Melkólfr; ok nú fara þeir Vemundr 3 saman, ok hitta Gnúp fyri utan Laugaland á Melunum, ok voru þeir 3 saman, höfðu farit með honum þrælar hans 2; ok þar sló þegar í bardaga; þrælarnir börðust á. Vemundr batt áðr hesta sína, ok kvað nú vera makligan fund þeirra, at þeir voru jammargir; Gnúpr kvaðst eigi mundu átelja þat; hvorutveggi þeirra hafði skjöld; þeir sóktust lengi. Ok um síðir hjó Vemundr undan Gnúpi fótinn; ok nú stóð hann á knjám, ok bauð enn bardagann; en Vemundr kvað þá hætta mundu at

sinni, ok nú sendir hann heim Melkólf, ok sagði hann vel hafa dugat. Vemundr ríðr nú, ok þræll hans með honum útá Gálmaströnd í Arnarnes, ok spurði at þeim Steini ok Helga, mágum Steingríms; en honum var sagt, at Helgi var at smið í Skagafirði, en Steinn var farinn útí Hrísey til veggjahlöðslu. Vemundr bað Galta skips, er þar bjó, at hann mundi ljá honum út til Grímseyjar, ok vildi, at færi með honum Þorvaldr, son Galta; ok hann lèði honum hvorutveggja. Fara þeir nú 3 út til eyjarinnar; ok þar hittu þeir svein einn í eyjunni, ok spurði Vemundr, hvörs son hann væri; en hann kvoðst vera son móður sinnar. Ok nú áttu þeir kaup saman, Vemundr ok sveininn, at Vemundr skal gefa honum höðnukið til þess, at hann segi honum, hvort Steinn ok húskarlar hans liggja at naustinu um nóttina, eðr heima á bænum[1]; sveinninn skal gneggja þar á höfðanum um kveldit, ef þeir fara til naustsins, en fara hvergi, ef þeir væri heima. Ok um kveldit, er hann hafði rekit fè á brott, þá kom hann á höfðann fram, ok gneggjaði, sem hann mátti mest. Nú þikkist Vemundr vita, at Steinn man hafa farit til naustanna, ok bregða þeir nú við skjótt, ok fara hvatliga til naustsins; ok þá sá hvorir aðra, ok voru nú hvorirtveggju á ferð til naustsins, sem þeir megu. Svâ er sagt, at Vemundr skaut snærisspjóti, ok kom á skjaldarsporðinn Steins, ok nísti hann við rist honum skjöldinn. Steinn laust í sundr spjótskaptit með öðrum fætinum, ok rann til naustsins síðan, sem

[1]) *Hèr byrjar skinnbókarbrotit D, sem framvegis er fylgt.*

hann mátti; Vemundr bað hann eigi renna; en Steinn gaf at því aungvan gaum. Ok nú er svâ at segja, at Þorvaldr, son Galta or Arnarnesi[1] fèll í naustdyrunum fyri Steini; ok þá vildi Steinn laupa útá ferjuna, ok ætlaði at verjast þaðan; en þá kom Vemundr kögr at í því, ok veitti Steini þegar banasár. Ok nú fara þeir Vemundr þegar á brott, ok hafa með sèr lík Þorvalds; ekki gjöra þeir at húskörlunum. Vemundr hittir nú Galta, ok segir honum tíðendin, ok rèð honum þat, at fara til Laufáss á skipi með fè mikit ok allt skuldalið sitt, ok þaðan í Reykjardal til fundar við sik, ok hèt honum bótum fyri víg Þorvalds, sonar hans. Vemundr vildi fara it iðra[2], ok ríðr hann í Kræklíngahlíð, ok varð varr við, at Rafn[3] af Hóli var í einhverjum starfa, ok vildi taka hesta sína ok [skera mön[4] á; ok nú víkr Vemundr (þángat), ok kvað Rafn hafa sýnt sik í mótgángi jafnan við sik, ok þá frændr alla, kvað hann nú skulu hafa fyri þat nokkut, þótt eigi væri mikit; hleypr síðan Vemundr at Rafni, ok hjó af honum höndina, ok kvað hann þó oflítit hafa; snýr hann nú síðan heim norðr, ok segir Áskeli allt af ferðum sínum. En þar er frá at segja nokkut, at húskarlarnir þeir, sem verit höfðu hjá Steini í eyjunni, þeir fara nú á fund Þorbjarnar, föður hans, ok segja honum tíðendin; hann bregðr við skjótt ok ferr til Galta; ok er hann kom þar, var hann allr á brottu; ok nú ferr hann þegar yfir fjörðinn, ok ætlaði, at þeir Vemundr ok Galti mundu hafa farit báðir samt. En Galti tók þat ráð, sem Vemundr

[1]) Arnarholti, *hin.* [2]) neðra, *hin.* [3]) *þannig allst. D.* [4]) manskera, *hin.*

lagði til með honum, ok var nú kominn á leið með lausafè sitt, ok ætlaði at flytja til Reykjardals. Ok nú koma þeir þorbjörn eptir Galta; ok þótti þorbirni hann hafa mjök efldan Vemund til þessara verka, er hann fèkk honum bæði skip ok son sinn til ferðarinnar, ok kveðst þó skyldu bæta honum sonar dauðann með því, at hann höggr Galta banahögg, en tekr upp lausafèit allt, ok flytr heim til sín. Nú spurðust víða þessi tíðendi. Svâ er sagt, at Áskell sendir orð Eyjúlfi, at þeir fyndist í Ljósavatnsskarði á Hálsi; Eyjólfr kom til mótsins. Sú var sættargjörð þeirra, at Gnúpr ok Rafn skyldu báðir bótalausir, er þeir höfðu ekki á brott farit, sem skyldt var; Steinn falli úhelgr, en víg þorvalds skal vera til sýknu Helga þorbjarnarsonar, en Galta skal bæta hundraði silfrs; þeir Vemundr ok Háls skulu falla úhelgir um Eyjafjörð, nema þeir fylgi Áskatli; Helgi skyldi ok falla úhelgr fyri norðan Hnjóská, nema hann væri í för með Eyjúlfi Valgerðarsyni.

14. Maðr[1] hét Narfi, hann var frændi þeirra Vemundar, ok bjó í Laxárdal. Svâ er sagt, at maðr hèt Hafsteinn, ok var þengilsson, hann bjó á þeim bæ, er at Höfða heitir; hann átti dóttur, er þóra er nefnd, hennar bað Helgi, son þorbjarnar or Árskógi, ok var hún honum föstnuð, ok âkveðin brúðlaupsstefna, ok skal Hafsteinn [inni hafa boðit[2]. Svâ er sagt, at Vemundr kom at máli við Narfa, frænda sinn, ok taldi um fyri honum, at honum væri þat til, at kvænast, ok

[1]) Vemundr tók brúðina, *fyrisögn kap. í D.* [2]) hafa tilboðit, *A.*

kveðst hann vera mundu fulltíngsmaðr áðr[1], ef hann vill, ok nefnir til Þóru, dóttur Hafsteins í Höfða. Narfi kvað þat vera óvænt stofnat: þvíat hún er áðr, segir hann, föstnuð Helga or Árskógi, en líkar mèr, segir hann, kvonfángit, ef þú mátt ná til handa mèr þessi konunni. Ok um haustit fara þeir Vemundr 10 saman útí Höfðahverfi á þann bæ, er heitir at Borðatjörn[2], þar bjó sú kona, er Ísgerðr heitir; þar taka þeir gistíng; hún var mikil fyri sèr, ok fjölkunnig mjök; svâ er sagt, at hún var vinkona Vemundar; hún lagði þau ráð til, at þeir færi til nausta, ok biði þar, ef nokkura veiði bæri í hendr þeim um morguninn, ok kvað þá koma mundu brúðmennina: man ek, segir hún, vera í umsjá um yðvart mál. Ok nú fara þeir Vemundr, sem fyri þá var lagt. Steinfiðr hèt maðr, hann var fróðr maðr ok fjölkunnigr nokkut; honum Steinfinna var boðit til boðsins til skemtanar mönnum. Svâ er sagt, at brúðrinn sat úti í dýngju sinni um daginn, ok margt kvenna hjá henni. Ok þá er búit var til, at þær komi inn konurnar, þá sendi Hafsteinn húskarl sinn eptir þeim, at þær færi inn or dýngjunni. Húskarlinn tók í hönd henni[3], ok leiddi ok hana eptir sèr; ok [er þau komu út, þá gjörði[4] á myrkr svâ mikit, at þau máttu ekki sjá fyri sèr; ok þá var húskarlinn sleginn mikit högg meðal herðanna ok um höfuðit, en bilr mikill kom at henni, svâ at hún fauk í einu allt ofan til naustanna; þá kom kall mikit í naust-

---

1) at, *A.* 2) Bárðatjörn, *B*, *C hèr og frv.* 3) Þóru, *hin.* 4) þá þau skyldi gánga, kom, *B*, *C.*

dyrnar, ok var um rædt, at þeir skyldu hafa hendr á henni þóru, ef þeim væri svâ mikit um, at varðveita kost hennar, sem þeir hefðu látit. þeir Vemundr hlaupa nú or naustdyrum, ok fara á bak. Vemundr setti þóru í knè sèr, ok riðu þeir nú á brott með brúðina, ok fara þartil, er þeir koma í Hnjóskadal, ok mjök svâ til þverár; þar bjó sá maðr, er Gunnsteinn hèt; en þá dvaldist ferð þeirra, ok var þat af fjölkýngi Steinfinns, sem enn man sagt verða síðarr. Ok er þeim Hafsteini þótti í úvænt efni komit vera, þá er húskarlinn sagði þeim sögu sína, at hann var lostinn mikit högg, en brúðurin á brottu tekin, ok þá sagði hann gjöra svâ mikit myrkr, at aldrei vissi hann, hvert hún hvarf; en þeir Hafsteinn þóttust þat vita, at af fjölkyngi mundi verit hafa myrkrit, ok af ráðum Vemundar ætluðu þeir þetta mundu verit hafa, ok ræddu margt um þetta sín ámilli. Svâ er frá Steinfinni at segja, at hann sat[1] upp[2], ok horfði í jörðina fyri sik fram, ok mælti við engan mann. þá spyrja þeir, ef hann þóttist nokkut tilvita, hvat af þóru var orðit; en hann kveðst þat gjörla mega vita, ok sagðist þó eigi mundi segja þeim, nema þeir gefi honum til 3 merkr silfrs. þeir sögðu, at þat þótti þeim lítit til at vinna, ef nokkut mætti þá þessi svívirðíng afþvost þeirra máli; en Helgi segir þat fè vel komit, er honum var gefit. Steinfinnr segir mörgum mein at heimskunni, ok kallar þat úvitrligt, er þeir þóttust ekki tilvita, hvat af brúðinni var orðit. Ok

1) *sá, B, C.* 2) *v. í hin.*

nú segir Steinfinnr, at Ísgerðr hafði þar komit frá Borðatjörn, ok rekit fótaskinn sitt um höfuð honum húskarlinum, ok af því varð myrkrit, ok svâ vindrinn sá, er henni feykti ofan til naustanna; hann sagði, at þeir Vemundr höfðu þar verit í naustinu, ok tóku þar við þóru ok reiddu brott; ok nú kvað hann heldr mundu seinka ferðinni þeirra Vemundar. Helgi fór nú [við 20asta mann[1]; en þeir voru allir eptir, Hafsteinn bóndi, ok Steingrímr ok þorbjörn or Árskógi, faðir Helga. Nú fara þeir Helgi, ok finna þá Vemund við þverá, ok sló þegar í bardaga þar í brekkunni við þá Vemund ok hans förunauta; þar fèllu 3 menn af liði Vemundar, en 2 af Helga. Húskarl Gunnsteins frá þverá var þar skamt brott frá, er þeir börðust; hann hljóp heim, ok sagði Gunnsteini til; en hann fór þegar at skilja þá, ok sagði, at hann mundi Vemundi veita, ef Helgi vildi eigi fráhverfa með festarkonu sína; ok nú skiljast þeir; fór Helgi heim með konuna, ok gjörði brúðlaup til hennar. Vemundr fór til Áskels, ok sagði honum til svâ búins, ok varð Áskeli illa við, ok þótti hann mjök kleins[2] hafa til þessa máls, ok kvað hann jafnan láta skamt ámilli óspektanna. Ok nú sendir Áskell enn orð Eyjúlfi Valgerðarsyni, at hann komi til móts við hann, ok fyndist at Hálsi; ok nú tala þeir um málin, ok var sú gjörð þeirra, at jafna saman vígunum, en víg Narfa skal koma fyri heimsóknina ok [burttöku konunnar[3]; en hinir menninnir 4, skolu vera jafnir, er þar fèllu.

[1]) með 20 manna, *B*, *C*. [2]) *þannig D;* dyrfst, *hin.* [3]) *þannig A, B, C, E;* brott taka konuna með, *D*.

15. Svâ[1] er sagt, at Helga Granadóttir ljóp nú frá búi Háls, bónda síns, ok heim til föður síns, ok hitti ekki Áskel. Háls ferr nú á fund Áskels, ok biðr hann eiga lut at við Helgu, at hún færi heim aptr til búss síns; en Áskell segist mundu engan lut at eiga með þeim, svâ ferliga sem þau lètu jafnan, ok kvað þau ekki vilja af því hafa, er þeim var ráðlagt. Vemundr ferr nú einhvern dag á Jarlstaði til fundar við Örnólf rellu, ok falar gripi at honum, ok svâ beiddist hann, at taka mál af honum á hönd Steingrími um hálfa mörk silfrs, þá er eptir hafði verit öxna verðsins, þeirra er hann hafði seldt Steingrími; en Örnólfr segist eigi munu selja honum málit, nema Áskell vili þat. Þá beiddist Vemundr, at Örnólfr færi á fund Áskels með honum, ok vildi [vita, ef Áskell samþikti þat, at Vemundr taki við[2] málinu; ok nú fara þeir á hans (fund), ok bera upp fyrir honum. Áskell kveðst eigi vilja, at Vemundr tæki við málinu af Örnólfi; [ok bauð Áskell nú at taka við málinu af Örnólfi[3] á hönd Steingrími, ok kvaðst vildu, at þeir Vemundr ok Steingrímr ættist ekki íllt við, ef svâ mætti vera. Örnólfr bað Áskel með fara, sem hann vildi; ok nú lèt Áskell hann hafa 2 merkr silfrs, ok skiljast nú við svâ búit. Þat er sagt, at Vemundr kom at máli við konu sína einhvern dag, ok segir, at hann mundi fara á brott erenda sinna, ok kveðst ekki heim mundu

[1]) Af Vemundi kögr ok Steingrimi, *fyrisögn kap. í D.*
[2]) *þannig A, B, C, E;* hann gjarna viðtaka, *D.* [3]) *v. í hin.*

koma í bráð, sagðist þá mundu fara til Vöðlaþíngs með Áskeli. Hann ferr nú heiman, ok þartil, er hann kemr í kaupáng til manns, er þórðr hèt; hann bjó á Völlum, ok var góðr bóndi; en nú nefndist Vemundr Björn, ok kveðst vera rekunarmaðr einn, ok sagðist þar vildu bíða þíngs, ok beiddi hann bónda viðtöku þessa stund. þórðr bóndi bað hann kaupa sèr mat með sverðinu því, er hann hafði í hendinni. Hattarmaðr[1] vill eigi vera vopnlauss, ok vill heldr vinna til matar sèr torfverk. Bóndi þóttist þurfa, at láta gjöra garð um tún sitt fyri þíngmönnum, at eigi beittu þeir upp völlinn. Tók Björn nú við verkfærum; en bóndi átti heimanferð fyrir höndum, ok vísar hann nú gestinum á verkit, ok sagði honum, hvat hann skyldi vinna. Ok nú feldi Björn gaflað í búðartópt Steingríms, ok síðan rak hann þángat naut í búðartóptina, ok gjörði þar, sem hann mátti, úreinligast. Nú koma þángat húskarlar Steingríms, ok skyldu tjalda búðina, en þeir höfðu engi verkfæri haft með sèr; nú þótti þeim eigi vel í hendr sèr búit, at tóptin var full af torfi ok grjóti. Björn bauð at ljá þeim verkfærin, er hann fór með; en þeir vildu þat gjarna. Nú segir hann þeim, at þar var rètt at grafa torfit á vellinum til búðarinnar; en þeir tóku þat ráð, ok þikkir þat starfminna, enn sækja til lengra, ok gjöra nú svá, þartil er upp var gjör tóptin. Nú kom bóndi heim, ok taldi mjök á höndr Birni, er þetta hafði af hans völdum verit, ok segir þar gjört mikit jarðarspèll ok

[1]) hinn komni maðr, *hin.*

lagabrot í þeim lut. En Björn kvað svâ mundu um verða búit, at bóndi mætti þessu vel una, tók nú ofan hattinn, ok kendi bóndi þar Vemund kögr, ok bauð hann at taka málit til meðferðar ok eptirkæru, segir, at þetta hefir af honum hlotizt, ok væri þat makligast, at hann rètti lut bónda; ok nú handsalaði bóndi honum landit, ok er nú við hann at eiga um þetta mál. Húskarlarnir segja nú Steingrími til þessa, ok hann þóttist þegar vita, at þetta voru ráð Vemundar. Nú koma menn á þíng, Áskell ok frændr hans, þar kom ok Steingrímr. Svâ var sagt, at Steingrímr átti þann bróður, er þorvarðr hèt, hann var Örnólfsson ok Ýngveldar, ok kölluð allra systir; hann bjó á þeim bæ, er í Kristnesi heitir; hann var vitr maðr, en miðlúngi þótti hann góðgjarn. Nú finnast þeir á þínginu, Áskell ok Steingrímr, ok segir Áskell Steingrími, at hann hafði tekit sök á hönd honum; en Steingrímr segir þat mundu með engum vandræðum verða skulu sinna vegna, ok bað Áskel fyriráða þann veg, sem hann vildi, ok galdt Áskeli 2 merkr silfrs; en Áskell bauð Vemundi at hafa fè þat, en hann vill eigi hafa fè Áskels. Áskell vill nú, at niðrfalli sökin Vemundar við Steingrím; ok þetta lèt Vemundr sèr líka fyri bæn Áskels, ok fara nú heim sáttir af þínginu[1].

16. Nú er frá því at segja, at Háls kemr einhverju sinni á fund Áskels, ok berr upp vannkvæði sín fyrir hann, segir, at varla þóttist hann

[1]) Víg Steingríms ok Áskels goða, *fyrisögn næsta kap. í D.*

mega búi halda, ef Helga, kona hans, kemr eigi heim, ok biðr Áskel nú lut í eiga, ok vita, ef hún vildi enn láta at hans orðum. Áskell hèt nú, at eiga lut í með þeim, ef Háls vill því heita í móti, at láta batna samfararnar við hana. Svâ er sagt, at Áskell bjóst til ferðarinnar með [20asta mann[1], ok var í ferð með honum Vemundr ok Háls. Ok nú fara þeir þartil, er þeir koma þar, sem heitir Leyníngsbakki; ok þá mælti Áskell, at þar vildi hann vera grafinn, þá er hann andaðist, ok þótti þar vera gott landsleg, ok sagði, at hann vildi ekki fè hafa með sèr. Nú svara þeir frændr hans, at þess skyldi lángt at bíða, at hann þyrfti niðr at grafa. Síðan aka þeir til Eyjafjarðar ok uppmeð Eyjafjarðará, ok nær gagnverðt Stokkalöðum. Vemundr ok Háls ríða framfyrir, ok sjá þeir, at menn gánga brott or lauginni, ok kenna, at þar var Steingrímr ok nokkurir menn með honum; ok þá mælti Háls: við hefir Steingrímr enn leitat, at þvâ af sèr svívirðíngina, er þú lèzt ljósta hann með sauðarhöfðinu, ok þó man honum þat tregt veita, áðr hann fá alla afþvegit. Ok nú segir Áskell, at honum þótti helzt tröll toga túngu or höfði honum, er hann mælti slíkt, segir, at meiri von væri, at þeir hefði heyrt, hvat hann hafði mælt, er hann var forviðris, en Áskell kveðst heyra í gegn veðrinu, ok var mjök laung stund fram til þeirra Vemundar, en þó kvað hann nú svâ búit vera mundu. Þeir ríða nú í Eyjafjarðardal til Grana, ok voru þar um nóttina. Nú beiðir Áskell Grana,

[1]) 20 manns, *hin.*

at Helga, dóttir hans, mundi verða í ferð með þeim, ok hèt nú því á mót, at Háls skyldi betr við hana vera hèðanaf, enn áðr hafði hann verit, en elligar kveðst hann mundu heimta út penínga hennar, ok lâta hana þá heim fara, ef eigi betraðist um af hans hendi; ok Grani vill enn gjöra, sem Áskell beiddi. Nú bjuggust þeir á brott þaðan snemma um morgininn, ok var Helga í þeirra ferð, ok Grani lèt aka Áskeli til Vöðlaheiðar. En er þau koma gagnverðt Kroppi, þá sá þau 30 manna renna til árinnar; ok nú bað Áskell, at þeir skyldu undir stakkgarðinn, er þar var hjá þeim, ok æja hestum sínum, en síðan bað hann þá gánga fram á bakkann ok verjast þaðan, ef eigi væri allt friðt af Steingríms hendi, ok þótti nú vera mega, at eigi þyrfti nú at dyljast við, hvort Steingrímr hefði heyrt fyrra dags þat, sem Háls mælti. Ok nú gánga þeir fram á bakkann; en svâ er sagt, at áin var ísuð, ok var ótraustr ísinn á ánni. Áskell spurði þá, hvat Steingrímr vildi, er hann fór svâ hvatliga; en Steingrímr kvað nú mál, at efna heitstrenging sína, ok kvað nú fleiri munu gjalda Vemundar, enn þá, er þess væri makligir. Nú er svâ sagt, at þar sló þegar í bardaga, er þeir voru komnir í skotmál. Þá sá Steingrímr, at seint mun at vinnast, meðan þeir gángast eigi nærr, enn svâ, sem þá var, ok þikkir nú þat eina til, at þeir leiti yfir ísinn at þeim Áskeli. Nú mælti Áskell til Steingríms, ok bað hann varliga fara á ísinn, ok kvað hann ótraustan. [En Helgi or Árskógi svaraði, ok kvað þá munu sára mjök, Áskel ok förunauta hans, ok

hann mundi fyri því slíkt mæla, ok letja þá atgaungunnar. Þá segir Örnólfr Þorvarðsson[1], at honum þikkir atsóknin þeirra Steingríms úvænlig[2]. Þá tók Helgi or Árskógi þat bragða, mágr Steingríms, at hann stakk spjótskaptinu niðr á ísinn, ok hljóp svâ á bakkann upp at þeim Áskeli. Háls hjó þegar framan í fáng Helga, svâ at hann fèll á bak aptr útá ána, ok fèkk þegar bana. Svâ er sagt, at nú hjóst niðr spaungin undir þeim Steingrími. Sumir vilja þat segja, at Vemundr skyti til Steingríms með spjóti, þá er hann vildi upp or vökinni á ísinn, ok yrði honum þat at bana, en sumir segja, at hann druknaði þar í vökinni; 2 menn druknuðu aðrir, enn Steingrímr, 2 menn voru ok drepnir af hans förunautum, Helgi, mágr hans, ok einn maðr annar. Svâ er sagt, at Áskell bað þá nú hvata í brott, sem þeir mega; ekki er þess getit, at hann týndi neinum manni í bardaganum; ráðast þau nú til ferðar. Þeir ríða nú fyri, Vemundr ok förunautar þeirra, ok ræða um, at mjök vel hefði atborizt, er Steingrímr var afráðinn, ok þótti þeim vel hafa gengit leikrinn. Frá því er at segja, at sá maðr hafði verit í ferðinni með Steingrími, er Þórir er nefndr, hann var son Ketils flatnefs; hann hafði rennt fótskriðu yfir ísinn, ok leyndist þar. Þá, er hann sá, hversu Steingrími hafði farizt; þar heitir því Kárapollr[3], sem hann var staddr; nú, er hann þóttist vita, at þeir Áskell mundu brott farnir frá áinni, þá hljóp hann undan ísinum ok uppá bakkana. Þá Vemund

1) *rèttara mun:* Þorvarðr Örnólfsson, *sbr. bls.* 47. 2) *frá* [*v. í hin.* 3) Káravöllr, *A.*

hafði nú mjök brátt borit undan fram. Þat er frá Þóri at segja, at hann hleypr nú fram eptir þeim Áskeli; ok er hann kom at sleðanum, þar sem (þau) óku, þá hjó hann þegar til Áskels goða, ok kom í höfuðit; hann snýr nú þegar aptr til árinnar, ok rennir enn fótskriðu yfir ísinn, ok ferr nú til sinna förunauta, ok sagði þeim frá sinni ferð; þeim þótti hann hafa haft gott erendi; fara þeir nú heim, ok una sinni ferð illa. Frá Áskatli er þat at segja, at hann bað Helgu binda um höfuð sèr, ok ekki skyldi hún gjöra vart við um áverkann, ok kveðst gjarna vilja, at hèr lytist ekki íllt af, ef hann mætti því viðkoma; ok hún gjörði, sem hann beiddi, ok gat ekki um þetta, ok vissu þau tö ein þenna atburð; þau komust á Háls um aptaninn. Ok um morgininn snemma vekr Áskell þá, ok biðr uppstanda hvatliga, ok kveðst heim vilja til dagverðar um daginn; ok nú fara þau, ok komast yfir Fljótsheiði. Nú sagði hann þeim, at hann hafði sár fengit, ok hversu þat hafði atborizt, ok kveðst fyri því eigi fyrr hafa tilsagt, at hann vissi kappfrænda sinna um þat, at þeir mundu eigi hafa skilit við svâ búit, ef þeir vissi þá þegar; en hann kveðst gjarna vilja, at engir menn hlyti íllt af vígi hans, ok bað þá vera sáttgjarna, frændr sína, ok kvað þâ þat bezt af at gjöra, at stöðva óhöppin sem mátti; sagði ok, at hann þóttist þat jafnan gjört hafa um þeirra mál, at firra þá vandræðum, sem hann mátti, ok bað þá nú þess minnast um þenna lut, er honum þótti svâ miklu máli skipta; segir ok, at hann vildi gjörð þeirra

Eyjúlfs Valgerðarsonar ok Hávarðs, ok hafði hann þegar sett ráðit allt fyrir Hávarði um gjörðina, hvern veg hann vildi vera láta. Nú andast Áskell goði, ok þótti mönnum þat mikill mannskaði, þvíat hann hafði verit mikill höfðíngi ok vinsæll; nú veita þeir honum þvílíkan umbúnað, sem hann hafði fyrisagt, ok þótti nú þessi tíðendi helzti fljótt at hendi hafa komit. þessi tíðendi spyrjast nú víða, ok þótti öllum mikit atorðit í fráfalli slíkra manna, þótt Áskell væri mörgum mönnum meirr harmdauði, enn Steingrímr, þá var þó hvortveggi mikill höfðíngi. Nú er svâ sagt, at Eyjúlfr sendi orð Hávarði, ok svâ þorsteini, syni Áskels, ok Vemundi, ok öðrum frændum hans, þeim sem nokkrs voru verðir, skyldu þeir koma á Möðruvöllu til sáttarfundar; en því er Skútu Áskelssonar ekki hèr viðgetit, at hann var þá ekki á Íslandi, ok hafði hann verit utan um hríð. Ok nú koma menn til fundarins; er svâ sagt, at Einar Konálsson, fóstri Eyjúlfs, átti mikinn lut í sáttmálum millum manna; er nú umleitazt, ef þorsteinn eða frændr hans vildu sættir taka. þorsteinn segir: at því hefir ek jafnan hugan, þá ek hefi verit viðstaddr, þá er faðir minn var við málaferli manna, at jafnan vildi hann firra menn vandræðum, heldrenn æsa þá fram at óhöppunum, ok svâ mikinn hug, sem hann lagði á jafnan, at sætta menn, þá lízt mèr, segir hann, sem gjarna mundi hann vilja, at hèr gjörðist eigi vandræði af á milli manna þessu máli, er hann tekr svâ mjök sjálfan; nú man ek eigi hitta mèr betra ráð, enn líkja sem

mest eptir því, sem ek vissi, at hann gjörði, ok mun ek eigi níta[1] sættunum. Kemr nu þar, at menn vilja, at Eyjúlfr ok Hávarðr gjöri um málin eptir því, sem Áskell hafði beidt fyrir öndverðu. Ok er þeir höfðu sáttir á vorðit á málit, þá biðja þeir þorstein koma til sín, ok (með) öðrum mönnum þeim, sem þar voru viðstaddir. Var sú sættargjörð þeirra Hávarðar ok Eyjúlfs, at vígin Áskels ok Steingríms skyldu ástandast, en hinir 3 förunautar Steingríms, er þar lètust, skulu koma fyri tilferðina þeirra Steingríms, en goldin aptr eyin mikla fyri víg Helga or Árskógi; ok voru nú veittar trygðir á milli manna, nema fyri Skútu, hann var utanlands; þeir skyldu fara utan, ok vera aldri i Norðlendínga fjórðúngi, meðan Fjörleifar synir væri á lífi. Eyjúlfr seldi nú gripina í hendr þorsteini ok Hávarði, þá er Áskell hafði honum selda eptir rútshöfuðs höggit. Ok nú skiljast menn vel sáttir, ok undu nú vel þessum málalyktum. En frá Vemundi kögr er þat at segja, at hann varð sóttdauðr, en þótti þó vera inn mesti garpr, meðan hann lifði[2].

17. Þat er nú fyrst at segja, at þorsteinn býr í Hvammi eptir Áskel, föður sinn, ok var hann vinsæll maðr; hann seldi af hendi goðorð þeirra Skútu. Svâ er sagt, at annat sumar eptir kom Skúta til Íslands, ok var hann með þorsteini, bróður sínum, um vetrinn, ok var laungum hljóðr á þeim vetri, ok þikkir sèr nær höggvit hafa verit, ok þóttist engar bætr haft hafa.

[1]) neita, *hin.* [2]) Saga Vigaskútu, sonar Áskels, *yfirskrift næsta kap. í D.*

fyri víg föður síns. Ok um vorit eptir skiptu þeir bræðr fè sínu ok föðurarfi; skal Skúta hafa lausafè or skiptinu, ok hann var til þess ætlaðr, at hefna föður þeirra, ef hann mætti, þvíat hann var í engum trygðum við menn um þessa sök; en þorsteinn skal hafa landit í Hvammi ok halda búinu. Nú kaupir Skúta sèr land at Mývatni, ok bjó þar, sem nú heitir at Skútustöðum, gjörðist brátt mikilhæfr maðr í mörgu lagi, sem enn man heyra mega síðarr í sögunni. þorbergr hèt maðr, ok var kallaðr höggvinkinni, ok ekki vinsæll við alþýðu manna; hann átti 2 sonu, hèt annar þorsteinn, en annar Ölvir enn spaki. Geiri Austmaðr[1] bjó á Geirastöðum fyri norðan Mývatn; hann átti 3 sonu, er enn eru nokkut við þessa sögu hafðir, hèt son hans [einn Örn[2], annar Glúmr, enn þriði þorkell; þeir voru allir miklir menn fyri sèr. Arnórr hèt maðr ok var þorgrímsson, ok bjó í Reykjahlið fyri norðan Mývatn; hans synir voru þeir þorfinnr ok Böðvarr; Arnórr var mikill kappi ok góðr bóndi, ok jafnan er frá honum vel sagt, þar sem hann kemr við sögur ok málaferli manna. Hallr hèt maðr, er bjó at Sandfelli við Mývatn, skamt frá Geirastöðum; hann átti dóttur, er þorkatla hèt[3].

18. Eitthvert sumar kemr skip af hafi í Húsavík, þóat svâ bæri optarr at; þat skip áttu bræðr 3, Vagn hèt einn, ok var kallaðr spjót, annar Nafarr, ok var kallaðr sax, Skefill inn þriði, ok var kallaðr sverð; þeir voru miklir menn fyri

[1]) hèt maðr, *hin.* [2]) *þannig B, C; v. í A, D;* einn Arnar, *E.* [3]) Frá Glúmi, *fyrisögn næsta kap. í D.*

sèr. Svâ er sagt, at hverr þeirra bræðra átti þat vopn, sem við var kendr; þeim þótti þau í bezta lagi sinnar eigu, ok lètu sèr aldrí hendi fyrigánga, ok þat segja menn, at öll þessi vopn væri forkunnar góð. Þeir voru kunníngjar Glúms Geirasonar, ok ætluðu þángat til vistar til þeirra feðga, Geira ok Glúms, þvíat Glúmr hafði boðit þeim þángat til vistar. Nú áttu þeir annríkt mjök, ok varð eigi tóm, at sækja Austmennina, sem ætlat hafði verit, ok þótti þeim feðgum, sem þat mundi engu skipta, þótt þeir kæmi nokkurum nóttum síðarr, enn þeir höfðu umrædt í fyrstu. Svâ er sagt, at (þess) varð varr Þorbergr at Mývatni, eðr enn heldr Arnarvatni[1], ok ferr hann þegar til skips, ok bauð Austmönnum til sín; en þeir segja, at þeir munu fara til Glúms. Já, segir Þorbergr, er ekki þat, sem mik grunar, at nú mun vera liðinn sá tími, er til var tekinn, at eptir þeim skyldi hafa farit verit? Þeir sögðu, at svâ var: kann vera, segja þeir, at Glúmi sè annsamt, ok eigi hann eigi tóm at koma eptir okkr, en hann mun þikkjast vita, at svívirðíngarlaust mun vera. En hitt þætti mèr líkara, sagði Þorbergr, at honum mundi þat í hug koma, at þeir væri lítt tilfærir, at taka við frjálsum mönnum þeim, er nokkuru skipti, hversu við var gjört, þvíat svâ eru þeir feðgar fátækir at fèmunum, segir Þorbergr, at nær er úti annar biti, þá er annar er etinn. Nú hlýða þeir nokkut á þetta, sem hann sagði; ok þartil taldi hann um fyri þeim, at þeir játta, at fara þángat til vistar

[1]) Arnvatni, *B*, *C*.

til Þorbergs; ferr hann nú heim, ok lætr vel yfir sinni ferð. Nú er svâ sagt, at Glúmr kemr til skips annann dag, ok sagðist þá vera kominn eptir þeim bræðrum, ok vildi þá heim flytja til sín; en þeir sögðu, at Þorbergr hafði þar komit um daginn áðr, ok sögðust nú vera ráðnir, at fara þángat til vistar, ok kvoðust nú eigi vildu því bregða. Þá svarar Glúmr, er þeir höfðu sagt honum umtalit Þorbergs, ok svâ þat, hversu hann hafði átekit þeim feðgum, þá segir Glúmr: engi maðr mun þat kunna at segja, at honum Þorbergi verði fèskortrinn, en fleiri munu þat segja, at hann láti færrum mönnum verða gagn at sínu fè; ok þótti honum illa, er þeir skyldu vera með svâ vândum manni, sem Þorbergr var. Nú lætr Þorbergr bráðt koma eptir kaupmönnum, ok lætr flytja þá heim til sín, ok var við þá forkunnar vel. Svâ var sagt, at Þorbergr sendi Ótrygg, heimamann sinn, at færa útí eyjar fè þat, er slátrat skyldi til jóla, ok svâ naut ok kapla; ok áðr hann færi heiman, bað hann Ótrygg færa eina merina í hlöðu Glúms á náttarþeli, ok haga svâ til, at enginn yrði varr við. Nú ferr hann, sem fyri var mælt, ok vissi þó enginn, hvat þessu skyldi, kemr heim síðan, ok segir honum til svâ búins; ok nú þikkir Þorbergi hann hafa vel gjört. Um morgininn kemr Þorbergr snemma inn, ok vekr menn upp, ok segir, at honum var horfit merhryssi gott, ok vill, at menn fari at leita: ok mun svâ eptir at sjá, segir hann, at af manna völdum mun vera, ok get ek, at stolit sè hrossinu. Þá svara sumir, at aungva menn

þóttust (þeir) sjá líkliga til þess. Eigi má þat vita, segir hann, þar sem hèr sitja þrotsmenn samtýnis hjá oss, ok eru þeir feðgar líkligastir til, at valda þessu, Geiri ok synir hans, þvíat þeir eru áræðismiklir, ef þeir þurfa nokkrs við, ok munu vær þángat fara at rannsaka. Svâ er sagt, at þorkell Geirason var nú ekki hèr við þessi mál, þvíat hann var útlendis. Nú biðr þorbergr Austmennina verða í ferð með þeim at rannsaka, kvað þá nú sjá mega, at því var vel ráðit, er þeir höfðu heldr haft þessa vistina, enn með Glúmi. En Austmenn kvoðu þat vera verra manns bragð, enn Glúms, at stela frá mönnum, ok segjast eigi mundu þángat fara til at rannsaka. Er svâ sagt, at þorbergr ferr nú ok menn með honum; ferr hann nú ok heldr djarfliga, er hann þóttist vita, hversu takast mundi ferðin, ok koma nú til Glúms, ok beiða hann rannsóknar; ok þeir feðgar láta uppi rannsóknina; leitar hann nú vannliga, ok hittir ekki, þartil er hann kemr at einhverri hlöðu, ok þar í löðunni fann hann merina, ok kvað þá vera verri menn, enn þeir lètu yfir, eða margir aðrir, er þeir skyldu vera sannreyndir at þjófskap. þá svaraði Glúmr, ok kvað sèr á þessu engan kunnleika vera, ok kvað hann vera sjálfan líkligastan til, at hafa þetta bragð gjört, en snúa nú síðan á aðra menn, ok kvað mönnum þat miklu kunnara, at hann var vondr maðr. Öllum þótti þetta illa vera orðit, þvíat þeir voru vinsælir menn, frændr. Nú spurði þorbergr, ef Glúmr vildi nokkuru bæta fyri þetta, ok fèlli þar málit niðr, sem nú var komit; en Glúmr

kvað þat fjarri fara, at hann mundi hèr neinu fyri bæta, er hann mátti engan grun vita sèr á hendr. Þorbergr kvað þó hèr mundu verða nokkut fyrir at koma, þóat honum væri leiðennt[1] gjört um bótina. Glúmi kvaðst því betr þikkja, er meira kæmi fyrir, ef sá gyldi, er makligastr væri. Ok nú skilja þeir ræðuna at sinni, ok ferr Þorbergr nú heim, ok þikkist vel hafa leikit. Spurðist þetta nú víða, ok þótti mönnum þetta illa orðit, þvíat fleiri menn unnu góðs lutar Glúmi, enn Þorbergi, ok vænta enn, at hèr muni önnur raun á verða um þetta mál, enn nú var fyrst orðrædt af alþýðu. Nú sitja hvoritveggju í kyrðum um vetrinn. Svâ er sagt, at Þorbergr hittir Þorgeir goða[2] frá Ljósavatni, þvíat vinátta var milli þeirra, ok segir[3] hann ráða um þetta mál, hversu með skal fara; segir, at hann þikkist þar eiga mikit traust um ráðagjörðir sínar, sem hann var. Þorgeirr bauð, at búa til málit á hönd Glúmi; en Þorbergr kvað [þá þann upp kominn, sem honum var mest at skapi[4]; ferr nú heim síðan. Ok er voraði, bjóst hann at fara stefnuför til Glúms, ok biðr nú menn til fararinnar með sèr; hann ræðir um við vetrtaksmenn sína, ef þeir vilja verða í ferð með honum; en þeir voru þó tregir til, ok fóru þó um síðir við fortölur Þorbergs. Býst hann nú heiman, ok voru þeir 18 saman; þeir höfðu kaldt veðr um daginn; fara þeir nú þartil, er þeir koma á Geirastaði. Þeir Glúmr sátu við eld, þá er þeim var sagt, at

---

[1]) *þannig* (leiðænnt), *D;* leiðint, *hin.* [2]) hofgoða, *B, C.* [3]) beiddi, *hin.* [4]) hann þá hafa fengit mann fyri sik, *B. C.*

menninnir fóru at bænum; nú laupa þeir til klæða sinna, ok vopnast, ok gánga síðan í dyr út; ok nú senda þeir eptir mönnum, at veita þeim lið. Svâ er sagt, at þeir Glúmr voru 8 saman þar fyri, þá er þorbergr kom. Nú koma þeir þorbergr at bænum, ok ríða þegar í túnit, ok stefnir þorbergr þegar Glúmi um þjófskap. Svâ er sagt, at þá er hann hóf stefnuna, hljóp hann Geiri or dyrunum út ok at honum þorbergi, ok hjó til hans; en þorsteinn, son þorbergs, brá við skildi; ok þá hljóp Glúmr at, ok hjó til þorsteins, ok veitti honum þegar bana; nú laupa út allir þeirra menn, ok til bardagans; ok nú veitir þorbergr Geira sár á fæti. þá kom at Hallr frá Sannfelli[1] við 10da mann, ok fór þegar til með Glúmi, ok þeir 10, sem með honum voru. Ok nú var skamt at bíða, áðr Skúta kemr þar til með 10da mann; ok nú ræðir hann til sinna manna, at þeir skulu gánga á hæð nokkura, er þar var hjá þeim, ok vildi hann hvorigum veita, ok kvað þeim betr gánga, sem skyldi, segir ok, ef sá yrði brott gjörr af vígunum, at þá mundi reynast bráðt, hverr ríkastr væri at Mývatni. þá kom þorfinnr Árnórsson at ríðandi, ok ferr þegar til bardagans með Glúmi; ok svâ er, at þorfinnr hjó framan í andlit þorbergi, ok var af því hann kallaðr höggvinkinni. Í þessu bili kemr at Arnórr or Reykjahlíð með 12ta mann, ok gengr hann þegar í milli manna, ok skildi þá. þar fêllu allir Austmenninnir, en sinn húskarl var fallinn af hvorum; en Ótryggr, er áðr var frásagt, var

[1]) Sandfelli, *hin.*

særðr til ólífis, ok græddi Glúmr hann, þvíat hann sagði, hversu farit hafði um merina, þá er þorbergr bauð honum at leiða hana í hlöðu Glúms; ok varð nú bert illmælit af þorbergs hendi við Glúm. Er nú leitat um sættir milli þeirra, ok kom svâ, at þeir skulu gjöra um málin, þorgeirr goði frá Ljósavatni ok Arnórr or Reykjahlið. Sú var gjörð þeirra, at ágengust vígin húskarlanna; en áverki Ótryggs, er hann var særðr til ólífis, ok enn aðrir 2 menn líflátnir af liði þorbergs, skulu koma fyrir áverka Geira; en sá áverki, er þorbergr hafði fengit, skal vera fyri tilförina ok ill málaefni, er hann hafði með svikum at farit; þeir voru ok allir drepnir Austmenninnir, er með þorbergi voru, ok lágu þeirra víg kyrr, svâ at engi þeirra var fè bættr; þeir voru brott gjörvir þaðan or sveitinni Geiri ok Glúmr, feðgarnir, ok er svâ sagt, at Geiri bjó í Krossfirði á Geirastöðum. Svâ er sagt, at Glúmr fèkk Íngunnar þórólfsdóttur, Veleifssonar[1]; þeirra son var þórðr; ok þótti Glúmr vera mikill maðr fyri sèr, sem enn má nokkut marka í þessum frásögnum[2].

19. þat er sagt, at þorkell Geirason kom út um sumarit í Húsavík, vetri síðarr, enn þessir atburðir voru, er nú var frásagt, ok fór hann til vistar til Ófeigs í Skörð. Ófeigr var þá 18 vetra gamall, ok þat segja menn, at þeir þorkell væri jafngamlir. Maðr er nefndr þorsteinn, ok var kallaðr varastafr, hann bjó í Laxárdal;

[1]) *þannig* (Vel. s.), *D; v. í hin.* [2]) *yfirskrift næsta kapítula í D:* Af Þorkeli Geirasyni.

hann var hólmgaungumaðr mikill ok illr viðreignar. Þat er sagt, at hann gjörir heimanferð sína einhverju sinni þess erendis, at biðja Þorkötlu, dóttur Halls frá Sandfelli; en Hallr sagði, at hann mundi eigi gipta dóttur sína svâ vondum manni, sem hann var, ok kvað þat mörgum mönnum kunnigt vera, at varla fèkst meiri ójafnaðarmaðr, enn Þorsteinn var. Nú bauð Þorsteinn Halli hólmgaungu, sagði þá reyna mundu, hvorr ráða skal kosti konunnar; en Hallr nennir varla at gánga undan því, en þóttist þó vera vanfærr, at gánga í mót þvílíkum berserk, sem Þorsteinn var. Ok nú finnast þeir Hallr ok Þorkell Geirason, ok sagði Hallr Þorkeli, hvern vanda honum hefir til handa borit, ok svâ, at ráðin var hólmgăngan með þeim Þorsteini varastaf. Þorkell kvað Hall nú missa Glúms, bróður síns, ok sagði hann þá eigi mundu þurfa at gánga á hólm við Þorstein, ef hann væri hèr, svâ vingott[1] sem með ykkr var. Nú bauð Þorkell, at hann skyldi gánga á hólm fyrir hönd Halls; en hann kvaðst þat gjarna vilja þiggja af honum. Hallr lèt nú taka sverðit Skefilsnaut; ok er Þorkell skyldi á hólm gánga, fèkk Hallr honum sverðit í hendr, ok kvað þat bíta mundu. Þat er nú at segja, at þeir Ofeigr ok Þorkell söfnuðu at sèr mönnum, ok bjuggust nú til hólmsins, ok voru þeir saman 40 manna [ok hèldt Ofeigr skildi fyri Þorsteini [eða Þorkatli[2]; Þorsteinn hafði ok 40 manna. Þorsteinn hèt maðr, ok var kallaðr

1) *þannig A, B, C, E;* þingott, *D.* 2) *v. í hin.*

kjúgr[1]; hann var vanr at halda skildi fyri nafna sínum, ok svâ var þá. Ofeigr hèldt nú skildi fyri þorkatli, ok gánga þeir nú á hólminn; er svâ sagt frá viðskiptum þeirra, at þorkell hjó þorstein banahögg. Ok þegar er þorsteinn var fallinn, þá mælti Ófeigr til þorsteins kjúgs, at nú vill hann, at þeir gángi á hólminn, ok reyni með sèr: höfu við nu áðr haft skemtan af þeirra bardaga, skulu við nú skemta öðrum mönnum nokkura stund; en þorsteinn vill fyrir engan mun í móti mæla, er honum var svâ á hólm skorat. Ok nú gánga þeir á hólminn, ok lauk því máli svâ, at þorsteinn fellr fyrir Ófeigi. Svâ er sagt, at þorkell vill nú láta bera aptr sverðit í kumlit, þar sem þat var tekit til handa honum; en Hallr kvað þat fjarri skulu fara, at engi maðr skuli njóta svâ góðs gripar, ok segir, at eigi skal aptr bera sverðit; en þorkell rèð, at sverðit var þángat borit. Fara menn nú heim af hólmstefnunni, ok þótti mönnum þat vera landhreinsan, at þeir nafnar voru drepnir. Svâ er sagt, at um nóttina eptir ena nærstu bar þorkeli Skefil í drauma, ok kvað þorkel munu vera góðan dreng, ok þakkaði honum, hve hann hafði drengiliga dugat, ok svâ sverðit haft: en ef þú hefðir eigi viljat, at aptr hefði verit borit sverðit, þá mundir þú hafa goldit þess í nokkuru, en nú man fara með okkr annann veg, þvíat nú skal hvorgi illa hafa, svâ vel sem þèr hefir farit, ok vil ek gefa þèr sverðit, þvíat ek þarf þess nú ekki, en þú ert svâ vaskr maðr, at ek ann þèr

[1]) krígr, *A;* kreggr, *B, C.*

allvel at njóta. Ok nú vaknar Þorkell, ok var þar komit sverðit, ok þótti honum þat allgóðr gripr, ok barr þat lengi æfi. Þorkell setti bú saman, ok bjó hann þar í enum ytrum Skörðum; ok þótti inn bezti bóndi. Spjótit Vagnsnaut átti síðan Þorvarðr Þorgeirsson. Saxit var ok upptekit or kumli Nafars, ok þótti öll vopnin vera forkunnar góð, sem jafnan bar raun á, ef þau voru til nokkrs höfð; enn eru hèr nokkr merki til sögð. Svâ er sagt, at skip kom út við Knarreyri[1] eitthvert sumar, ok Skúta ferr til skipsins, ok vo hann þann fyrstan mann í hefnd föður síns; sá maðr hafði verit í ferð með Steingrími, þá er þeir Áskell börðust ok Steingrímr, sem sagt er fyrr í Reykdæla sögunni frá viðskiptum þeirra; annann mann drap hann litlu síðarr, er þar hafði verit á þeim fundi. Eptirmál var veitt um þessa menn báða, ok bætti Þorsteinn þá, bróðir Skútu, með sínu fè, sem rædt var í máldögum með þeim bræðrum. En ekki kunnu vær með sannendum at segja atburð um líflát þessara manna; en þat vitu vær, at þetta var in fyrsta hefnd Skúta eptir Áskel goða, föður hans[2].

20. Þórir[3], son Ketils flatnefs, er fyrr var frásagt at vo Áskel goða, hann varð sekr eptir víg Hróars Túngu-goða [sunnan um land[4], er hann hafði at verit með þeim Móðólfssonum í þeirri sveit, er heitir Skagahverfi, er þeir börðust þar, sem nú heitir Hróa-stúnga, þat er í milli Fors[5]

1) Knareyri, *C.* 2) *fyrisögn nærsta kapítula í D:* Skúta vo Þóri á þíngi. 3) Þorsteinn, *E allstaðar.* 4) fyri sunnan land, *hin.* 5) Þórs, *A; B, E.*

ok Hörstaða[1], ok á milli lækja tveggja, er þar falla ofan af heiðinni. Svâ er sagt, at þórir ferr á fund Eyjúlfs Valgerðarsonar, at vita um hèraðs vist[2] norðr þar, þvíat hann var nokkut skyldr honum ok þó lítt; nú biðr hann Eyjúlf, at staðfestast þar í hèraðinu, er hann kom út[3]. Eyjúlfr bað lýsa sýknu hans á Hegraness leið[4], ok taldi hann vera sýknan, ef engi talaði á móti, ok svâ á Vöðla leið; svâ var gjört, ok fèkst þar hvortveggja sýknan, þegar er beidt var; síðan skal biðja á Ljósvetnínga leið, ok þótti Eyjúlfi þat líkast, at þar mundi í móti mælt sýknu hans, en taldi hann vera frjálsan, ef þar fengist [sýknu hifit[5]. þar kom Eyjúlfr til leiðarinnar, ok svâ þorgeirr frá Ljósavatni, ok sat þórir í milli þeirra höfðíngjanna. Svâ er sagt, at Skúta kemr nú at máli við þorstein, bróður sinn, ok spyrr, hvort hann vill heldr vinna á þóri, eða setja ráðin til, ok sagði þá eiga honum mikla harma at gjalda, er hann hafði drepit föður þeirra: skaltu fyri því kjósa um, sagði Skúta, at ek mun gjöra þat, sem þú vill síðr, þvíat eigi mun auðveldt þikkja at svâ búnu, at komast yfir hann, ok eigi berr okkr at minni nauðsyn til, þótt torveldt sè at ná honum, at reka okkara harma við hann; en þorsteinn þóttist til hvorskis vera vel færr. Ok nú þóttist Skúta sjá, at þetta mundi verða meirr til hans taka, ok setti þau ráð til, at þorsteinn skal bjóða þorgeiri sætt fyri sekt þess manns, er hann hafði fyri ráðit, ok lúka þegar fyri

[1]) *þannig:* Horst', *D;* Hörshliðar, *hin.* [2]) sína, *b. v. C.* [3]) *v. l B, C.* [4]) þíngi, *hin.* [5]) *þannig D;* sýkna hans, *hin.*

sakir fjölskyldar þeirrar, er hann átti at[1] annast; ok nú verðr svâ, sem hann setti ráð til, at þorsteinn bauð fyri vottum sættina, ok þorgeirr kvoðst vilja, at þorsteinn gengi til handsalanna, ok þó með fá menn. Skúta var þar með þorsteini, ok duldist hann. Ok nú, þegar at Skúta mátti atkomast, þá hjó hann þegar til þóris með öxinni Flugu, ok veitti honum banasár. þá mælti Skúta: veiddi[2] Fluga Flatnefjúnginn[3], þótt hann sæti milli tveggja goðanna. Ekki mátti nú lúkast handsölin fyri þraung þeirri, er þar var. Svâ er sagt, at Skúta komst í burtu or þraunginni, ok á bak hesti sínum, ok hleypti þegar í brutt í skóginn, ok var bæði runnit ok riðit eptir honum, ok varð honum þó ekki náð, ok komst hann svâ undan. Fara menn nú heimleiðis, ok undu þeir Eyjólfr illa við þenna atburð, ok þorgeirr, þvíat þeir vildu hafa haldit hendi yfir manninum. Annann dag eptir, þá er smalamaðr þorgeirs goða hafði rekit fè sitt, þá hittir hann mann þann, er finna vildi þorgeir, ok kvaðst vera sekr, ok vildi biðja hann dugnaðar ok viðtöku, en þorði þó eigi at láta sjá sik, ok biðr hann koma þángat í skóginn, ok kvaðst þar mundu bíða, en bað hann þó aðra menn ekki láta vara verða við þetta, enn þorgeir. Smalamaðr ferr nú, sem honum var boðit, ok segir þorgeiri; en hann grunaði hverju gegna mundi, ok fór nú til skógar við 10da mann, ok lætr hann eptir

1) *hèr byrjar en máða og ólæsiliga síða í skinnbrotinu D, er því A fylgt.* 2) náði, *B, C.* 3) *þannig E;* flatnefinginum, *A, B, C.*

mennina við skóginn. En þeir fóru 2 einir í skóginn, þorgeirr ok smalamaðr hans, ok fundu nú hvergi hinn seka manninn, ok ferr þorgeirr nú heim aptr við svâ búit.

21. Nú er þar til at taka, at Grímr heitir maðr, er þórðr gellir hafði sektan um áverka eitthvert sumar á þíngi; hann kemr á fund þorgeirs einhverju sinni, ok bað hann at taka við sèr, ok kvaðst mjök vera þurfandi dugnaðar, en kvaðst þat hafa frètt, at þorgeirr væri góðr drengr, ok sagðist því fyrst hafa á hans fund sókt, at hann vænti af honum nokkurra hjálpráða. En þorgeirr kvaðst mundu veita honum ásjá, ef hann vægi Skútu; nú kaupa þeir þessu saman. Síðan sendi þorgeirr Grím til þorbergs höggvinkinna, at hann rèði honum ráð til at drepa Skútu. Sú var ráðagjörð, at Grímr skal fara á fund Skútu, ok biðja hann dugnaðar, ok segja sèr alla[1] af hendi vera, ok at engu gagni vilja koma, ok biðja hann þar vistar ok ásjá, ok bað hann vera færivandan. Nú ferr hann, sem fyrir hann var lagt, ok barr upp erendi sín fyri Skútu, ok bað hann þar vistar ok ásjá, ok kveðst mjök þurftygr vera; ok svâ kemr, at Skúta tekr við honum, ok hèt, at hann mundi þar vera um vetrinn; ok þar var hann þann vetr, ok veitti Skúta honum vel vistina, enda kunni Grímr vel at þiggja, ok leitaði hann aldrei til, at vinna á Skútu. Um vorit, er þat sagt, at þeir fara til netja báðir saman, einhvern dag, Skúta ok Grímr, er þar var í vatninu; ok er þeir hafa farit um hríð, þá

[1]) *hèr byrjar aptr brotið D.*

losnar skóþvengi Skútu, ok dvaldist hann at, ok batt þvenginn; ok þá veitti Grímr honum tilræði, ok hjó til Skútu; en Skúta var þann veg búinn, at hann var í kufli, ok hafði brynju undir kuflinum; festi öxi Gríms í kuflinum, en Skúta sakaði ekki; ok nú greip hann Grím höndum, ok spurði, hve hann var svâ hverflyndr ok ótrúrr. En hann segir þegar, at þorgeirr hafði hann þángat sendt at drepa Skútu, ok nú bað hann sèr griða; en Skúta hèt honum aungu um þat, en vita þóttist hann, at þetta voru ráð þorbergs[1]. Svâ er sagt, at Skúta færði Grím útí einn hólm í Mývatni, ok alnaktan; síðan batt hann hann þar í hólminum við einn staur, ok kvað hann þar mundu búa verða um hríð, nema þorgeirr byrgi honum. Nú ferr Skúta heim, ok sendi þorgeiri orð um þetta. En þorgeirr spurði, ef þeir vildi nokkut viðhjálpa manninum; en þeir kváðust aldrí hirða, hvar hann var, ok kvóðust eigi mundu duga honum; ok lèt hann þar líf sitt í hólminum, ok ángraði mest sultr ok mýbit, er hann var í engum klæðum[2].

22. Maðr hèt Ólafr, ok annar þorgautr; þeir voru sekir menn, ok þó var þeim margt vel gefit: þeir voru menn vænir ok kurteisir ok góðir fardrengir. Svâ er sagt, at þeir koma einhverju sinni á fund þorgeirs goða, ok báðu hann ásjá; ok var kaup þeirra með sama móti, ok þeirra Gríms hafði verit, at hann mun veita þeim ásjá, ef þeir dræpi Skútu. Ok nú sendir

[1]) *þannig A, B, C;* þorgríms, *D, E.* [2]) *fyrisögn næsta kapítula í D:* Enn svik við Skútu.

hann þá til þorbergs höggvinkinna, vinar síns, með þeim erendum, sem fyrr, at hann gæfi enn ráð til, at ná Skútu; ok nú koma þeir á hans fund, ok sögðu honum sín erendi, þau sem þorgeirr hafði boðit til hans. Gott þótti þorbergi, at þorgeirr lèt eigi fyrivinnast um þetta mál, kveðst at vísu enn skulu til gefa nokkr ráð; nú var önnur ráðagjörð hans, enn it fyrra sinn: þeir hafa nú varníng Norrænan með sèr frá þorbergs, ok skulu segjast hafa komit út á Eyrum suðr, ok teljast vera frændr þeirra Skefils, ok segja, at því fóru þeir norðr þángat, at þeir vilja bæði heimta bætr fyri vígin, ok svâ fè þat, sem þeir höfðu átt bræðr, ok þorbergr vildi eigi láta aftakast: skorið þá til vistar við Skútu, ok ásjá um mál ykkat; farið fyrst suðr um vatnit, ok þaðan at húsi. Ok nú fara þeir svâ með öllu, sem þeim var fyrisagt, koma nú á fund Skútu, ok bera upp erendi sín, ok tók hann við þeim, sem þeir beiddu. Svâ var sagt, at þar voru þeir, ok var Skúta vel til þeirra, ok hverjum manni líkar vel við þá. Ok um jól um vetrinn, eða litlu fyri jólin, fellr þar voðmeiðr, ok kemr einhver kona at Skútu, ok bað hann atgjöra; ok hann ferr til þegar, ok þeir með honum vetrtaksmenn hans; tekr nú Skúta, ok styðr herðum sínum undir miðt trèit, en þeir Ólafr ok þorgautr setja nú kvíslatrè undir endana; þá hjó Ólafr til Skútu. Skúta hljóp nú undan trènu, ok fèll þat niðr á milli þeirra, ok kom eigi á hann höggit; hann var þá vopnlauss, þvíat Fluga stóð við vegg; þá hljóp þorgautr at honum

með reidda öxina, ok vildi þegar höggva til hans. Ok nú þreif hann upp eitt trè, er lá hjá honum, ok laust við öxinni með viflinni, er konur voru vanar at hafa til þvottar, ok svâ laust hann harðt við, at öxin hrott brott or hendi honum þorgauti; ok þá er svâ sagt, at Skúta greip þegar öxina, ok hjó þegar Ólaf banahögg með þeirri öxi. En frá lífláti þorgauts segja menn misjafnt; sumir segja, at Skúta lèti hann koma í Hrafnaskèr, ok sendi þorbergi orð, at hann veitti honum nokkura björg, ef hann vildi; en sumir segja, at hann dræpi hann þegar; ok hvort sem þat var heldr, þá hefir hann bana af fengit. Nú eignast Skúta fè allt þat, sem þeir höfðu þángat haft. Nú verða þeir vísir þorgeirr ok þorbergr, ok þótti þeim miklu viðauka sína svívirðíng, er þeir fengu, því heldr sem þeir lögðu meiri stund á at ná Skútu, ok una nú stórilla sínum lut, en lètu þar fè mikit, ok þótti þeim þat þó miklu verra, er Skúta skal njóta mega fjárins, en kunna þó eigi tilkall at veita, ok þóttust þá verða berir í svikum við hann, ef þeir kallaði til fjárins; ok varð nú af því þar niðr at falla þessi mál, sem þá var komit[1].

23. þormóðr hèt maðr, er bjó í Laxárdal á Máfahjalla[2], hann var kvongaðr maðr, ok hèt kona hans þorbjörg, hún var systir Vígaskútu. þau þormóðr áttu son, ok var nefndr Eyjúlfr; hann var vænligr maðr, ok óx þar upp heima með feðr sínum ok móður. Maðr hèt þorsteinn,

---

1) *fyrirsögn nærsta kapitula í D:* Víg Bjarna. 2) *þannig* (Máfvalıjalla) *D;* Mánahjalla, *hin.*

hann bjó á þeim bæ, er á Mýri heitir; hann var ok kvângaðr maðr, ok átti þá konu, er Þorgerðr er nefnd, hún var systir Vígaglúms at Þverá or Öxarfirði; þau áttu þann son, er Bjarni hèt; hann var mikill maðr þegar á únga aldri, ok ramr at afli. Þau Bjarni voru því vön jafnan um haustum, at fara til Þverár at heimboði, ok nú gjöra þau enn svâ á einhverju hausti; tekr Glúmr við þeim forkunnar vel, ok voru þar þá stund, sem þeim líkaði. En er þau búast heim at fara, þá gaf Glúmr Bjarna, frænda sínum, hest rauðan, 6 vetra gamlan, ok kveðst mundu fá honum annann hest, ef nokkurir væri hvassari enn sjá. Ok nú fara þau heim frá heimboðinu, ok setr Bjarni þegar hestinn tilheys, ok var allvel varðveittr; ok um sumarit eptir var honum mikil forvitni, hve bítast vildi hestrinn; ræddi hann um, at hann vill etja við hest, er átti Þorkell Geirason or Skörðum, ok var ákveðit, at þeir skulu etja at miðju sumri hestunum á Máfahjalla; en feðgar áttu grán hest föxóttan, ok seldi mönnum jafnan hross undan [til slátrs[1], en áttu ekki skap til, at etja hestinum. Svâ er sagt, at saman koma hestarnir einhverju sinni þeirra Þormóðar ok Bjarna, ok bitust svâ, at í blóði var hvorrtveggi. Húskarl Bjarna kemr nú á fund hans, ok segir hann frá, er (hann) hafði sèt báða hestana albitna, ok kvað hvorutuggja vera hestinn alrauðan[2]. Ok þá sendi Bjarni orð Þorkeli, at eigi mundi þeir etja hestunum, segir ok, hvat tilbar, at hans hestr var nú ekki ötufærr. Þat ætlaði

[1]) *v. í hin.* [2]) einnin, *hin.*

Bjarni, at þeir Eyjúlfr mundi hafa att hestunum, ok Þormóðr, faðir hans, ok því mundu þeir þann veg vera, at af mannavöldum mundi orðit hafa, ok því bauð [hann þeim at 8 viknum sumars[1]; en Þormóðr bað Eyjúlf, son sinn, fyrirráða, hvort etja skal, eðr eigi; en hann vill etja láta. Nú voru hestarnir framleiddir, ok voru góð vígin, þartil er gengnar voru 11 lotur; þá tekr hestr Eyjúlfs undir kinnarkjálka á hesti Bjarna, ok hèldt þar lengi, þartil at Bjarni fór til, ok laust hestinn af takinu; en Eyjúlfr snèrist nú við, ok laust hestinn, ok hraut stafrinn harðt af hestinum, ok kom á öxl Bjarna; ok nú voru þegar skildir hestarnir; gengr Eyjúlfr at Bjarna, ok mælti, at þetta hefir honum verr tekizt, enn hann vildi: skal ek, segir hann, raun tilgjöra, hvort mèr var þetta voðaverk, eðr eigi; nú vil ek, segir hann, gefa þèr 60 geldínga til þess, at þú kunnir mik eigi um þetta, ok máttu þá skilja, at ek munda eigi vilja, at svâ hefði atborizt. Bjarni kveðst þessu litlu síðr valdit hafa; þikkist hann nú vita, at þeir munu eigi att hafa hestunum; fara menn nú síðan heimleiðis. Ok um haustit at rèttum, drógu þeir Eyjúlfr út 60 geldíngs. Nú spyrr Þormóðr, hvat sauðir skulu þeir, sem út voru dregnir; en Eyjúlfr kveðst hafa gefit Bjarna sauðina. Þá segir Þormóðr: bæði ætla ek, segir hann, at höggit var mikit, enda er miklu launat; ok þegar eptir, er hann hafði þetta mælt, þá snýr hann Bjarni at honum, ok hjó hann

[1]) Bjarni Þormóði, at etja hestunum við hann at 4ðu viku sumars, *hin.*

banahögg; ok nú vill hann eigi þiggja geldíngana. Eyjúlfr var nú fámennr, svâ at hann mátti ekki ná Bjarna; ok nú segir hann móður sinni, at hann má finna þorstein[1], frænda sinn, at um þetta mál, ok svâ Einar Konálsson, ok beiða þá ásjá um með sèr. En þorbjörgu, móður hans, þótti mest traust at Skútu, ok kvað honum verr mundu þikkja, ef aðrir væri fyrr atsóktir, enn hann. Nú gjörir hann svâ, at hann hitti Skútu, ok segir honum sín erendi; ok hann tekr við honum forkunnar vel, ok hèt þegar sinni ásjá um þetta mál, tók hann nú við Eyjúlfi. Nú ferr Bjarni á fund Glúms at þverá, frænda síns, ok segir honum vígit. Glúmr segir, at hann vill, at Bjarni sè þar með honum um vetrinn, ok til þess, er lyki málum þessum, ok þótti vera gagnsakir í málinu. Bjarni sagði, at honum þótti lítilmannligt, at flýja bú sín, ok fór hann af því heim; en þó vildi Glúmr, at hann hefði eigi heim farit á því mæli. Eyjúlfr vekr nú til við Skúta, frænda sinn, þrjá tíma um tilbúnað málsins, ok tók hann vel it fyrsta sinn, ok kvað enn vera gott tóm til þess; en í annat sinn kvað hann munu finnast gagnsakir í málinu; ok it þriðja sinn, þá Eyjúlfr hafði þetta mál upp við Skútu, þá kvaðst Skúta vilja hefnd láta fyri koma. Ok þá beiddist Eyjúlfr at taka við málinu, en hann hafði áðr Skútu í hendr fengit; en hann varnaði honum þess; ok nú verða þeir frændr andorða um þetta, ok við þat skilja þeir, at sinn veg þótti hvorum. En bráðliga eptir tal þeirra, ferr Eyjúlfr heiman einn-

[1]) Þorkel Askelsson, *C.*

saman, ok þartil er hann kom á Mýri[1], ok nemr þar staðar undir garði einhverjum háfum; ok nú sèr hann, hvar Bjarni fór einnsaman til sauðahúss, ok skal rýja sauði [fyrr enn aðrir menn[2]; nú setr hann hurð fyrir húsit. Eyjúlfr gengr nú þángat, ok þokar hann hurðinni frá dyrunum; þá tók Bjarni til hendinni, ok vill láta fyri dyrnar; þat sèr Eyjúlfr, ok er svâ sagt, at hann höggr af Bjarna höndina, er hann rètti út hjá hurðinni, fyri framan úlfliðinn. Bjarni hljóp nú út með öxi, ok bað Eyjúlf bíða sín; ok svâ gjörði hann. Ok þegar er Bjarni kom eptir, þá hjó hann til Eyjúlfs með annari hendi, ok þegar af honum skjöldinn ok í jörðina niðr síðan; þá hjó Eyjúlfr milli herða Bjarna, ok var þat banahögg. Nú ferr Eyjúlfr á fund móður sinnar ok Skútu, ok sagði þeim til þessa. Svâ er sagt, at nú líkar Skútu forkunnar vel, ok þikkir nú gott lut í at eiga með honum, er hann vildi nokkut at manna vera sjálfr, ok kallar hans ferð góða vera[3].

24. Svâ er sagt, at þorgerðr, móðir Bjarna, ferr þegar á fund Glúms, bróður síns, ok segir honum þessi tíðendi, ok svâ selr hún honum vígsmálit, ok biðr hann taka við eptirmálinu; hann gjörir svâ. Glúmr harmaði þetta mjök, ok þótti vera ill tíðendi, ferr nú á fund Eyjúlfs Valgerðarsonar, ok segir honum atburðinn. Eyjúlfr vill, at þeir fari allir í málatilbúnaðinn, kvað vera nauðsyn, at slík mál lægi eigi kyrr. Svâ er sagt, at Glúmr ferr nú fyrir í njósn með 10da mann til

[1]) háfan hól, *hin.* [2]) *r. í hin.* [3]) *fyrisögn nærsta kapítula í D:* Víg Hávarðar.

Hnjóskadals, ok þaðan til Gnúpsskarðs[1], svâ í Bárðardal, ok átu dagverð þar í dalinum at þess manns, er Áslákr hèt; þar var stafkarl einn á búi, ok þótti förunautum Glúms gaman, at glettast við karl; Glúmr bað þá ekki glettast við hann, meirr enn hann vildi, kvað þat vera lítilmannligt at erta gamalmenni; ok nú láta þeir hann lausan. En karl fór þegar á brott, er hann mátti í sjálfræði vera, ok þartil, er hann kom á þann bæ, er heitir í Ísólfstúngu, en þar bjó sá maðr, er Hávarðr hèt, ok móðir hans. Nú sagði hann Hávarði, at allólíkr var hann þó öðrum mönnum Glúmr, ok kvað hann engan einn lut til þess hafa, at honum væri betr farit, enn öðrum. Mikit tekr þú af, sagði Hávarðr, eðr hvat er nú svâ nýtt um þetta? Nú sagði karl honum, hvaðan hann var atkominn, ok hve farit hafði með förunautum hans (Glúms) ok honum, áðr Glúmr átti lut í með oss, ok lofaði hann Glúm í hverju orði, sem hann kunni. Ok nú bað Hávarðr móður sína gefa karli mat; en hann bjóst heiman, ok fór á fund Skútu, vinar síns, ok sagði honum um ferðir Glúms, þat sem hann vissi til. Vel þætti mèr þat, sagði Skúta, at Glúmr kæmi híngat til vor, ok vildi ek gjarna, at hann fengi erendi, ef hann kemr hèr. Nú ríðr Glúmr yfir fjallit ok hans förunautar. Svâ er sagt, at maðr hèt Gautr, hann bjó þar, sem heitir í Gautlöndum; hann átti góðan hund, er Flóki hèt; ok þat sama kveld gó Flóki einart á fjallit upp; ok þá þóttist Gautr vita, at manna mundi von af fjallinu ofan; ok nú sendi hann þegar hjón sín

[1]) Gnúpsdals, *hin.*

öll til Skútu, ef hann þyrfti nokkut manna við. Ok nú er þeir Glúmr koma þar í nánd, heyrir hann manna mál, ok skilr, at nokkr njósn man kominn vera um þeirra ferð, en vildi eigi láta teppa sik þar, svâ at hann mætti eigi þegar aptr, at hann vildi; ok snúa þeir nú aptr á leið, þartil er þeir finna Eyjúlf ok förunauta hans á Hálsi. Skúta segir nú, at honum þótti Gautr minna hafa veitt sèr í njósninni, enn hann mundi vilja, þá er seinkaðist kvoman Glúms; þóttist hann nú vita, at Glúmr man hafa vorðit varr við mannafararnar, ok snúit þá aptr, er hann skildi njósnina komna vera fyri þeim. Svâ er sagt, at Skúta vill nú verja þeim vaðit á fljótinu, ok hafði hann nær hundrað manna, áðr þeir koma til móts við hann, Einarr ok þorsteinn bróðir hans, eptir orðsendíng Skútu. Nú koma þeir Eyjúlfr ok Glúmr til vaðsins með 2 hundruð manna; ok því nær var sagt, at þeir Skúta hefði ok, þvíat Arnórr or Reykjahlið veitti honum. þat er sagt, at þetta var við Eyjarvað, ok voru nú sínumegin hvorir með flokkana. Eyjúlfr talar til Glúms, at rètt var, at búa þar mál til, er þeir mætti framast komast, svâ at þeim væri úhætt. Ok nú íhugar Glúmr málit, ok fèkk hann nú þat ráð, at þeir skulu heyjast við Skútu þeir Eyjúlfr: en Márr, son Glúms, er þá var 18 vetra gamall, skal ríða til Mývatns við 10da mann, at stefna Eyjúlfi þormóðssyni; hann kom þar snemma um morgininn, ok barði á hurð; en Hávarðr or Ísólfstúngu var þar þá, ok gekk hann þá til hurðarinnar; en Márr rak á honum spjótit, Hávarði, ok vo hann þar, en síðan stefnir hann Eyjúlfi. Eptir

þat ferr hann á fund föður síns, ok segir honum til, hvat hann hefir atsýst á þeirri stundu, sem hann hefir á brottu verit. Vel líkar þeim Glúmi ok Eyjúlfi förin Márs, ok báðu hann hafa þökk fyri, segja nú Skútu, at Hávarðr mun eigi bera optarr njósnina. Skúta skaut nú yfir vaðit snærisspjóti, ok kom á þann mann, er þrándr hèt, hann var góðr bóndi, ok er svâ sagt, at hann fèkk þegar bana. Nú mælti Eyjúlfr, at þar væri þann veg varit mönnum í hvorumtuggja stað, at mannskæð mundi verða deilan þeirra. Ok nú eiga þeir lut í Eyjúlfr ok Einarr, at þeir mundi vilja sættast á málit, ok þar kom, at þeir játtuðu báðir þeirra ummælum þessara mála. En sú var sættargjörð þeirra Eyjúlfs ok Einars, at stafshöggit, er Eyjúlfr laust Bjarna, ok orðin þormóðar, skulu óhelga hann sjálfan: Eyjúlfr skal vera utan 3 vetr, ok fara þá til búa sinna, er hann kemr aptr: Bjarna skal bæta hundraði silfrs, þat skal Glúmr láta koma í hendr þorgerði, systur sinni, en móður Bjarna. En þat var ráðit á laun, at Skúta skal fá þorlaugar, dóttur Glúms, ok skal Skútu svâ heima standa hundraðit, at Glúmr gyldi því minni heimanfylgjuna, en þó vissi þat ekki fyrst alþýða manna; ok nú skiljast þeir at sinni vel sáttir. Svâ er sagt, at Skúta bað þorlaugar, ok fèkk hennar; þá var Álfildr önduð, er Skúta hafði fylgt áðr, ok Kolli hafði átt á Sauðanesi. þat segja menn, at þorlaug hafi átta 3 bændr; fyrst átti hún Skútu, þarnæst þann mann, er Eldjárn hèt, ok var kallaðr enn mildi, hann var farmaðr ok góðr drengr; síðarst átti hana Arnórr kerling-

arnef, ok eru göfgir menn frá þeim komnir, ok þótti hún vera mikill skörúngr[1].

25. Nú er þat fyrst at segja, at þorgeirr, son þóris flatnefs, kemr at máli einhverju sinni við þórodd goða af Hjalla í Ölfusi, frænda sinn, at hann gæfi honum nokkut ráð, til þess at koma Skútu til alþíngis, ok þóttist þorgeirr eiga at sjá þar til föðurhefnda við Skútu. þóroddr kvaðst eigi mundu batna við hans kvomu, enn sjá þikkist hann bragð til þessa, segir, at búðir þeirra standa it nærsta fyri vestan á; ok nú gaf hann þat ráðit til, at þeir skulu hafa búðartópt Skútu fyri gáng[2] um sumarit, ok svâ bað hann þorgeir reisa þar upp ás, ok skera á karlhödda[3] á endanum: ok væntir mik, segir þóroddr, at Skúta mundi koma til þíngins[4] at sumri, ef þann veg er meðfarit, þvíat svívirðíng man honum at þikkja, þá er hann veit. þessa meðferð hefir þorgeirr, sem nú var frásagt. Ok er menn koma heim í hèröð, var mjök fjölrædt um þetta, hvort Skúta man þola þorgeiri þessa svívirðíng, ok þikkir þat hvergi ólíkara, at hann mundi hefna vilja, svâ sem hann er áðr farinn[5] við flesta menn, þóat minna væri tilgjört við flesta menn, enn nú var. þat er sagt, at þetta kemr til eyrna Skútu, ok lèt hann, sem hann vissi eigi, allt þartil, er menn búast til þíngs annat sumar eptir, þá ferr hann á fund Arnórs or Reykjarhlíð, ok segir honum, at hann vill, at þeir ríði til þíngs um

[1]) *fyrisögn nærsta kap. í D:* Skúta drap þorgeir. [2]) þíng, *hin.* [3]) *eða* karlhöða; karlhöfða, *hin.* [4]) *þannig D.* [5]) framr, *hin.*

sumarit; ok nú safna þeir at sèr mönnum, ríða heiman, sem leiðir liggja til þíngsins. En er þeir koma á völluna efri, þá bað Skúta Arnór ríða til búðar með liðinu, en hann kveðst eiga annat erendi af út at snúa. Nú reið Arnórr með flokkinn til búðar Skútu, ok tjalda búðina. En Skúta snýr þángat, sem hann sá mann gánga með viðar byrði; ok nú skiptir hann klæðum við þenna mann, en tekr upp byrðina, ok gengr vestr yfir á með, ok hefir viðaröxina í hendi sèr. Þeir hlupu nú at, menn Þorgeirs, ok föluðu viðinn, en færa hann í reikoð; ok nú sèr hann Þorgeirr, ok bað þá vera láta; ok þá er hann átti lut í þessu, þá fèll ofan byrðrinn, ok í því reiðir hann upp öxina, Skúta, ok veitti Þorgeiri þegar banasár. Nú hljóp Skúta þegar til sinna manna, ok fara þeir á bak, ok riðu brott af þínginu; fara nú þartil, er Skúta var kominn or allri hættu; þá ríðr Skúta heim til búss síns; en Arnórr snýr aptr til þíngins með allan flokkinn, ok svâ til búðarinnar. Mál eru nú tilbúin á hönd Skútu, ok Glúmr galdt fyrir hann hundrað silfrs þar á þínginu. Fara menn nú heimleiðis. Ok er þeir finnast Skúta ok Glúmr, sagði Glúmr honum, hvar þá var komit, at sæzt var á málit, ok hann hafði goldit fyri vígit. Skúti sagði, at þat mundi hann aldrí gjört hafa, ef hann hefði ráðit, ok kveðst honum eigi þökk fyri kunna. Glúmr kvað hann meiri svívirðíng af mundu hafa fengit, ef eigi hefði þetta verit atgjört, sem nú var frásagt, ok þótti sinn veg hvorum, sem jafnan voru

þeir eigi samlyndir mágar. Eldjárn inn mildi Áskelsson kom út á skipi sínu í Eyjafirði nokkuru síðarr, hann var farmaðr mikill; ok hann kemr á fund Glúms, ok sitja þeir á tali allan dag, svâ at engi vissi, hvat þeir töluðu. Ok litlu síðarr sendi Glúmr mann til Mývatns, ok bauð hann þorlaugu, dóttur sinni, til boðs, ok bað hana hafa gripi sína með sèr, ok svâ nokkut lausafè; en sumir menn vilja þat segja, at Skúta sendi hana heim til Glúms, þá er vesnaði með þeim, ok þóttist Skúta gjöra þat til svívirðíngar Glúmi. En hin frásögn er hèr höfð, at Skúta væri eigi heima, þá er sendimaðrinn kom eptir þorlaugu, ok var hann farinn norðr á Strandir at rekum; hún ferr nú á fund föður sins at hans orðsendíngu. Nú urðu menn bráðt varir við, hvat verit hafði í talinu þeirra Glúms ok Eldjárns, þvíat þá gipti hann þorlaugu, dóttur sína, Eldjárni, ok fóru þau þegar á brott ok utan, ok þótti mönnum þetta vera mikil tíðendi, ok þóttust vita, at Skúta mundi þessa hefna, ef hann mætti því viðkoma[1].

26. Ásbjörn hèt maðr, hann var frændi þorlaugar ok ónytjúngr mikill; hann varð sekr á vorþíngi í Skagafirði; hann kemr nú á fund Skútu, ok biðr hann dugnaðar, þvíat þau þorlaug höfðu veitt honum fyrri í ásjá; ok Skúta hèt honum ásjá, ef hann færi sendiför hans til Glúms. Ásbjörn kveðst eigi vilja vera flugumaðr. Skúta sagði þat eigi vera hans færi: þú skalt fara

[1]) *fyrisögn næsta kap. í D:* Af Glúmi.

á hans fund, ok mæla þessum orðum, at þú þikkist þurfandi, at hann gjörist forsjámaðr ráðs þíns, ok seg, at þitt vandræði er mikit, er þú hefir beðit af vígaferlinu, ok get ek, at þann veg beri til um fund ykkarn, at hann sè í þíngreið; en hans skaplyndi er þat, at hann er maðr þrautgóðr, ef menn þurfa hans, ok enn mætti svâ verða, ef þú gjörir þitt mál líkligt, enda viti hann, at þú ert hjálplauss, at hann mælir, at þú farir til þverár, ok bíðir hans þar, til þess er hann kemr heim af þínginu; þá skaltu svâ svara, at meirr er þreyngt mínu máli, meðr því, at hugr býr lítill í brjósti: seg, at þú hræðist mennina, ok vildir heldr koma á hans fund, er þú hittir hann einnsaman; ok með því, at Glúmr er armvitegr[1] ok vel skapi farinn, kann vera, at þar leggi hann til nokkut ráð; ok þess skaltu biðja, at finna hann í Mjaðmardal[2], er gengr upp frá bænum at þverá, ok sel hans standa; lát þat þar sýnast, sem þú mant hugboðit hafa, at finna hann at ákveðnum degi ok stund; ok ef þetta gengr fram, skaltu njóta frá mèr; ok mun ek þá veita þèr dugnað, enda vinn þú þat eina til, at þèr samir vel; ok þessu játtar Ásbjörn. Svâ er sagt, at hann hittir nú Glúm, þá er hann var kominn á leið á Öxnadalsheiði, ok ríðr hjá honum, ok segir sitt erendi, ok þau orð öll, er áðr voru sögð. Glúmr kveðst eigi þat vita, at hann ætti honum góða luti at launa: en fyri þá sök, at þú sýnir þik vinlausan, ok lætr, at hèr liggi við

[1]) *þannig D;* góðbrjóstaðr, *hin.* [2]) dalnum, *hin.*

líf þitt, þá vil ek, at þú farir norðr til þverár, ok bíðir þar minnar heimkvomu. Hann svarar: vel er leyst vandræðit ok mikilmannliga, en þó hefir ek eigi dyrfð til, at sækja þángat, er margir menn eru fyrir, ok aldrí örvænt, hvörr úvinum mætir. Glúmr svarar: þú ert blauthugaðr: en at þú skilir, at ek vil þèr hjálpir veita, þá kom þú í Mjaðmardal[1] at ákveðinni stundu til selja minna, þvíat þar man eigi fjölmenni fyrir. Hann svarar: þann kost hefir þú boðit, er mèr likar; skiljast þeir nú. Ferr Glúmr til þíngs, en Ásbjörn ferr til Skútu, ok segir honum, hvar komit er. Skúta segir: vel hefir þú leyst þitt erendi, ok ver nú með mèr. En er atliðr þessum tíma, þá býst Skúta heiman, ok þeir Arnórr, með 30 manna; þeir ríða nú norðan, ok koma vestr yfir Vöðlaheiði, ok á hjalla þann, er heitir Rauðahjalli; þar stíga þeir af baki. þá mælti Skúta til Arnórs: nú munu þèr eiga hèr dvöl um hríð, en ek man ríða inn með hlíðum, ok vita, ef nokkut verðr til fengjar, lángt hefir nú verit, síðan vær höfum hitt menn or hèröðum. Hann ríðr með vopnum sínum, ok sèr, er hann reið í dalinn, at maðr ríðr neðan eptir dalnum upp frá þverá, mikill, í kápu grænni, ok kennir hann þar Glúm. þá stígr Skúti af hestinum; hann hafði vesl yfir sèr tvískipt, svart ok hvítt; hann lèt hestinn í rjóðr eitt, ok gengr síðan upp til selsins, ok var Glúmr þá kominn í selit; þat var þann dag, er þeir skyldu finnast, Glúmr ok sendimaðr Skútu.

[1]) Mjaðardal, *A*, *B*; Meiðardal, *C*.

Skúta hafði Flugu í hendi ok hjálm â höfði; þar segja menn eigi einn veg frá; sumir segja, svâ sem hèr er sagt, at þat væri öx, ok heiti Fluga, en sumir segja, at þat væri sverð, ok hèti Fluga; en hvort heldr var, þá hafði Skúta þat vopn jafnan í hendi, ok svâ var nú þetta sinn. Nú gengr Skúta at sels dyrunum, ok laust á vegginn, ok víkr síðan hjá selinu aptr. Glúmr gekk þá út, ok hafði ekki í hendinni, ok sèr nú eigi manninn; hann snýr þá hjá selinu, ok kom i hug, at maðrinn var údjarfr, at hann mundi eigi traust til bera, at gánga at sels dyrunum. Nú víkr Skúta milli hans ok dyranna; ok er Glúmr sèr þat ok kennir manninn, þá hopar hann undan, en árgljúfr voru nær selinu; Skúta biðr hann bíða. Glúmr segir, at þat mundi mælt, at eigi væri fjarri, hvorr þeirra betr væri vígr, ef þeir eru jafnbúnir til: en eigi vil ek gánga á vopn þín, ok hopar hann at gljúfrinu; en Skúta sækir nú at honum. Ok er Glúmr kom at fram, þá steyptist hann ofan fyri gljúfrin. En Skúta leitar þar ofan, er gánga mátti, ok sèr í gljúfrinu, hvar kápuna rak ofan; hann leypr at, ok leggr til kápunnar; þá heyrir hann, at mælt er yfir honum uppi: þat er lítil fremd, segir sá, at spilla klæðum manna. Skúta leit upp, ok kennir þar Glúm; hafði hann vitat raunar, at þar var tó undir, er hann fór ofan, ok rèð hann því til, at hann sá eigi færi at bíða. Þá mælti Skúta: á þat áttu at minnast, Glúmr! at nú hefir þú runnit ok beðit eigi Skútu. Satt er þat, segir Glúmr, en vilja

munda ek, at þú rinnir eigi skemra, áðr sól settist í kveld. þá kvað Glúmr þetta:

Hálfs[1] eyris met ek hverjan
hrísrunn fyrir á sunnan,
vel hafa viði[2] skógar
vargfæðanda[3] borgit.

þar skilr með þeim; ferr Glúmr heim, ok safnar liði, ok segir, hvert vèlræði var fyrir hann sett af úvina hendi, lèzt ok vilja, at þat mætti bráðt gjaldast; hann fær á lítilli stundu 60 manna, ok ríða síðan upp í dalinn. Skúta gekk til hests síns, ok reið með hlíðinni, ok gat nú at sjá, hvar fjöldi manna reið, ok veit, at þat má honum eigi endast, ef þeir fá staðit hann, leitar nú ráðs: brýtr af skaptinu spjótit, ok hefir fyri staf: tekr af hestinum söðulinn, en snýr veslinu, ok reið nú at sauðum, ok hóar fast á fèit. Nú koma þeir eptir honum förunautar Glúms, ok spyrja, ef hann hefði sèt mann nokkrn sköruligan ok með vopnum ríða fram um leitit. Skúta kvaðst víst sèt hafa manninn ríða fram um leitit, hann kvaðst sjá, at maðrinn fór hvatliga, ok dró þá í sundr, er leitit bar í milli þeirra. þeir spyrja, hvat er hann hèt. Skúta segir: ek heiti Margr at Mývatni, en Fárr í Fiskilækjarhverfi. þeir sögðu: af skætíngu villtu svara oss ok spotti. Skúta segir: ek kann aldrí sannara at segja; ok þá skilr með þeim. þat er sagt, at Skúta tekr vopn sín, ok reið hvatliga til sinna manna. En hinir finna Glúm, ok segja honum, at þeir fundu þann mann, er þeim

[1]) háls, *D.* [2]) viðr, *A;* viðir, *hin.* [3]) vargi opt um, *hin.*

svaraði með spotti, ok kvaðst heita Margr í Mývatnshverfi, en Fárr í Fiskilækjarhverfi. Glúmr segir: nú hefir yðr orðit ráðfátt nokkut: þar hafi þèr hitt Skútu; eðr hvat mátti hann sannara segja, þvíat í Mývatnshverfi er hverr skúti við annann, en í Fiskilækjarhverfi hittir hvergi skúta, ok hefir nú nær lagt með oss, ok eptir skulu vær enn ríða; ok koma nú at hjallanum, ok eru þeir Skúta þar fyrir; en þar var einstígi upp at gánga, ok er þar betra at verja með 30 manna, enn sækja at með 60. Þá mælti Skúta: svâ er nú, Glúmr! at þú hefir kost tilgefit at sækja eptir mèr, má nú vera, at þú þikkist þín eiga í at hefna fyrir undanhaldit, þvíat allknáliga hèlttu undan, ok bart gott áræði til at hlaupa í gilit. Glúmr segir: satt er þat, at mèr leizt þat ráð, en kunnir þú hræddr at verða, þá er þú lèzt vera sauðamaðr Eyfirðínga, ok leyndir vopnum þínum, ok ætla ek, at eigi rinnir þú skemri leið. Skúta segir: hversu sem hèrtil hefir verit, þá sæk nú at með hálfu fleira lið, en vær munum hèr bíða, ok eltast eigi lengra. Glúmr segir: ek ætla, at vær munum nú skilja at sinni, verðr nú virðt, sem má, í hverjum stað. Nú ríðr Glúmr heim til Þverár með sínum mönnum, ok ekki bjó hann þetta mál til. Skúta kveðst ætla, at eigi mundi honum auðit verða at koma Glúmi fyrir, ok sagði, at þat mundi undan bera, at hann yrði honum at skaða, ok ferr hann nú heim við sínum mönnum[1].

[1]) *fyrisögn næsta kap. í D:* Svik við Vígaskútu.

27. Nú er þat fyrst at segja, at þorbergr höggvinkinni gjörir heimanferð sína til fundar við þann mann, er Arnórr hèt, hann var at, ok smíðaði skot um skála Skútu, ok gaf honum hálft hundrað silfrs til, at hann skyldi leyna þeim mönnum þar í skotinu hjá sèr, er annar hèt Játgeirr, en annar Eyjúlfr; þeir voru sekir menn, ok hafði þorbergr þá sendt til at vinna á Skútu; ok nú var þetta kaup þeirra Arnórs ok þorbergs. Eigi var Skúta heima, þá er þorbergr hafði þar komit; hann kemr nú heim, ok var honum vel fagnat, sem líkligt var; gengr Skúta nú til, ok lítr á smíðina Arnórs, ok hefir hann ekki vopna í hendi. Arnórr telgdi þá með knífi, en tálgöxin lá þar hjá honum. Nú hleypr ofan þilit ok menninnir fram; þikkist Skúta nú sjá bragð þeirra, varð honum nú þat fyrir, at hann þreif upp tálgöxina, ok hjó hann Arnór banahögg, ok kvað hann eigi optarr sik svíkja skulu. Ok nú kallar Skúta á sína menn, ok segir þeim, hvert vèlræði var fyrir hann sett; en húskarlar hans hlupu til, ok drápu flugumennina; en Skúta hefir silfrit, þat er Arnórr hafði haft af þorbergi höggvinkinna. þetta mál var tilbúit á hönd þorbergi til Eyjarþíngs, ok var þar sæzt á málit: skal þorbergr gjalda fyri fjörráðit hálft hundrað silfrs, en þorbergr skal fara á brott þaðan or sveitinni, ok til Lundarbrekku í Bárðardal, ok þótti þá líkligra til, at af mundi taka óþokkan milli þeirra, ef þeir sætist eigi svá nær, sem áðr hafði verit; ok færir þorbergr þegar bú sitt[1].

[1]) *fyrisögn næsta kap. í D:* Enn flugumaðr sendr.

28. Maðr er nefndr Auðgisl[1], hann var frændi þorbergs höggvinkinna, ok hinn mesti únytjúngr þótti hann vera; hann kemr einhverju sinni á fund þorbergs, frænda síns, ok skorar á hann til nokkurra tillaga við sik. En þorbergr kvað hann eigi verr tilfallinn at afla sèr fjár, enn sik, ef hann hefði þrifnað til, en fá kveðst hann mundu til utanferðar honum, ef hann vægi Skútu. En Auðgisl kveðst litlu verra eiga at launa Skútu, enn honum, en kvaðst þó [nær mundu honum leggja[2], ef hann vildi; ok nú setti hann sjálfr þau ráð til, at hann man brjóta fatakistu þorbergs, ok taka á brott feld hans ok kyrtil ok sverð, gánga síðan fyrir hann, ok heitast við hann sjálfan, ok taka meira, ef hann vildi eigi þetta gefa honum, en fara síðan til Skútu, ok biðja hann ásjá, ok sagði hann eigi gruna mundu, ef hann færi þann veg með. þorbergi kveðst þetta þikkja fèfrekt, en kvað þó líkligt, at svâ mundi gânga, ok vill hann fyri því þenna kost. Svâ ferr Auðgisl með sínu máli, sem áðr var frásagt, ok kemr á fund Skútu, ok beiddi hann viðtöku ok ásjá; spurt hafði Skúta, at sönn var saga hans, ok tók hann við honum. Svâ er sagt, at Skúta hafði látit gjöra sèr lokrekkju; en þar var svâ umbúit, at ketill var upp yfir rekkjuna, ok reist upp haddan yfir katlinum, ok voru þar á festir hríngar, til þess, at eigi mætti svâ[3] at koma rekkjunni, at

---

1) Auðgils, *A*, *C*, *allstaðar*. 2) verr mundu öðrum veita, enn sèr, *hin*. 3) *hèr endar höfuðskinnbókar-brotið D*, *og er því A fylgt aptr.*

Skúti yrði eigi varr við; var af því haddan uppreist, at hann vaknaði við, ef hún fèlli; ok jarðhús átti hann undir rúmi sínu, ok annann jarðhúss munna í sauðahúsum sínum. Ekki vissu þetta fleiri menn, enn Skúta, ok fóstra hans, er Sigríðr hèt, at væri þann veg umbúit, ok svâ unni hann henni mikit, at hann trúði henni einni, at vita með sèr slíka hluti. En er Auðgils hafði þar verit hálfan mánuð, þâ var þat um eina nótt, at Skúta gekk or rúmi sínu, ok læsir hlemminn, er hann kemr aptr til rúmsins, ok leggst nú niðr; síðan rèð Auðgils til, er hann var sofnaðr, ok stè í rekkjugólfit, ok þegar hljóp niðr gólfit undir honum; þá fèll haldan á katlinum, þvíat hann hafði komit við festina. Ok nú vaknar Skúta í því bili við þetta allt saman; ok nú leggr hann á Skútu miðjum; en Skúta bregðr upp fætinum, ok lagði hann í fótinn á honum; nú hljóp Skúta þegar upp, ok veitti honum banasár, en tekr nú til sín gripina, þá er Þorbergr hafði átt, ok eptirleitar hann við Þorberg, ef þetta væri nokkut af hans ráðum; en hann kvað þat fjarri fara, ok kvað Auðgils stolit (hafa) frá sèr gripunum, en barit á honum á svâ gert ofan. Nú bjó Skúta þetta mál ekki til, ok fèll þetta þar niðr.

29. Einhverju sinni kemr Þorbergr á fund Þorgeirs goða, ok sagði, at honum þótti eigi vel veita við Skútu, þóttist fá mikit manntjón af honum, en fengit aungvar bætrnar, ok biðr nú Þorgeir, at eiga hlut í um, sín sakir, at Skúta yrði

afráðinn; honum kvoðst illa hugr um segja, en játar þó at vita, hversu til vill takast um sinn. Um vorit á vorþíngi safnar þorgeirr at sèr mönnum, ok fór upp í Reykjardal á laun, ok hafði 2 hundruð manna til Lauga, ok ætlaði at sitja þar fyri Skútu, er hann ríðr til Eyrarþíngs. Skúta hafði 60 manna, ok vissi hann aungva von til ferðar þorgeirs. Nú sèr Skúta hrossfjölda mikinn, ok þikkist eigi vita, hverju gegna mundi, bað nú Arnór or Reykjahlíð vera fyri liðinu, en hann vill ríða til húss at Reykjum; nú ferr hann til bæjarins einnsaman, ok síðan at hrossum þorgeirs, ok hittir hann einn mann þar af liði þorgeirs, er gætti hrossana. Sá maðr sagði allt, hvörju gegndi um farir þorgeirs, ok spurði, ef hann vissi nokkut til Skútu; en hann kvað þat fjarri fara. Nú spurði Skúta, hvörìr þar sæti í brekkunni stund frá þeim; en maðrinn kvað þann heita Vestmann, er fyri þeim var, ok í litklæðum var: en hinir 2 fengnir honum til fylgdar við hann, ok skulu þeir, segir hann, njósna um ferðir Skútu, þvíat þorgeirr vill finna hann. Nú skiljast þeir, ok reið Skúta hjá þeim Vestmanni; hann var í kufli; ok nú fleygir Skúta til Vestmanns spjóti, ok kvað hann nú mega sjá þann manninn, sem hann hafði áðr at leitat; en spjótit kom á Vestmann miðjan, ok fèkk hann þegar bana. Skúta hleypti nú á burt ok til sinna manna; en hinir fóru á fund þorgeirs, ok segja honum til svâ búins. Nú eggjar þorbergr mjök, at ríða eptir Skúta; en þorgeirr vill þat eigi, ok

kvoðst eigi mundu optarr til leita við Skútu. Þetta mál var nú borit til Eyrarþíngs, ok sættust þar á þínginu: guldu þeir Þorbergr ok Einarr hundrað silfrs fyri vígit Vestmanns; ok þá lèt Þorgeirr þat til, at ef hann næði bótunum, at sitja aldrei síðan um líf Skútu. Nú fara þeir heim af þínginu, voru nú sáttir, ok efndi Þorgeirr þat vel, at hann setti aldrei fjörráð fyri Skútu.

30. Svâ er sagt, at þeir koma at máli við Þórodd goða Eyvindarson, frænda sinn, synir Þóris flatnefs, hèt annar þeirra Þórðr Illugi, en annar Björn; þeir báðu hann ráðagjörðar til at drepa Skútu Áskelsson, þvíat hann hafði drepit föður þeirra ok bróður hans. Þóroddr vill nú þreifa um þá, ok þóttist gjörr vita, hvat þeir voru, ok þótti honum Þórðr Illugi ólíkligr til hefnda, ok bað þá koma önnr misseri í þat mund, ok sagðist þá munu gjörr vita hýbýli Vígaskúta, ok sagðist þá heldr mega vita, hverja meðferð hafa skyldi. Burt fara þeir at sinni bræðr, ok ætla at vísu at koma á hans fund á nefndri stundu, ef nokkut mætti þeir reka rèttir sinnar svívirðíngar. Nú kemr Þóroddr at máli við þann mann, er Þorgrímr hèt, hann var Óttarsson, Þorgrímssonar, ok systrúngr Þórodds at frændsemi; nú segir hann Þorgrími, at hann var heitbundinn í við þá bræðr, frændr sína, ok sonu Þóris flatnefs, ok kunna at segja þeim nokkut af hýbýlum Vígaskútu at Mývatni, ok ráðit þeim ráð til hefnda eptir föður sinn ok frændr: en

mèr er þar ókunnigt, segir hann, at svâ búnu; nú trúi ek þèr bezt, at fara með mínum örendum vestr þángat; en þat skal vera með því móti ok tilstilli, at ek vil, sagði þóroddr, at þú látir þik áskilja við einhvörn húskarl minn, ok vinna á honum, síðan skaltu hlaupast í burtu ok til Skútu, ok biðja hann ásjá, ok skaltu fiflast á Sigríði, fóstru hans, ok gefa henni margt, en tala aldrei um Skútu við hana, ok far til þíngs at sumri til fundar við mik. þorgrímr mælti mjök í móti, en fór þó með öllu, sem þóroddr mælti fyri: vinnr nú á húskarlinum, ok hleypr á burt síðan, ok norðr á fund Skúta, ok bað hann viðtöku. En Skúti segir, at honum þikkir kynligt, at hann fór norðr þángat, sagði sèr margt vera torsóttligt sagt frá þóroddi, en tók þó við honum, ok var hann þar vel haldinn. Hann tekr sèr bráðt af at skipta við Sigríði, fóstru Skúta, ok gat ástir hennar, þvíat Skúta bannaði þat ekki, en þó grunaði hann þorgrím; var hann þar um vetrinn. Ok um sumarit vill hann fara til þíngs at hitta þórodd; ok nú ferr hann, ok segir þóroddi til þessa, þat er hann mátti afvita um háttu Skúta, ok þótti þóroddi ekki færi at svâ búnu. Íllt þótti þorgrími at starfa í þessu, þvíat Skúta var vel til hans. þóroddr rèð þeim Illuga ok Birni at fara til Ölvis hins[1] * * * * * * gánga þeir Illugi ok Björn í jarðhúsit með ljósi, en Ölvir var hjá jarðhúss munnanum. þeir gánga nú eptir jarðhúsinu, ok koma at þar,

[1]) *Hèr enda at fullu A, B, C; í D, sem enn hefir 1 blað sèrilagi, af hvörju fyrri síðan þó er gjörmáð og öldúngis ólæsilig,*

sem um festina var búit; ok nú skáru þeir festina, ok lètu síga hógliga niðr hödduna; nú lúka þeir upp jarðhúss munnanum, ok þá kom kaldr blær á Skúta or jarðhúsinu, ok vaknar hann við, ok stóð nú upp. Ok í því bili lagði Illugi spjóti á Skútu; en Skúta hjó yfir höfuð Illuga ok í höfuð Birni, ok mælti í því, at eigi hefði allir haldinorðir verit; ok nú var hann þó því sári særðr, er hann leiddi til bana. Illugi barr nú Björn, bróður sinn, á brott af jarðhúsinu, ok var hann mjök sárr; ferr hann nú síðan á brott, ok þeir Ölvir allir saman, ok andaðist Björn bráðliga af því sári, sem Skúta hafði veitt honum. Þorgrímr bauð nú Sigríði með sèr at fara; en hún ásakaði hann mjök um þetta, ok kvað þá Skútu hafa újafnt viðhaft: er hann trúði þèr vel, en þú hefir nú svikit hann; ok þó ferr hún nú brott með honum á þeirri nótt, ok giptist honum síðan. Nú er þat sagt, at mál var tilbúit um víg Skútu, ok varð Þórðr Illugi sekr um vígit Skútu, ok skal hann vera utan 3 vetr; en þeir halda upp bótum fyri raðin ok tilförina vígs Skútu, Þóroddr goði ok Ölvir enn spaki, sonr Þorbergs höggvinkinna, ok voru nú sáttir at kalla. Þótti mörgum mönnum þat eigi fyrr hafa at hendi borit, enn liklígt var, um málit Skútu, at hann væri afráðinn; en þó er þat eina satt af honum at segja, at hann var vitr maðr ok inn mesti fullhugi, ok margir

er niðrlag sögunnar, sem hèr fylgir; en eigi er líkligt, að hèr vanti meira í, enn ólæsiligu síðuna, álíka og 1½ bls. prentaða; Æ hefir og niðrlagsbrotið.

gengu ekki betr, enn til jafns við hann, þótt miklir þættist fyri sèr vera, en eigi þótti hann öllum jafnaðarmaðr vera. Höfu vær nú hèr lok þessarar frásagnar, ok þakki nú hverr, sem verðt þikkir!

VÍGAGLÚMS SAGA.

Hèr hefr Vígaglúms sögu.

Íngjaldr hèt maðr, son Helga hins magra, hann bjó at Þverá í Eyjafirði[1]; hann var forn goðorðsmaðr ok höfðíngi mikill, ok þá aldraðr mjök, er sagan gerðist; hann var kvângaðr maðr, ok átti 2 sonu, Steinólf ok Eyjólf; þeir voru menn vel mannaðir, ok voru báðir fríðir sýnum. Íngjaldr var einlyndr ok fálátr, údæll ok fasttækr; hann lagði lítinn huga á kaupmenn, vildi ekki yfir sèr hafa þeirra ofsa, ok ef hann girnist af kaupmönnum nokkut at hafa, þá sendi hann aðra menn til, en fór eigi sjálfr. Skip kom enn[2] eitt sumar í Eyjafjörð; Hreiðarr hèt stýrimaðr, ættstórr, hann átti bú á Vors í Noregi, manna vaskastr ok vinsælstr. Eyjúlfr Íngjaldsson var opt við skip um sumarit, ok áttu þeir Hreiðarr margt

[1]) Helgi hèt maðr, ok var kallaðr Helgi hinn magri, hann var son Eyvindar Austmanns ok Rafórtu, dóttur Kjarfals Íra konúngs; Helgi átti Þórunni hyrnu, dóttur Ketils flatnefs, sonar Bjarnar bunu, hersis í Noregi; hann var ríkr ok kynstórr, ok bjó í Raumsdal í Raumdælafylki, þat er milli Suðrmæra ok Norðmæra. Helgi hinn magri nam Eyjafjörð allan frá Siglunesi, bjuggu þau Þórunn hyrna, kona hans, í Kristsnesi í Eyjafirði, ok eru frá þeim komnir Eyfirðíngar; þau áttu son þann, er Íngjaldr hèt, hann bjó at Þverá í Eyjafirði, sem nú er kölluð Múkaþverá, *í stað þess undanfarna þannig C.* [2]) *v. í C.*

saman í vinfengi; Hreiðarr sagði honum, at hann vildi hèr vistast um vetrinn, kveðst vera fúsastr til Íngjalds at frásögn annarra manna; Eyjúlfr segir föður sinn ekki hafa þat í vanda lagt, en þó lèzt hann mundu umsýsla. Ok er hann kemr heim, ræddi hann um við föður sinn, at hann skyldi taka við stýrimanninum, ok kveðst ætla góðan dreng vera ok mikils verðan, ok tjáði málit fyrir honum vel um stýrimanninn. Íngjaldr segir: ef þú hefir boðit honum áðr, hvat mân þá tjá við at mæla? mun ek þá hljóta fè at kosta, en þú munt hafa starf fyrir, ok lèzt aldri útlendan mann með sèr haft hafa, ok lèzt enn ófúss vera. Þá segir Eyjúlfr: eigi er enn við honum tekit utan þitt ráð, en þat er ok bæði, at ek hefir lítt til ráða hlutast, ok vill þú, at ek ráða litlu, ef sá maðr skal hèr eigi vist hafa, er ek hefi hegat boðit. Íngjaldr segir: nú skaltu ok ráða þessu, sem þú vill, at stýrimaðr fari hegat við annann mann, ok vil ek ekki á leggja við hann fyri þínar sakir, en þú skalt hafa allan starfa fyri þeim, en ek mun kostnað framleggja; hann segir: þetta líkar mèr vel at svâ sè. Ferr hann annann dag ok hittir Hreiðar, ok segir honum málavöxt; hann lætr vel yfir; er hann þagat flúttr með varníng sinn. Ok er þeir höfðu verit eigi lengi, þá varð Hreiðarr varr við, at þar skyldi vera jólaveizla fjölmenn; Íngjaldr vâr fárr við hann, ok þó vel. Einn dag kallar Hreiðarr Íngjald í útibúr, þar sem varníngr hans vâr inni; ok hann [gerir su[1]. Þá mælti Hreið-

[1]) gekk þángat, *C*.

arr, ok bað hann velja af varnínginum þat, er hann vildi. Íngjaldr lèzt engis girnast fjár hans, en kallar honum vel fara. Hreiðarr segir: ek hefi þó hugleidt nokkut, hvat þú þarft af oss at þiggja; ek hefi komit á nokkura bæi hèr í Eyjafirði, þá er beztir eru, ok sè ek engi herbergi slík sem hèr, en skálabúnað hefir þú eigi svâ góðan, at eigi sè þvílíkr á öðrum bæum; hann tók or sínum hirzlum svâ góðan skálabúnað, ok gaf Íngjaldi, sem engi hafði betri áðr komit hegat til Íslands. Íngjaldr þakkaði honum vel, ok var nú allgott vinfengi þeirra í millum. Síðan um vetrinn segir Eyjúlfr, at hann vill utan fara með Hreiðari um vârit; hann svaraði því óbráðt. Eyjúlfr segir: hví villtu eigi flytja mik? líkar (þèr) eigi vel við mik? Allvel, segir hann, en lítil munu föður þínum þikja vistarlaun mín, en eigi mun ek honum illu launa, at flytja son hans á brott, er honum er hverr sómi at; en ef faðir þinn lofar, þá flyt ek þik gjarna á brott, ok kann ek þökk mikla, at þú farir þá. Nú bjuggu kaupmenn ferð sína; ok er þeir voru búnir, leitar Eyjúlfr enn eptir um utanferð sína við Hreiðar; hann sagði honum sinn vilja: lèzt ekki vilja gera í móti föður hans um hans utanferð. Síðan segir hann föður sínum farfýsi sína, ok svâ, hversu farit hafði með þeim Hreiðari. Íngjaldr segir, at fáir drengir munu slíkir, sem Hreiðarr: ok með þessi þinni meðferð, ok at[1] reyndum drengskap, leyfi ek þèr ferðina, ok þikja betr, at þú farir með honum, enn með öðrum.

[1]) hans, *b. v. B.*

2. Síðan fóru þeir utan, ok komu við Noreg. Hreiðarr bauð Eyjúlfi marga kosti um vistartekjur; en hann vildi eigi þiggja þat, er hann bauð. Hreiðarr mælti: hvat villtu þá þinna ráða? Hann segir: eigi veit ek. þá segir Hreiðarr: girnist þú ekki til konúnga, eða annarra höfðíngja, er þar heimill várr tilbeini; þá var Hákon Aðalsteinsfóstri [yfir Noregi[1]: sýnist mèr slíkum höfðíngjum gott at þjóna, yðr stórum mönnum ok líkligum til góðrar fylgdar. Hann segir: vanfærr em ek at fylgja konúngum, en þó kann vera, at þat gengist eptir mínum vilja, en þó neita ek því. Hreiðarr spyrr: hvat villtu þá? Hví dregr þú undan at bjóða mèr til þín, þvíat þat vil ek? Lítill hugr er mèr á því, segir Hreiðarr. Eyjúlfr spyrr: hví sætir þat? Ek nenni eigi at veita þat, sem þèr er eigi gott at þiggja; þar er mèr þikir þú góðs eins verðr frá mèr. Forvitni er mèr á, hví þat sætir. þat muntu nú vita verða, þó samir mèr illa frá at segja: bróður á ek mèr þann, er Ívarr heitir, við egum bú báðir saman ok allan fjárlut, ok unnumst við mikit, en við erum þó eigi skapglíkir um þat, at honum þikja illir Íslenzkir menn, svá at þeim er eigi vært þar[2]; en hann er í víkíngu hvert sumar; en þá er hann kemr heim, ferr hann með [10da mann eða tólfta[3] til mín, ok skulu allir þeim þjóna, þeir er fyrir eru, ok munu þeir allir til þín vera svá illa, at þar er þèr at engum kosti vært. Hann segir:

[1]) *b. v. C.* [2]) er hann er, *b. v. B, C.* [3]) 10 menn eða 12, *B, C.*

forvitni er mèr á, hversu þeir láta, ok ertu saklauss, ef þú lætr uppi vistina. Hreiðarr segir: mèr er vandt við bróður minn, er mèr færir gjafar þær, sem hann færir mèr, ok hann fær beztar til, at eigi skili okkr á um þik, en mèr mun þúngt þikja, ef þeir gumsa þik ok spotta. Mjök villtu þat undan draga, segir Eyjúlfr, at ek fara til þín, eða hverneg mun hann við mik vera? eigi mun hann berja á mèr. Hreiðarr segir: bardaga verra mun þat: hann hefir marga vânda menn með sèr, allt þat, er þú mælir eða gerir, munu þeir afleiðis færa fyri þèr. Eyjúlfr segir: engi skapraun er þat, ef maðr veit nokkut af áðr, er þat úvizka, at bera eigi slíkt, ok mun þat ekki viðnema. Hreiðarr segir: vandi er þá á báðar hendr: þú ert vinr minn, en hann er bróðir minn, ok ann ek honum mikit. Þat varð, at hann fór heim með Hreiðari til vistar á Nes. Ok þá er Ívars var heim vân, þá tók Eyjúlfr loðkápu, ok hafði hvern dag, en hann var mikill maðr, ok sat hjá Hreiðari jamnan.

3. Nú kemr Ívarr heim, ok er gengit í mót honum vegliga ok fagnat með blíðu. Þá spurði hvârr þeirra annann tíðenda, eða hvar Hreiðarr hefði verit um vetrinn; en hann lèzt á Íslandi verit hafa; en þá spurði Ívarr engra tíðenda; en hvârt er, kvað hann, þar hjá þèr maðr, eða kvikendi? þat er hrúga eigi lítil. Eyjúlfr segir: ek em Íslenzkr maðr, ok heiti ek Eyjúlfr, ok ætla ek hèr at vera í vetr. Þess get ek, kvað Ívarr, at eigi sè úhapplaust hèr á bæ, ef Íslenzkr maðr skal hèr vera. Hreiðarr segir: ef þú ert

illa við hann, svâ at honum er eigi við vært, þá mun okkur frændsemi eigi góð vera. Illu heilli hefir þú til Íslands farit, ef af þeim sökum skulu vèr þjóna Íslenzkum mönnum, eða láta ella frændr vâra eða vini, ok ek veit eigi, hví þèr sýnist at fara til ennar vestu þjóðar, ok frelst hefir þú þik um tíðenda sögn við mik. Annann veg er, kvað Hreiðarr, þar eru heldr margir góðir drengir. Ívarr segir: eigi er sjá þó sæmiligr í öndveginu totabalsinn[1]; en þá er Ívarr sá, at bróður hans þótti miklu varða um mann þenna, þá tók hann minna af, enn áðr, við Íslendínga: en hvat muna ek þá heldr, enn kalla hann Hrúgu? En Eyjúlfr lèzt því nafni mundu vel kunna; en allt þat, er hann gerði eða mælti, þá færðu þeir afleiðis. Vigfúss hèt maðr, hann var hersir, ok rèð fyrir á Vors; hann var Sigurðarson, Víkíngakárasonar; hann átti dóttur þá, er Ástríðr hèt. Vinátta var þar mikil í millum þeirra bræðra ok Vigfúss, ok höfðu sinn vetr hvârir jólaveizlu með öðrum, ok skulu þeir bræðr nú búast við jólaveizlu; en allt hafði Hreiðarr fyribúit, ok skyldi hann þá bjóða mönnum, ok bað Eyjúlf fara með sèr: ok er mèr eigi[2] forvitni á, hversu þeir láta at þèr. Mèr er þúngt, segir Eyjúlfr, ok má ek eigi fyri því fara. Aptan þann, sem hann var heiman farinn, ok þeir koma í sæti, þá mæltu förunautar Ívars: nú er Hrúga heima, en Hreiðarr eigi, nú munu vèr hafa gleði sem oss sýnist. Vèr skulum nú, segir Ívarr, hyggja at nokkut, hvat oss hæfir: hèr erum við bræðr,

[1]) *þannig A;* tötrabassinn, *B;* totabassinn, *C.* [2]) *v. í C.*

ok egum fè báðir saman, ok berr hann alla áhyggju fyrir, en ek enga, en sá er einn maðr, er hann vill veita, ok gerum vèr svâ, at honum er varla við vært, en hann er við oss saklauss, ok skal engi maðr mæla í mein honum, meðan Hreiðarr er eigi heima. Þeir segja nú vel fallit til gamans at hafa nokkut. Þá mælti Ívarr: af litlum manndóm tali þèr, hèr þjóna oss allir, ok höfum vèr gaman af öllu, sem oss lystir, en aðrir hafa starfa ok áhyggju; ok þótt sjá maðr hefði drepit bróður minn, þá ætta ek ekki at gera honum til meins fyrir Hreiðars sakir, ok engum skal hlýða at gabba hann, ok nú skal hann eigi Hrúga heita lengr. Ok um morgininn mælti Ívarr við Eyjúlf: villtu fara í skóg með oss ok skemta þèr? Ok hann játti því, ok ferr með þeim, ok höggva þeir sèr trè, ok flytja heim. Eyjúlfr hefir sverð ok handöxi. Ívarr mælti: þat ræð ek þèr, Íslendíngr! ef sèr ferr hverr vârr, at þú farir heim fyri myrkr. Síðan ferr sinn veg hverr um skóginn, ok fór Eyjúlfr einn sèr; þá ferr hann af loðkápunni, ok lagði á ofan sverð sitt, er hann hafði í hendi; en hann gekk í skóginn ok skemti sèr, ok hafði exi, ok hjó trèin þau, sem honum sýndist. En er áleið daginn, tók at drífa, ok vill hann þá heim, ok kom þar, er loðkápan hafði legit, ok var hún á brottu, en sverðit var eptir; hann sèr sópat snjánum, sem kápan hefði dragnat, en viðbjörn[1] hafði komit ok dregit kápuna, hafði varla aflit til haft upp at halda, er björninn var úngr ok

[1]) híðbjörn, *B;* urðbjörn, *C.*

nýkominn or híðinu, ok eigi mannsbani orðinn. Síðan fór hann, ok sá, at björninn sat fyrir honum, brá hann sverði, ok hjó af trýnit við augun uppi af dýrinu, ok hafði þat í hendi sèr heim. En Ívarr kom heim fyrri, ok saknar Eyjúlfs, ok mælti: ógegnliga[1] höfum vèr farit, ok illa skilizt við vârn förunaut, honum er ókunnigt á skóginum, en þar vân margra skæðra dýra, ok mun margrædt um, ef hann kemr eigi heim, svâ sem áðr voru vèr við hann, ok ræð ek, at vèr leitim hans, þartil er vèr finnum hann. En er þeir komu útfyri dyr, þá kom Eyjúlfr í mót þeim, ok fagnaði Ívarr honum vel, ok spurði, hví hann væri blóðugr; en hann sýndi þeim þat, er hann hèldt á. Þá mælti Ívarr: þat uggi ek, at þú sèr sárr. Ver kátr fyri þat, ekki sakar mik. Þá mælti Ívarr: úvitrligt bragð, at spotta úkunna menn! hann hefir sýnt vaskleik í þessum hlut, þar er ek veit eigi, hvârt nokkr vârr mundi til verða. Ok annann aptan kom Hreiðarr heim. Ívarr mælti: hví ertu svâ hljóðr, bróðir? ertu hugsjúkr um hann Hrúgu? hvat væntir þik, hversu ek mun við hann hafa búit? Hreiðarr segir: þat mun nú okkr víst máli skipta, hversu þú hefir þat gert. Hann segir: hvat muntu nú tilvinna, at ek sè við hann sem þú? Hann segir: ek mun gefa þèr gullhríng þann, er við egum báðir saman, ok þèr hefir góðr þótt lengi. Hann segir: eigi mun ek ágirnast föðurarf þinn, en við hann mun ek vera hèðanaf sem við þik sjálfan, ok skal hann nú sitja hjá mèr, en

[1]) ógeymiliga, *B.*

eigi hjá þèr. Síðan virðu þeir hann vel báðir, ok sá, at þat rúm var vel skipat, er hann sat í; ok leið nú svâ fram[1].

4. Nú koma menn til jólaveizlu til þeirra bræðra; en þá er tólfmenníngr var skipaðr til at sitja, ok settir hlutir til, hverr nærst skyldi sitja Ástríði, dóttur Vigfúss hersis, ok hlaut Eyjúlfr ávallt at sitja hjá henni, en engi maðr sá þau fleira viðtalast, enn aðra menn; en þat ræddu margir, at því mundi þann veg í móti berast, at honum mundi þar konu auðit verða; slítr veizlu þeirri, ok var hún veitt stórmannliga, ok menn með gjöfum á brott leystir. Eyjúlfr var 4 sumur í víkíngu, ok þótti enn mesti garpr ok framgaungumaðr, fèkk gott orð ok mikit fè. Þat var einn vetr, at sá maðr kom þar á Vors, er Þorsteinn hèt, ok var frændi þeirra bræðra, ok átti bú á Upplöndum; hann sagði til vandræða sinna, at berserkr sá, er Ásgautr hèt, hafði skorat á hann til hólmgaungu fyri þá sök, at hann synjaði honum systur sinnar, ok bað þá fjölmenna[2] sik til hólms, at eigi gengi sjá víkíngr á efni hans, sagði hann þó fellt hafa marga menn[3] sína, sagði, at hann mundi láta systur sína, ef þeir vildi hann eigi efla: em ek ekki traustr til hólmgaungu, nema ek njóta yðvarrar[4] gæfu við; þeir nenntu eigi at synja honum fararinnar. Nú fóru þeir með honum á Upplönd, ok höfðu 30 manna með sèr, ok koma í þann stað, er þeir skulu finnast; þá leita þeir við menn sína, hverr

[1]) til jóla, *b. v. B;* um hrið, *b. v. C.* [2]) fulltingja, *B.* [3]) vini, *C.* [4]) yðvarra ráða ok, *C.*

þat vildi vinna sèr til konu, at gánga á hólm við Ásgaut; en þótt konan þætti fýsilig, þá varð þó engi búinn at vinna þetta til. þá beiddu þeir bræðr, at Eyjúlfr myndi halda skildi fyrir hann; þá segir Eyjúlfr, kvaðst þat við engan mann gert hafa, ok eigi fyri sik sjálfan: ok mân mèr eigi gott þikja, ef hann er drepinn í höndum mèr, þiki mèr engi fremd í þessu; en ef sveinn sjá verðr drepinn í höndum oss, skulum vèr þá heim fara með svâ guru, eða skal þá tilfá annann ok enn þriðja? ok vex þá svâ vâr úvirðíng, svâ sem margir falla fyrir oss, ok lítil virðíng mun á för vârri, ef vèr förum við þat aptr, at hans sè úhefnt, ef hann fellr fyrir oss; biðì þèr mik, at ek gánga heldr á hólm við berserkinn, þat er veitanda vinum sínum, en þetta vil ek eigi veita. þeir þakka honum vel, ok þótti þeim þó mikit í ábyrgð, er hann var. Hann segir: svâ sýnist mèr, sem engum vârum sè aptrkvæmt, ef hans er eigi hefnt, ok þiki mèr þá verra at berjast við berserkinn, ef frændi yðvarr er áðr drepinn; síðan gengr hann fram, en Ívarr bauð at halda skildi fyrir honum. Eyjúlfr segir: vel er þat boðit, en mèr mun mest umhugat, ok er satt it fornkveðna, at sjálfs hönd er hollust; gengr á hólm síðan. Berserkrinn mælti: skal sjá við mik berjast hrúnkinn[1]? Eyjúlfr mælti: er eigi þat, at þèr ægi við mik at berjast? kann þat vera, at þèr sè eigi vel farit, er þú æðrast mikinn mann, en gambrar yfir litlum. Ekki er mèr þat eignat, segir hann, en lögin

[1]) hrúnkrinn, *B.*

mun ek þèr segja upp um hólmgaungu: sex[1] merkr skal mik leysa af hólmi, ef ek verð sárr. Eyjúlfr segir: óskyldt ætla ek vera at halda lögum við þik, er þú dæmir sjálfr, hvers þú ert verðr, fyri því at á vâru landi mundi slíkt þikja þræls gjöld, er þú gerir um sjálfan þik. Eyjúlfr átti fyrr at höggva, ok hjó þat it fyrsta, at sverðit kom á skjaldarsporðinn, ok gekk af sporðrinn ok fótrinn[2] af berserknum. Eyjúlfr fèkk af þessu verki mikit ágæti, ok fór heim síðan með þeim bræðrum; nú var honum boðit fè mikit at þiggja; en hann lèzt þetta ekki til fjár hafa gert, nè til konu, heldr af vinfengi við þá bræðr. Ásgautr leysti sik af hólmi, ok lifði við örkuml. Síðan bað Eyjúlfr Ástríðar Vigfússdóttur; nú er til at flytja málit Ívarr ok Hreiðarr, segja hann ættstóran mann, ok eiga göfugt ráð á Íslandi, ok mikinn frænda afla, ok kölluðu líkligt, at mikit yrði hans forlag. Þá mælti Eyjúlfr: vera kann, at frændum Ástríðar þiki ofsi mikill í vâru máli, en margir vitu á Íslandi, at vèr egum göfugt forellri ok mikit fè. Vigfúss segir: þetta mun vera forlög hennar, þótt til væri ætlat ekki óframarr um frændkonu vâra; hún var honum gefin, ok fór út til Íslands með honum.

5. Böðvarr hèt maðr, hann var son Víkíngakára, ok bróðir Sigurðar, föður Vigfúss; hann var faðir Ástríðar, móður Eiríks, föður Ástríðar, móður Ólafs Tryggvasonar. Víkíngakári var son Eymundar[3] askaspillis[4] Þórissonar. Böðvarr var faðir Ólofar, móður Gissorar hins

[1]) 5, *B, C.* [2]) *eða fœta, A.* [3]) Eyvindar, *B, C.* [4]) *þannig C;* akaspillis, *A.*

hvíta. Þá er þau Eyjúlfr ok Ástríðr komu út til Íslands, var Íngjaldr þá andaðr; þá tók Eyjúlfr við búi ok goðorði. Úlfeiðr hèt dóttir Íngjalds, hana átti Hríseyjar-Narfi. Börn þeirra Eyjúlfs ok Ástríðar voru 4 nefnd: Þorsteinn hèt son þeirra enn elzti, ok var hann leystr af arfi, þá er hann kvændist, ok bjó hann at Hólum í Eyjafirði, meðan hann lifði, ok verðr hann lítt við söguna riðinn; Vigfúss hèt annar; hann fèkk Hallfríðar Þorkelsdóttur ens háfa frá Mývatni; Glúmr hèt enn ýngsti son þeirra, en Helga dóttir, hún var gipt Steingrími í Sigluvík; þeirra son var Þorvaldr tasald[1], er síðarr kemr við málit. En Vigfúss andaðist litlu síðarr enn hann kvângaðist, ok átti barn eitt, ok lifði þat litlu lengr enn hann, ok bar af því undir Hallfríði allt fè til helmíngs við þau Glúm ok Ástríði; en Eyjúlfr var andaðr, þá er hèr var komit. Þá rèðst Þorkell enn háfi til Þverár, ok Sigmundr son hans, ok var hann mikill maðr fyri sèr, ok ætlaði, at hann mundi höfðíngi gerast, ef hann fengi gott kvânfáng ok mágastoð. Þórir hèt maðr ok bjó á Espihóli, hann var son Hámundar heljarskinns ok Íngunnar Helgadóttur ens magra; hann átti Þórdísi Kaðalsdóttur; þeirra börn voru Þórarinn ok Þorvaldr krókr, er bjó á Grund í Eyjafirði, ok Þorgrímr, er bjó í Möðrufelli, ok Íngunn, er átti Þórðr Freys-goði, ok Vigdís, er átti Sigmundr. Síðan tóku þeir Þorkell ok Sigmundr at úhægja Ástríði bygðina, ok var skipt landinu í helmínga, ok hlutu þau Glúmr

[1]) Tasaldi, *B.*

ok Ástríðr þann luta landsins, er ekki var húsaðr, ok gerðu þau bú á Borgarhóli. En Glúmr skipti sèr ekki af um búsýslu, þótti heldr óbráðgjörr í uppruna; hann var fámálugr ok fálátr jafnan, hárr maðr vexti, ok nokkut skolbrúnn, hvítr á hár ok rètthárr, krakligr[1], ok þótti heldr seinligr maðrinn, fór ekki til mannamóta. Nú eyðist fè fyri þeim Ástríði, ok gerist ráðahagrinn úhægr; en Sigmundr ok þorkell bægja þeim, ok höfðu þau it minna af öllu. Hof Freyss var þar fyri sunnan ána á Hripkelsstöðum. þórarinn á Espihóli var maðr vitr ok vinsæll. þorvaldr krókr var hólmgaungumaðr ok údæll. Sigmundr þorkelsson þóttist maðr mikill fyri sèr, er hann kom í mægðir við Esphælínga. Glúmr segir móður sinni, at hann vill utan ráðast: sè ek, at þroski minn vill engi verða, en þat má vera, at ek hljóta gæfu af göfgum frændum mínum, en ek nenni eigi at þola ágáng Sigmundi, en ek sè mik enn vanfæran í mót honum; en lógaðu eigi landinu, þóat þraungt verði kosti þínum. þá var Glúmr 15 vetra, er hann fýstist utan.

6. Nú er at segja frá utanferð Glúms: þegar, er hann kom við land, fór hann uppá Vors til Vigfúss; ok er hann kom at bænum, þá sá hann þar mikit fjölmenni ok margskonar skemtan ok leika, ok þat þóttist hann sjá, at þar mundi á öllum lutum stórmennska vera; en þarsem hann sá marga menn merkiliga, þá vissi hann eigi, hvar Vigfúss mundi vera, frændi hans;

[1]) krokligr, *C.*

þat mark hafði hann til hans, at hann sá mann mikinn ok vegligan í öndvegi í skautfeldi blám, ok lèk sèr at spjóti gullreknu, gekk síðan at honum, ok kvaddi hann; en hann tók vel kveðju hans. Vigfúss spurði, hvat manna hann væri; en hann kvaðst vera Íslenzkr ok Eyfirzkr. þá spurði Vigfúss at Eyjúlfi, mági sínum, ok Ástríði, dóttur sinni; en hann kvað hann andaðan: en Ástríðr lifir; Vigfúss spurði, hvat barna þeirra lifði; en Glúmr sagði honum til syskina sinna, en síðan sagði hann honum, at þar var einn son þeirra kominn fyrir hann; en er hann sagði þat, þá reitist[1] ekki af umtalit við hann. Glúmr bað hann vísa sèr til sætis; en Vigfúss kvaðst eigi vita, hvat satt væri af því, er hann sagði, ok vísaði honum til sætis á hinn óæðra bekk utarliga, ok veitti honum litla virðíng; hann var fámálugr ok ósiðblendr; þá er aðrir menn drukku, eða höfðu aðra gleði, þá lá hann, ok hafði feld á höfði sèr[2]; hann þótti þar fól eitt. þar var veizla búin at vetrnóttum, ok gjört dísablót, ok allir skulu þessa minníng gera; Glúmr sitr í rúmi sínu, ok gengr eigi til. Ok er áleið kveldit, er menn voru komnir, þá var eigi svâ mikil gleði, sem líkligt mundi þikja fyri fagnaðar sakir ok vina fundar[3], er þar voru margir samankomnir. Ok þann dag, er menn höfðu komit til boðsins, hafði Glúmr eigi útgengit í móti mönnum, ok bauð engum at sitja hjá sèr, eða í hans rúmi. Ok er menn voru komnir undir borð,

[1]) *Líkl.* rætist; rèttist, *B, C.* [2]) ok gerði sèr aldrei glatt, *b. v. B.* [3]) fjölda, *B.*

þá var sagt, at sá maðr var kominn at bænum með 12ta mann, er Björn hèt ok kallaðr járnhauss; hann var berserkr mikill, ok var því vanr at koma til mannboða fjölmennra, ok leitaði þar orða við menn, ef nokkr vildi þat mæla, at hann mætti á þiggja, ok skoraði á menn til hólmgaungu. En Vigfúss bað þess, at menn skyldu vel stilla orðum sínum: ok er þat minni lægíng, enn taka meira íllt af honum; ok hètu menn honum góðu um þat. En Björn gekk í skálann inn, ok leitaði orðheilla við menn, ok spurði á enn æðra bekk enn yzta mann, hvårt hann væri jamsnjallr honum; en (sá) kvað fjarri þat fara; síðan spurði hann hvern at öðrum, þartil at hann kom fyrir öndvegit; ýmissa orða leituðu menn sèr, en þar kom niðr, at engi kveðst jamsnjallr honum. En er hann kom fyri Vigfús, þá spurði hann, hvar Vigfúss vissi slíkra garpa vånir; en hann lèzt eigi vita hans jafníngja. þá mælti hann: vel er svarat ok hyggiliga, sem vån var at, þú ert virðíngamaðr mikill, ok gengit lengi at óskum líf þitt, ok engi hnekkíng komit vegs þíns ok sóma; nú er þat vel at ek er, ek þarf ekki við þik annat at mæla, enn gott eitt, en spyrja vil ek þik, ef þú þikist jamn við mik. Hann svarar: þá er ek var úngr ok í víkíngu, ok vann nokkut til frama, nú veit ek eigi, hvårt ek mætta þá við þik jamnast, en nú hálfu síðr, at ek em gamall ok örvasi. Hann snýr á brott þaðan, ok ferr utarr með öðrum bekk, ok spyrr enn, ef þeir þikjast jamnsnjallir honum; en þeir kváð-

ust eigi jamsnjallir honum; þá kom hann at þar, er Glúmr lá í pallinum: hví liggr sjá maðr svâ, kvað Björn, en sitr eigi? Sessunautar hans svara, ok veittu honum orða fullting, ok kváðu hann svâ óvitran, at ekki mark mátti at þikja, hvat hann mælti. Björn spyrnir á honum fæti sínum ok mælti, at hann skyldi sitja upp, sem aðrir menn, ok spurði, ef hann væri jamsnjallr honum. En Glúmr kvað hann ekki þurfa at eiga við sik, ok kveðst eigi vita um snilli hans: ok vil ek af því engu við þik jamnast, at útá Íslandi mundi sá maðr kallaðr fól, er þann veg lèti, sem þú lætr, en hèr hefi ek vitat alla bezt orðum stilla; hleypr upp síðan, ok at honum, þrífr af honum hjálminn, síðan hnykkir hann upp eldistokki, ok keyrir á milli herða honum, ok lýtr kappinn við, ok þegar annat, ok hvert at öðru, svâ at hann fèll; ok þá er hann vildi á fætr færast, þá laust hann í höfuð honum, ok lèt svâ [1], þartil at hann kom út fyri dyr. En þá er Glúmr vildi til sætis, er Vigfúss kominn á gólfit, ok allir þeir, ok fagnaði þá vel frænda sínum, kvað hann nú hafa raun til gert, at hann var hans ættar: skal ek nú virða þik sem okkr sómir; lèzt þat til hafa gengit í fyrstu, at honum sýndist hann eigi bráðgerviligr: vilda ek þess atbíða, er þú færðir þik með skörúngskap í þína ætt; leiðir nú hann til sætis hjá sèr. Glúmr kveðst þiggja mundu þat sæti, þótt fyrr væri. Annann dag eptir er sagt andlát Bjarnar. Vigfúss bauð Glúmi at taka ríki eptir sik ok virðíng; en

[1]) gánga, *b. v. B.*

Glúmr kveðst þiggja vilja, en fara þó út fyrst til Íslands, at eigi eignaðist þeir föðurleifð hans, er hann ann eigi at njóta, kveðst aptr munu koma sem fyrst. Vigfúss kveðst ætla þat forlög Glúms, at auka sina ætt ok sóma á Íslandi. At sumri lætr Vigfúss búa skip til handa Glúmi, ok gefr honum farminn á ok mikit fè í gulli ok silfri, ok mælti: svâ segir mèr hugr um, at við sjáimst eigi síðan, en einkagripi vil ek þèr gefa: feld ok spjót ok sverð, er vèr höfum mikinn trúnað á haft frændr, ok meðan þú átt gripina, vænti ek, at þú týnir eigi virðíngu; en þá em ek hræddr um, ef þú lógar þeim. Síðan skiljast þeir.

7. Nú ferr Glúmr út til Íslands ok heim til þverár, ok móður sína hitti hann bráðt, ok fagnaði hún honum vel, ok sagði ójafnað þeirra feðga, ok bað hann þó hafa við þolinmæði, en kveðst til lítils umfær at gánga þeim í móti. Síðan reið hann heim at garði; þá sá hann, at færðr var garðrinn ok gengit á hans hlut, ok þá kvað hann vísu:

Nærr gengr mèr ok mínum,
mendöll! hjúum[1] öllum,
þverr við glaum, inn græni[2]
garðr, enn oss of varði;
verðr hróðr skotat harðla,
hèr tjái[3] ek þat, mínum,
munat enn of styr stála
starflauss föður-arfi.

1) hiū, *A;* hinum, *hin.* 2) grænq, *C.* 3) tini, *B.*

En þat hafði vorðit til tíðenda út hèr meðan: Sigmundr úhægði Ástríði, ok vildi koma henni af staðfestu; um haustit, varð vant kvígna tveggja, er Glúmr hafði utan verit, þeim Þorkatli ok Sigmundi, ok hugðu þeir, at stolit mundi vera, ok lètu líkligsta til þræla[1], er Ástríðr átti, ok segja þá einætum etit hafa, ok stefndu þeim um vârit um stuld. En þessir þrælar voru miklu hollastir Ástríði fyrir umsjá ok verknað; hún þóttist varla mega búi sínu halda, ef þeir færi frá, ok ferr á fund Þorsteins, sonar síns, ok segir honum, hvern ágăng þeir veita, biðr hann svara fyri þrælana: vil ek heldr fè bæta fyri þá, enn þeir verði sekir um álýgi, ef eigi er betri faung á, ok þætti mèr þú nú eiga at vera brjóst fyrir oss, ok segjast svâ í góða ætt. Þorsteinn lèzt þat ætla, at mál muni svâ uppborit af þeirra hendi, at þeir munu ætla at fylgja með afla mága sinna: sýnist mèr þat ráð, ef þessir menn halda upp ráði þínu, at vèr eigim hlut í fèbótum, at þeim komi við. Hún segir: svâ segir mèr hugr um, at þær einar fèbætr verði, er oss mun meins í leitat; en fyri því, at þar er til lítillar liðsemdar at leita, er þú ert, mun verða at leggja á þeirra vald. En þau gæði fylgdu mest Þverár landi: þat var akr, er kallaðr var Vitazgjafi, þvíat hann varð aldregi úfrærr, en honum hafði svâ skipt verit með landinu, at sitt sumar höfðu hvârir. Nú segir Ástríðr þeim feðgum, at mèr lízt, at þið villið mjök fyrikoma mínu ráði, ok sjáið þat, at hèr þrýtr forystu, en heldr

[1]) tvo, *b. v. B.*

enn þrælarnir sè uppgefnir, vil ek þetta mál leggja á ykkarn dóm; þeir kváðu þat vitrligra ráð. Gjöra þeir nú ráð sitt; en sú var ráðagerð þeirra, at hafa sjálfdæmi fyri þrælana, eða sekja þá. En þorsteinn fylgdi eigi betr málinu, enn þeir höfðu sjálfdæmi, ok gerðu til handa sèr akrinn, at þeir skyldu hann einir eiga, ok ætla svâ at komast at landinu öllu, at kippa undan þeirri stoð, er áðr hèldt mest upp ráði hennar. Ok þat sumar, er þá fór í hönd, átti hún at hafa akrinn, ef at rèttu færi. En um sumarit, er menn fóru til þíngs, er þessu máli var sett, þá fór nautamaðr um haga, ok fann kvígurnar í einu jarðfalli, ok hafði fokit yfir öndverðan vetr, ok varð nú bert illmælit við þrælana. Ok er þeir feðgar spurðu, at kvígurnar voru fundnar, þá buðu þeir fè at gjalda fyrir akrinn, en þeir vildu eigi láta handsöl sín af akrinum. En Ástríðr segir, at eigi muni þó ofmikit koma fyrir illmælit, þóat hún hefði sitt: ok vil ek annathvârt hafa þat, er ek á, eða missa; þó, vilja engir rètta málit, þá skal enn bíða, ok vænti ek, at Glúmr muni út koma, ok leiðrètta vârt mál. Sigmundr segir: [seint til vânar sá mân erja[1], sitr sá nú íhjá, er líkligri væri til, þinna sona. Hún segir: illa sezt opt ofsinn[2], Sigmundr! ok rángendi, kann ok vera, at þat hendi þik. Ok litlu síðarr sumars kom Glúmr út, ok er litla ríð við skip, ferr til búss síns með auð fjár; en it sama skaplyndi hafði hann sem fyrr: var fálátr, ok lèt sem hann heyrði

[1]) at seint sè til vonar um þá mann-erju, *B;* seint er til vonar, at sá muni erja, *C.* [2]) ofsi þinn, *C.*

eigi þat, er gjörzt hafði út hèr meðan; hvern morgin svaf hann til dagmála, ok annaðist ekki um bú. Þat sumar áttu þau Glúmr akrinn at hafa, ef at rèttu færi; fè Sigmundar gekk þeim at meini mjök, ok var hvern morgin í túni þeirra. Einn morgin vakti Ástríðr Glúm, ok sagði, at nauta fjöldi Sigmundar var kominn í tún, ok vildi brjóta andvirki: en ek hefi eigi fráleik til at reka í brott, en verkmenn at vinnu. Hann segir: lítt hefir þú mik til vinnu kvadt, ok skal eigi illa við verða; sprettr hann upp, ok tekr hest sinn, ok í hönd sèr trèlurk, ok keyrði nautin knáliga, ok barði þau mjök, þartil er þau koma í tún Þorkels ok Sigmundar, lætr þau þar spilla, sem þau vildu. Þorkell gætti heima andvirkis um morgna, en Sigmundr fylgdi húskörlum. Þorkell mælti við Glúm: þess áttu vân, at menn munu þat eigi sitja þèr, ef þú meiðir fè manna, þóttú þikist hafa framit þik utanlendis. Glúmr kvað ómeidd vera öll naut hans nú: en ef þau koma optarr oss at meini, þá munu eigi öll úlamit, ok láttu þó vel yfir, þú kemr því einu við, munu vèr ok eigi lengr hafa mein af fè yðru. Þá mælti Sigmundr: stórliga lætr þú nú, Glúmr! slíkr glópaldi þikir oss þú nú, sem þá, er þú fórt utan, ok munu vèr ekki vârt ráð gera eptir geipun þinni. Glúmr veik heim, ok setti at honum hlátr, ok brá honum svâ við, at hann gerði fölvan í andliti, ok hrutu or augum honum tár þau, er því voru lík, sem hagl þat, er stórt er; ok þann veg brá honum opt við síðan, þá er víghugr var á honum.

8. Þat er sagt, þá er áleið á haustit, at Ástríðr kom enn at máli við Glúm einn morgin, ok vakti hann, ok bað hann skipa til verks, kvað nú heyverkum lokit verða í dag, ef svâ væri tilskipat sem hæfði; lokit höfðu þeir Sigmundr heyverkum fyri stundu: ok fóru þau Sigmundr ok Vigdís snemma í morgin til akrs Vitazgjafa, ok munu þau vel hyggja, er þau hafa akrinn, er vèr ættim, ef at rèttu færi. Þá stóð Glúmr upp, ok varð þó eigi fyrr búinn enn at dagmálum; hann tók þá feldinn blá ok spjótit gullrekna í hönd sèr, lèt söðla hest sinn. En Ástríðr sagði: mjök vandar þú nú, sonr minn! búníng til heyverksins. Hann segir: eigi fer ek opt til at vinna, en bæði skal þá gera mikit at, ok búast vel til, ok kann ek þó ekki vel til verksins at skipa; mun ek ríða til Hóla upp, ok þiggja heimboð at Þorsteini, bróður mínum. Síðan reið hann suðr yfir ána; en þá er hann kom til akrsins, þá tók hann dálkinn or feldinum; en þau voru í akri Vigdís ok Sigmundr; ok er hún Vigdís sá hann, gekk hún í mót honum, ok bað hann heilan koma: þikir oss þat illa, er svâ fátt er í frændsemi vârri, ok viljum vèr eiga í allan hlut, at fleira sè um. Glúmr segir: ekki er enn þess atorðit, er eigi megi vel verða í frændsemi vârri; en því veik ek híngat, at dálkrinn er or feldi mínum, ok vil ek, at þú saumir á nistíng; hún lèzt þat gjarna vilja, ok gerði hún þat. Glúmr leit yfir akrinn, ok mælti: eigi brást hann Vitazgjafi enn; síðan fór hann í feldinn, ok tók spjótit í hönd sèr; síðan snarar hann at hon-

um Sigmundi, ok brá spjótinu; en hann spratt upp í móti; en Glúmr hjó þegar í höfuð honum, ok þurfti Sigmundr eigi fleiri. Þá gekk hann at Vigdísi, ok sagði, at hún skyldi heim fara: ok seg Þorkatli, at Sigmundr er eigi einfærr af akrinum. En Glúmr reið upp til Hóla, ok segir bróður sínum engi tíðendi; en er Þorsteinn sá gerðar hans, er hann hafði bæði feld ok spjót, þá fann hann blóð í málunum, ok spyrr, ef hann hefði höggvit með því fyri skömmu. Hann segir: þat er satt: eigi hefir mèr í hug komit at segja, kvað Glúmr, at ek drap Sigmund Þorkelsson í dag. Þorsteinn segir: þat mun þeim tíðendi þikja Þorkatli, eða Esphælíngum, mágum hans. Glúmr segir: þat er fornt mál, at blóðnætr eru hverjum bráðastar, ok mun þeim þikja lítils verðt um, er fráliðr. Glúmr var þar 3 nætr at kynni sínu, en þá býst hann heim; Þorsteinn býðr at fara með honum; Glúmr segir þess eigi þurfa: gættu búss þíns, en ek mun ríða rètta leið mína til Þverár, munu þeir ekki svâ mjök eptir þessu gánga. Ferr Glúmr heim til Þverár. En er tíðendi þessi spyrjast, ferr Þorkell á fund Þórarins, ok leitar þángat ráða ok meðferðar. Hann segir: vera má nú þá, at hún segi, Ástríðr, at hann hafi eigi til engis risit á legginn. Þorkell segir: þat ætla ek, at hann hafi á þann legg risit, er hann fær eigi á stigit. Þórarinn segir: þat er nú sem gerist, hafi þèr lengi sýnt þeim újafnað ok ætlat at færa þau við útgarða, ok litit eigi á þat, hver vân væri á um afkvæmi slíkra manna, sem Eyjúlfr var, er

bæði var ættstórr ok enn mesti garpr; en oss er vandi á mjök mikill við Glúm, fyri frændsemis sökum, en við yðr um mægðir, ok óhógligt sýnist mèr málit, ef Glúmr fylgir, sem ek get at vera muni. Þá fór Þorkell heim, ok voru þessi mál kyrr um vetrinn. Glúmr hafði nokkuru mannfleira, enn hann var vanr, um vetrinn.

9. Þat er sagt, at Glúm dreymdi eina nótt: hann þóttist vera úti staddr á bæ sínum, ok sjá út til fjarðarins; hann þóttist sjá konu eina gánga utan eptir hèraðinu, ok stefndi þángat til Þverár, en hún var svâ mikil, at axlirnar tóku út[1] fjöllin tveggja vegna; en hann þóttist gánga or garði á mót henni, ok bauð henni til sín, ok síðan vaknaði hann; öllum þótti undarligt; en hann segir svâ: draumr er mikill ok merkiligr, en svâ mun ek hann ráða, at Vigfúss, móðurfaðir minn, mun nú vera andaðr, ok mundi kona sjá hans hamíngja vera, er fjöllum hærra gekk, ok var hann um aðra menn fram um flesta luti at virðíngu, ok hans hamíngja mun leita sèr þángat staðfestu, sem ek em. En um sumarit, er skip komu út, spurðist andlát Vigfúss; þá kvað Glúmr vísu:

Fara sá ek hólms und hjálmi
hauks í miklum auka
jörð at Eyjafirði
ísúngs fíradísi[2];
þá svât dóms í draumi
dals ótta[3] mèr þótti
felliguðr með fjöllum

[1]) úti, *B.* [2]) firra dísi, *B.* [3]) duls óttu, *B.*

fólk [vandar bjóð[1] standa[2].

Um vârit hitti þorkell þorvald krók ok aðra sonu þóris, leitar[3] eptir, at þeir muni fylgja þessu máli; en hann taldi til skyldu við dóttur sína, ok marga aðra vináttu, er hann hefir þeim gjört, ok Sigmundr, son hans. þorvaldr hittir þórarinn, segir, at ámælissamt mun verða, nema þeir fylgi máli mágs síns; hann lèzt vilja slíkt allt atveita, sem hann hefir faung á: ok þat er nú auðsætt, at Glúmr ætlar at miklast af vígi Sigmundar, en vèr unnum oss eigi verr metorða í hèraðinu. þorarinn segir: svâ lízt mèr, sem vandt muni svâ málinu at fylgja, at örugt sè, at vèr vaxim af, ok enn við uppgáng Glúms er þat eigi örvænt, at honum kippi í kyn ok ætt sína; fer ek því tregari at, enn þèr, at mèr sýnist óvís virðíngin at deila við Glúm, en mèr þikir ok eigi gott, ef aukast vill úvirðíng vâr. En með áeggjun þá bjó þórarinn þórisson mál til alþíngis á hendr Glúmi um víg Sigmundar. En Glúmr bjó mál til á hendr þorkatli enum háfa um illmæli við þrælana, ok annat bjó hann á hönd Sigmundi, ok stefndi honum um stuld, ok kveðst hann drepit hafa á eign sinni, ok stefnir honum til óhelgi, er hann fèll á hans eign, ok gróf Sigmund upp. Siðan fóru mál til alþíngis við svâ búit, ok sótti Glúmr þá frændr sína at liðveizlu, Gizor hvíta ok Teit, son Ketilbjarnar frá Mosfelli, ok Ásgrím Elliðagrímsson, ok segir þeim allan málavöxt, ok ágáng þeirra feðga ok ránglæti ok marga svívirðíng, kveðst hann þar vetta eflíngar til

[1]) vandat hljóð, *B.* [2]) *vls. v. í C.* [3]) leita, *A.*

rèttra laga, er þeir voru, en hann væri sjálfr fyri. Þeir kváðust allir þess skyldir, at hans lutr lægi eigi í óvina hendi, kváðust fegnir því verða, ef hans uppreist yrði í þeirri ætt. Líðr þíngit at dómum fram, ok hafa Esphælíngar fram vígsmálit með áeggjun þeirra, er harma sinna áttu at minnast, en víst væri, at eigi mundu spjöllin á vera. Glúmr hefr málit á hendr Þorkatli, ok komu sakar í dóm, hafði Glúmr mikinn frændaafla ok vina. Ok er til varna var boðit, segir Glúmr: á þá leið er, at þat má mörgum kunnigt vera, at þèr hafið málit meirr tilbúit með úskapi, enn eigi sè spjöllin á, þvíat Sigmund drap ek á mínu fè, ok áðr ek riða til þíngs, stefnda ek honum til óhelgi; hann nefndi sèr at því vâtta, ok verr svâ sökina, ok veittu þeir frændr honum svâ, at Sigmundr fèll úheilagr. Síðan hefr Glúmr mál fram á hendr Þorkatli um bekráð[1] til fjár síns, ok horfir þar úvænt Þorkatli, þvíat vitni gengu at með Glúmi, ok finnast þar eigi lögvarnir í móti, ok horfði til þess, at Þorkell mundi verða sekr; var leitat um sættir við Glúm. Hann segir þá tvâ kosti vera, at hann mundi sök fram hafa, eða Þorkell seldi honum Þverár land með slíku verði, sem hann vildi ákveða, ok var þat eigi betr enn hálfvirði: má ok Þorkell þat ætla, ef hann verðr sekr, at við skulim eigi báðir á þíngi annat sumar. Ok nú áttu lut í vinir Þorkels, at hann sættist, ok tók Þorkell þat ráð, sem honum hæfði: sættist á mál ok seldi Glumi landit, skyldi búa þau missari,

1) brekráð, *B.*

ok voru þá sáttir at kalla, ok undu Esphælíngar illa við málalok; ok hèðan frá grèri aldregi um heilt með þeim Glúmi ok Esphælíngum. Ok áðr þorkell fór á brott frá þverá, þá gekk hann til hofs Freyss, ok leiddi þagat uxa gamlan, ok mælti svâ: Freyrr! sagði hann, er lengi hefir fulltrúi minn verit, ok margar gjafar at mèr þegit ok vel launat, nú gef ek þèr uxa þenna til þess, at Glúmr fari eigi únauðgari af þverár landi, enn ek fer nú, ok láttu sjá nokkurar jartegnir, hvârttú þiggr eða eigi. En uxanum brá svâ við, at hann kvað við, ok fèll niðr dauðr, ok þótti (þorkatli) vel hafa viðlátit, ok var nú hughægra, er honum þótti sem þegit mundi heitit; hann fór síðan norðr til Mývatns, ok bjó þar, ok er hann or sögunni.

10. Glúmr tók nú virðíng mikla í hèraðinu. Sá maðr bjó at Lóni í Hörgárdal, er Gunnsteinn hèt, mikilmenni ok auðigr, ok taldr með hinum stærrum mönnum; hann átti konu þá, er Hlíf hèt; þorgrímr hèt son þeirra, ok var kendr við móður sína ok var kallaðr Hlífarson, fyri því, at hún lifði lengr enn Gunnsteinn; hún var skörúngr mikill; þorgrímr var mannaðr vel, ok gerðist mikilmenni. Grímr hèt annar son þeirra, er kallaðr var eyrarleggr. Halldóra hèt dóttir þeirra, hún var væn kona ok vel skapi farin; sá kostr þótti vèra einnhverr beztr, fyri sakar frænda ok mest kunnostu[1] ok framkvæmdar hennar. þessar konu bað Glúmr, lèzt hann lítt þurfa mundu [frænda at segja ætt[2] sína, nè svâ fjárluti eða

[1]) kunáttu, *B*, *C*. [2]) at segja frænda-ætt, *B*.

atferð: þat mun yðr kunnigt vera, en ráðakost þenna hefi ek mèr ætlat, með því at frændr hennar vilja. Honum var vel svarat þessu máli, er hún föstnuð Glúmi með miklu fè, ok gert brullaup þeirra vel, ok nú er hans ráð enn virðuligra enn áðr. Þorvaldr hèt maðr Reimsson[1], er bjó at Barði í Fljótum, hann átti Þuríði, dóttur Þórðar frá Höfða; börn þeirra voru Klaufi ok Þorgerðr, er átti Þórarinn á Espihóli. Þorvaldr krókr á Grund átti Þorkötlu or Þjórsárdal. Hlenni enn gamli Örnólfsson töskubaks bjó í Víðinesi, ok átti Oddkötlu Oddkelsdóttur or Þjórsárdal. Gizorr hèt maðr ok var Kaðalsson, hann bjó at Tjörnum í Eyjafjarðardal; hann átti konu þá, er Saldís hèt, hún var gild húspreyja; Gizorr var ok í enu stærra bónda tali, vel fjár eigandi; dætr þeirra eru 2 nefndar, Þórdís ok Herþrúðr, konur vænar ok oflátar miklir, þóttu vera kostir góðir, óxu þar upp heima. Bróðir Gizorar hèt Runólfr, hann var faðir Valgerðar, móður Eyjólfs á Möðruvöllum. Þórdís var dóttir Kaðals, er átti Þórir á Espihóli, [ok þeirra börn voru þau, sem sagt var fyrr[2]. Þorgrímr Þórisson var eigi Þórdísarson ok þó skilgetinn; Þorgrímr var mikilmenni ok vel at sèr; hann ríðr á fund Gizorar þess erendis, at biðja Þórdísar, dóttur hans, sèr til eginkonu; voru flytèndr þessa máls bróðir hans ok vinir, frændr konunnar: þóttust vera nærr komnir at ráða fyri kosti frændkonu sinnar, ok leizt þeim allvænliga stofnat. En Þorgrími var synjat konunnar; en öllum

[1]) Reinsson, C. [2]) föður Þórarins ok Þorvalds króks, C.

þótti hann hafa mælt til jamræðis, ok fyri þótti bræðrum hans ok frændum.

11. Sá maðr er nefndr til sögunnar, er Arnórr hèt, ok var kallaðr rauðkinnr[1], hann var Steinólfsson, Íngjaldssonar, ok bræðrúngr Glúms at frændsemi; hann hafði lengi í förum verit, ok var vel metinn, ok var með Glúmi jamnan, er hann var út hèr; hann veik til við Glúm, at hann biði konu til handa honum. Glúmr spyrr, hverrar konu hann vili biðja. Arnórr segir: þórdísar Gizorardóttur, er þorgrími þórissyni var synjat. Glúmr segir: óvænt þiki mèr þat horfa, þvíat mèr þikir ykkar engi munr, en þorgrímr á bústað góðan ok auð fjár, frændaafla mikinn, en þú átt engan bústað ok ógnóg fè; en ek vil eigi ójafnað bjóða Gizori, svâ at eigi ráði hann fyri dóttur sinni sem hann vill, þvíat Gizorr er góðs verðr frá mèr. Arnórr segir: þá nýt ek góðra frænda, ef ek get þá betra kost, at þú flytir mitt mál; heittu honum vinfengi þínu, ok mun hann þá gefa konuna, þvíat þetta mundi jamræði kallat, ef eigi hefði svâ fríðum manni verit frávísat áðr, sem þorgrímr er. Glúmr lèt ateggjast, ok fór með honum á fund Gizorar, ok tjár málit fyrir honum. Gizorr svarar: vera kann þat, Glúmr! segir hann, at þat verði mælt, at mèr mislítist, ef ek gef dóttur mína Arnóri, frænda þínum, en mèr sýndist eigi at gefa þorgrími. Glúmr segir: rètt er mælt, en þó er því at lýsa, ef þú vill vârt mál virða, at þar í mót mun mitt vinfengi koma.

[1]) rauðkinn, *B*, *C*.

Gizorr segir: þat þiki mèr mikils verðt, en grunar mik, at þá komi í mót óvinfengi annarra manna. Glúmr segir: þú sèr ok ráð þitt, en miklu mun hèr um skipta minn þótta, hvârt þú gerir. þá segir Gizorr: eigi skaltu erendlaust fara þetta sinn, ok rètti fram höndina, ok festir Arnórr sèr konu. En Glúmr segir, at hann vill þat tilleggja, at brullaup skal vera at þverá um haustit; ok skilja þeir nú við svâ búit. Arnórr átti malt út at Gásum, ok skyldi hann sjálfr sækja ok húskarl einn með honum. En þorgrímr þórisson fór þann dag til laugar, er þeirra var utan vân með maltit, ok voru at Hrafnagilslaugu, ok 6 húskarlar hans með honum. En er þeir komu utan ok vildu ríða yfir ána, þá mælti þorgrímr: mun eigi nú mjök vel fallit at hitta þá Arnór? missum eigi maltanna, ef vèr skulum þó missa konunnar; gíngu þeir þorgrímr í móti þeim með brugðin sverð. Ok er þeir Arnórr sá þat, hverr liðsmunr var, þá hleypti hann á kaf ok svâ yfir ána, en klyfjahestarnir voru fyri vestan ána. þá mælti þorgrímr: eigi berum vèr til alls úgiptu, ölit skulum vèr drekka, en þeir munu ráða kosti konunnar. þorgrímr ríðr til Espihóls hins syðra; þórir var þá sjónlauss; en þeir förunautar þorgríms voru allkátir, ok hlóu mjök, ok spyrr þórir, hvat þeim þætti svâ hlaugligt. þeir sögðust eigi vita, hvârir fyrr mundu veizluna halda, sögðu þar faungin, en þá frá elta, er áttu, en brúðguminn á kafi. Ok er þórir heyrir þetta, þá mælti hann: þikir yðr vel komit málinu yðru,

er þèr hlæið svâ mjök? eða hvert mun nú úrræði yðvart? ætli þèr hèr í nótt at sofa, ok engis annars viðþurfa? eigi kunni þèr þá skaplyndi Glúms, ef honum þikir góð för frænda síns; ek kalla ráð at safna mönnum, meiri vân, at Glúmr hafi nú samandregit marga menn. Þar var þá vað á ánni, er nú er ekki. Þeir söfnuðu nú at sèr 80 vígra manna um nóttina, ok bjuggust við á hólinum[1] framanverðum, þvíat þar var vaðit á ánni við hólinn sjálfan. En frá Arnóri er at segja, at hann finnr Glúm, ok segir honum frá förum sínum. Hann segir: ekki kom mèr þat at úvörum, at þeir lèti eigi kyrt, ok er nú á vandi nokkr: svívirðíng, ef kyrt er, en allósýn er virðíng, ef við er leitat at rètta, en þó skal nú safna mönnum. Ok er ljóst var um morgininn, þá kom Glúmr at ánni með 60 manna, ok vildi ríða yfir ána. En þeir grýttu á þá Esphælíngar, ok gekk eigi fram reiðin, ok hvarf Glúmr aptr, ok börðust yfir ána með grjóti ok skotum, ok urðu þar margir sárir, en engir eru nefndir. Ok er hèraðsmenn urðu varir við, þá drifu þeir til um daginn ok gengu í milli, ok var á komit sættum, ok leitat, hvat Esphælíngar vilja bjóða fyrir úsæmdarhlut þann, er þeir höfðu gjört Arnóri. En þau komu svör í móti, at ekki mundu bætr fyri þat koma, þóat Arnórr hleypti frá maltklyfjum sínum. Þá var leitat, at Glúmr mundi eiga hlut í, at biðja Arnþrúðar Gizorardóttur til handa Þorgrími, ok skyldu því at eins ráð takast með þeim Arnóri ok Þórdísi, nema

[1]) hólminum, *B.*

Glúmr geti konu þessa til handa þorgrími, ok þótti sú betr gefin, er þorgrímr ætti. Nú með því at margir áttu hlut í, þá heitr Glúmr sinni umsýslu, hittir Gizor, ok vekr þetta mál, ok mælti: þat má virðast hlutgirni, ef ek bið bæði konu mínum frændum ok Esphælíngum, en at óhöpp stöðvist í hèraði, þá þikjumst ek skyldr at veita þèr mína hollustu, ef þú gerir at mínum vilja. Gizor segir: svâ sýnist mèr bezt, at þú ráðir, þvíat mèr sýnist vel boðit dóttur minni, at þetta sè. Takast nú ráðin hvârratveggju; gjörði Arnórr bú at Uppsölum, en þorgrímr bjó í Möðrufelli. Litlu síðarr andast Gizorr; þá færði Valdís[1] bygð sína á Uppsali. Arnórr gat son við þórdísi, er Steinólfr hèt; annann son átti þorgrímr, ok hèt sá Arngrímr, ok var efniligr maðr í uppvexti sínum öllum.

12. Valdís[1] bauð heim dótturson sínum hvârumtveggja. Arngrímr var 2 vetrum ellri enn Steinólfr, ok óxu eigi vinsælli menn upp í Eyjafirði, eða allbetr væri at sèr gervir, ok unnust allmikit. þá er annar var 4 vetra, en annar 6 vetra, lèku þeir sèr um dag, ok bað Steinólfr Arngrím ljá sèr messíngar-hest. Arngrímr svaraði: ek mun gefa þèr, þvíat þat er nú heldr þitt leika, enn mitt, fyrir aldrs sökum. En Steinólfr sagði fóstru sinni, hve góða gjöf hann hafði þegit; hún kvað þat vel vera, at hvârr þeirra var svâ vel til annars. Kona sú fór þar um hèrað, er Oddbjörg hèt, gleðimaðr, fróð ok fram-

[1]) *rèttara mun* Saldís, *sjá* 10*da og* 12*ta kap.*

sýn; þótti mikit undir, at húspreyjur fagnaði henni vel um hèraðit, sagði nokkut vilhallt, sem henni var beini veittr; hún kom til Uppsala, ok tók Saldís[1] vel við henni, ok bað hana spá nokkut um þá sveinana, ok spá vel. Hún segir: vænligir eru þessir sveinar, ef þeim vinnst gæfan, þat er mèr vansèt. Saldís mælti: eigi ætla ek þèr nú allgóðan þikja beinann fyri skútu þessa. Hún segir: ekki mun þetta ráða verðgetum[2] þínum, ok þarftu eigi svâ orðvönd at vera. Saldís mælti: fámælt skaltu þar um vera, ef þèr segir eigi vel hugr um. Hún segir: ekki hefi ek enn ofmælt hèrum, en eigi ætla ek lengi ástúðigt með þeim. Saldís mælti: annars þættumst ek makligri fyri góðan beina, ok muntu vera rekin í brott, ef þú ferr með illspár. Oddbjörg segir: ek ætla nú eigi þurfa at hlífast við, er þú lætr svâ um enga sök, mun ek þik ok eigi optarr heimsækja, en þú uni við svâ vel, sem þú vill: en þat kann ek þèr at segja, at þeir munu banaspjót eptir berast, ok mun hvat öðru verra af hljótast hèr í hèraði; ok er Oddbjörg or sögunni.

13. Þat gerist eitt sumar á alþíngi, at í Fángabrekku gengust menn at sveitum, Norðlendíngar ok Vestfirðíngar, gekk Norðlendíngum þýngra, var fyri sveit þeirra Márr, sonr Glúms; kemr þar at maðr einn, er Íngólfr hèt, son Þorvalds, faðir hans bjó á Rángárvöllum. Márr mælti: þú ert þrekligr maðr, muntu vera sterkr, veit mèr atgáng at fángs! Hann segir: þat mun ek gera fyri þínar sakir. Sá fèll, er í móti var;

[1]) Valdís, *C allst. frv.* [2]) verða gátum, *C.*

gengr til annar, ok enn þriði, ok fór svâ; nú hugnaði Norðlendíngum. þá mælti Márr: ef þú þarft míns formælis, skal ek þèr at liði verða, eða hvat skal nú ráða þinna? Hann segir: ekki hefi ek ráðit, ok vilda ek helzt norðrum, ok taka verknað. Márr segir: þat vil ek, at þú farir með mèr, ok mun ek fá þèr vist. Íngólfr átti stóðhross góð, ok kallaði hestinn Snækoll; hann fór norðr af þíngi til þverár, var þar um stund. Einn dag spurði Márr, hvat Íngólfr ætlaði fyri sèr: hèr þyrfti verkstjóra, ok væri hagr nokkut, hèr er sleði einn, er þú skalt gera, ok ertu bjarghagr, ef þú kannt þetta. Íngólfr segir: til þessar vistar væra ek fúsastr, en þat hefir orðit stundum, at mein hefir þótt at hrossum mínum í búfjárhögum. Márr segir: ekki mun hèr at slíku talit. Íngólfr gerir nú at sleðanum, ok kemr Glúmr ok lítr á smíðit; þetta er vel gert, segir Glúmr, eða hvat er ráða þinna? Íngólfr segir: ek hefi ekki ráðit. Glúmr segir: mik vantar verkstjóra, eða ertu nokkut við þat brugðinn? Hann segir: lítt í slíkum stöðum, en fúss væra ek með þèr at vera. Glúmr segir: hví skal eigi þat? sè ek, at þið Márr leggið lag ykkart saman. Nú kemr Márr heim, ok segir Íngólfr honum. Hann segir: gott þiki mèr, ef þetta verðr vel, ok segja mun ek þèr þrem sinnum, ef föður mínum mislíkar, en ef þá gerir þú eigi at, mun ek hætta. Íngólfr tekr nú til umsýslu, ok líkar Glúmi vel. Einn dag ferr Glúmr til hestaþíngs ok verkstjóri hans, ríðr hann meri, en hestr hans rennr hjá, er þar skemtan góð. þar var Kálfr

frá Stokkahlöðu, hann átti hestklár einn gamlan, en hann kom hverjum hesti fyrir; hann mælti: hví skal eigi þenna hèr í móti leiða dýrkálkinn[1] þeirra þveræinga? Glúmr segir: þat er újamligt, hestr sá ok klárr þinn. Hann segir: því munu þèr eigi vilja, at engi hugr mun í vera, kann vera, at sanni it fornkveðna, at fè sè drottni glíkt. Glúmr segir: þat mun þèr ókunnigt, mun ek ok eigi neita fyrir hans hönd, en at mun vera eigi lengr, enn hann vill. Kálfr segir: vânir má þess vita, at fátt mun í móti yðrum vilja. Voru hestar framleiddir ok bitust vel, ok þótti öllum hestr Íngólfs betr gánga, ok vill Glúmr þá skilja; ríða heim; er Íngólfr þar þau missari, ok hugnar Glúmi vel við hann. Samkvâma var við Djúpadalsá, þar kemr Glúmr ok Íngólfr með hest sinn; Kálfr kemr þar, hann var vinr Esphælínga, þar var hestr hans, ok býðr, at nú skulu þeir til þrautar leggja hestaatit. Glúmr kveðr Íngólf ráða skulu; hann lèzt ófúss vera, en nennti eigi undan at gánga. Eru hestar framleiddir; keyrir Kálfr hest sinn; gengr hestr Íngólfs betr í öllum lotum. Þá keyrir Kálfr stafinn við eyra hesti Íngólfs, svâ at hann svimrar, ok þegar eptir rèð hann á. Glúmr gekk þá at, ok náist jafnaðr, ok lýkr svâ, at hestr Kálfs gekk út, varð þá óp mikit. Ok at skilnaði laust Kálfr Íngólf með stafnum; standa menn nú á milli. Glúmr mælti: gefum engan gaum at slíku, svâ lýkr hèr hverju hestaþíngi. Márr mælti við Íngólf: svâ mun faðir minn tilætla, at þèr verði engi svívirðíng at þessu höggi.

[1]) dýrkjálkann, *B*, *C*.

14. Þorkell hèt maðr, er bjó á Hamri, þángat ferr Íngólfr, ok hittir dóttur bónda, hún var fríð kona; faðir hennar hafði vel fè, ekki var hann mikilmenni; þó geymir Íngólfr vel umsýslu heima, en smíðar færra, enn var. Márr ræddi um við hann um sinn: nú finn ek, at föður mínum mislíkar, er þú gengr frá húsi. Íngólfr svarar vel, en þó dregr til sama munar. Márr talar til öðru sinni ok it þriðja sinn, ok stoðar þó ekki. Þat var eitt kveld, er hann kom síð heim, ok voru menn mettir, þá mælti Glúmr: nú skulum vèr taka oss fulltrúa, ok skemtum oss, mun ek kjósa fyrst, ok eru 3 mínir fulltrúar, einn er fèsjóðr minn, annar ex mín, þriði stokkabúr. Þá kaus annar at öðrum. Þá mælti Glúmr: hvern kýs þú, Íngólfr? Hann segir: Þorkel at Hamri. Hann Glúmr sprettr upp, ok hefir sverðshjöltin fyri sèr, ok gekk at honum, ok mælti: makligan fulltrúa kaustu þèr. Allir sá, at Glúmr var reiðr; hann gekk út ok Íngólfr með honum; þá mælti Glúmr við Íngólf: far þú nú til fulltrúa þíns, ok seg, at þú hafir vegit Hlöðu-Kálf. Hann segir: hví muna ek því ljúga á mik? Svâ skaltu gera, sem ek vil. Ok nú gengu þeir báðir saman; ok nú víkr hann Glúmr [í hlöðu út[1], ok sá þar kálf einn, ok höggr í höfuðit, ok fær honum sverðit blóðugt: gakk nú suðr yfir ána, ok seg, at þú væntir þar at eins trausts, ok sýn honum blóðugt sverðit, at jartegnir sè skýrar. Hann gerir svâ, finnr Þorkel, ok sagði honum tíðendin, at hann minntist höggs þess, er

[1]) *b. v. C.*

Kálfr laust hann, ok kveðst hafa drepit hann: ok leita ek mèr hegat til trausts, sem þú hefir mælt. Hann segir: þú ert glópr mikill, drepa góðan dreng, ok dragst út sem skjótast, eigi vil ek, at þú sèr drepinn í húsum mínum. Hann ferr heim, ok kemr á fund Glúms, ok spyrr hann: hversu gafst nú fulltrúinn? Íngólfr segir: eigi gafst vel. Glúmr segir: reyn þú nú minn fulltrúa þá, ok fylgdi honum í stokkabúr út: vandhæfr muntu verða, ef hann er drepinn, Hlöðu-Kálfr. Annann dag eptir er sagt víg Hlöðu-Kálfs frá Stokkahlöðu; ok nú segir þorkell, at sá maðr hafði þar komit, er því úhappi lýsti á sik; hafa allir þat fyri satt; líðr nú vetr sá. Glúmr sendir Íngólf norðr til Einars Konálssonar, ok fèkk honum 9 hundruð vaðmála, ok mælti: þú hefir ekki kaup haft með mèr, ok við fègætni þína þá máttu þessu koma þèr í gagn; en mál þetta, er þèr er kennt, mun ek annast, ok mun þik ekki saka, galdt ek þèr þat fyri þrályndi þína, ok ef þú kemr út, máttu mín vitja. Íngólfr mælti: þess bið ek, at þú látir eigi gipta konu frá mèr, [því væni ek þèr[1]; hross hans voru þar eptir. Einarr Konálsson kom Íngólfi utan. En þorvaldr bjó mál eptir Kálf til Hegraness þíngs, ok horfði til þess, at Íngólfr mundi verða sekr. Glúmr var ok þar, ok frændr Íngólfs nokkurir; þeir hitta Glúm, ok biðja hann ásjá, ok kváðust til mundu leggja ok bæta fyrir hann. Glúmr segir: ek mun ásjá þetta mál fèbótalaust. þá er dómr fór út ok til varna var boðit, þá

[1]) því heiti ek þèr, segir Glúmr, *B.*

sagði Glúmr, at ónýtt var málit: hafi þèr öðrum manni á hendr búit málit enn vegit hefir, en víginu veld ek; siðan nefnir hann vâtta, at ónýtt er málit: en þóat Íngólfr dræpi hlöðukálf, gaf ek honum enga sök á því; nú mun ek bjóða sætt, meirr eptir því, sem maðr var verðr, enn eptir ofsa yðrum, Esphælínga. Fóru menn heim af þíngi. Íngólfr var utan þann vetr, ok undi því eigi lengr, verr fè sínu ok kaupir góða gripi ok tjöld þau, er góðir gripir voru; Glúmr hafði gefit honum feld góðan, þann skipti hann í skarlats kyrtil. Ok þat sumar, er hann fór utan, kom út sá maðr, er Þjóðólfr hèt, móðir hans bjó á Æsustöðum; hann ferr til Hamars, ok hittir Helgu. Einn dag hafði Glúmr riðit upp til Hóla; ok er hann reið ofan til Saurbæjar, kom þar í móti honum Þjóðólfr. Þá sagði Glúmr: um kvâmur þínar er mèr ekki til Hamars, ok ætla ek mèr at annast um ráð Helgu, en ef þú lætr eigi af, mun ek bjóða þèr hólmgaungu. Hann segir, ok kveðst ekki mundu keppa við Glúm, ok lætr af kvâmum.

15. Nú kemr út Íngólfr ok ferr til Þverár, ok tekr Glúmr við honum, ok bauð með sèr setugrið; þat þiggr hann. Einn dag mælti Íngólfr: nú vil ek, Glúmr! at þú sjáir yfir varníng minn; hann gerir svâ, ok sýnist honum vel varit vera. Þá mælti Íngólfr: þú fèkkt mèr fararefni, nú kalla ek þik eiga þetta fè. Þá segir Glúmr: þat eitt fè hefir þú, at ek ætla ekki mèr þat. Hèr eru þó tjöld, er ek hefi keypt til handa þèr, þau skaltu þiggja, ok hèr er einn kyrtill. Glúmr

segir: þiggja skal ek gjafar þínar. Einn dag spurði Glúmr, hvârt Íngólfr vildi vera heima með honum. Íngólfr segir: þat er í hugnum, at skiljast eigi við þik, ef þess er kostr; stóðhross mín vil ek þèr gefa. Glúmr segir: ek mun þiggja hrossin, en nú skulum við finna þorkel á Hamri í dag; svâ gera þeir. þorkell fagnar vel Glúmi. þá mælti Glúmr: þú hefir gert sakar við Íngólf, en nú máttu bæta þat með þeim hætti, at gipta honum dóttur þína, er hann þess ráðs makligr, en ek mun fè tilleggja með honum, ok ek hefi hann reynt at góðum dreng; en ef þú gerir eigi svâ, muntu missmíði ásjá. þessu játir hann, ok fær Íngólfr þessar konu, ok gerist búmaðr ok nýtr drengr.

16. Glúmr gipti þorlaugu, dóttur sína, Vígaskútu at Mývatni norðr, ok fyri sakar þeirra sundrlyndis, þá lèt hann hana fara heim til þverár, ok lèt hana eina; þat líkaði Glúmi þúngt; síðan bað hennar Arnórr kerlíngarnef, ok átti hana; frá þeim eru komnir göfgir menn; síðan var með þeim Glúmi ok Skútu fæð mikil. Eitt sumar kom einn einhleypíngr á fund Skútu, ok bað sèr viðtöku; hann spurði, hvat honum var á höndum; hann lèzt vera vígamaðr, ok eiga úvært í sínum hèruðum. Skúta segir: eigi veit ek mèr vanda á við þik, eða hvat villtu tilvinna ásjá minnar? Hann segir: til hvers mælir þú? Skúta segir: þú skalt fara sendiför mína til Vígaglúms, ok mæla þessum orðum við hann, at þú þikist þurftugr, at hann sè forstjörnarmaðr þíns ráðs; ek get, at nú beri svâ til um fund ykkarn, at

hann sè í þíngreið; hann er þrautgóðr, ef menn þurfa hans, ok má vera at hann mæli, at þú farir til þverár, ok bíðir hans þar; þú skalt segja, at meirr sè þèr þraungt, ok þú vildir heldr mega tala við hann einnsaman, ok með því kann vera, at hann leggi nokkur ráð til; þess skaltu beiðast, at hitta hann í Miðárdal[1], er gengr upp frá bænum at þverá, ok sel hans standa í, lát þèr þar líka at finna hann at ákveðnum degi. þessu játir hann, ok gengr nú allt þetta eptir því, sem Skúta setr ráð til. þessi flugumaðr kemr nú aptr til Skútu, ok sagði honum. Hann segir: þá hefir þú vel leyst þitt erendi, ok ver nú með mèr. Nú líða stundir. Ok er þar kemr tíma, sem Glúmr hafði heitit sendimanni, at þeir mundi finnast, þá býst Skúta heiman með 30 manna; hann ríðr norðan, ok kemr vestr yfir Vöðlaheiði, ok á hjalla þann, er heitir Rauðahjalli; þar stíga þeir af baki. þá mælti Skúta: hèr munu þèr eiga dvöl um hríð, en ek mun ríða inn með hlíðinni, vita, ef nokkut verði til fengjar. Hann sèr, er hann sækir í dalinn, at maðr reið upp frá þverá, mikill ok í kápu grænni, ok kennir, at þar ríðr Glúmr; þá steig hann af hestinum; hann hafði vesl yfir sèr tvískipt, svart ok hvítt; hann lèt hestinn í rjóðrit, ok gengr síðan til selsins, ok var Glúmr þá kominn í selit. Skúta hafði sverð í hendi, þat er Fluga hèt, ok hjálm á höfði, gengr at selsdyrunum, ok laust á vegginn, ok víkr síðan hjá selinu. Glúmr gengr út, svâ at hann hafði ekki í

[1]) miðjum Árdal, *B;* Mjaðmardal, *C.*

hendi, sèr engan mann, snýr hjá selinu; komst þá Skúta í milli hans ok selsdyranna. Þá kennir Glúmr manninn, ok hopar undan, en árgljúfrin voru nærr selinu; Skúta biðr hann bíða; hann telr þat jafnligt, ef þeir væri jambúnir við. Glúmr hopar at gljúfrunum, en Skúta sækir eptir. Glúmr steypist ofanfyri gljúfrin. En Skúta leitar þar ofan, er gánga mátti, ok sèr í gljúfrunum, hvar kápuna rak, ok hleypr til, ok leggr þegar til; þá heyrir hann mál yfir sik: lítil fremd, at spilla klæðum manna! Skúta sèr upp, ok kennir þar Glúm; hann hafði raunar vitat, at þar var undir tó ein, er hann fór ofan. Þá mælti Skúta: á þat áttu at minnast, Glúmr! at nú hefir þú runnit, ok beiðt eigi Skútu. Glúmr segir: satt er þat, en vilja munda ek þat, at þú rynnir eigi skemra, áðr sól settist í kveld. Þá kvað Glúmr þetta:

Hálfs eyris met ek hvern[1]
hrísrunn fyrir á[2] sunnan,
vel hafa viðir skógar
vargi opt um borgit.

Þar skilr með þeim því sinni. Ferr Glúmr heim, ok samnar sèr liði, ok segir, hvert veilræði fyrir hann var sett, lèzt ok vilja, at brátt gyldist; hann fær á skammri stundu 60 manna; ríða upp í dalinn. Skúta gekk til hests síns, þá er þeir Glúmr skildu, ok reið með hlíðinni, ok sèr nú mannareiðina, ok veit, at þat má honum eigi endast at finna þá, leitar sèr ráðs: brýtr spjótit af skapti ok hefir fyri staf, tekr af söðulinn ok ríðr berbakt, snýr veslinu, ríðr at sauðum ok æpir hátt.

[1]) hverjan, *B*, *C*. [2]) v. *i* *C*.

þeir koma eptir, ok spyrja, ef hann sæi nokkurn mann ríða um leitit fram með vâpnum, sköruligan; hann kveðst sèt hafa. þeir spurðu: hvat heitir þú? Hann segir: ek heiti Margr í Mývatnshverfi, en Fárr í Fiskilækjarhverfi. þeir segja: skætíngu ok spotti villtu svara oss. Hann lèzt eigi sannara kunna at segja, ok skilr með þeim; ok þegar þeir voru skildir, tók hann vâpn sín ok söðulreiði, reið hvatliga til manna sinna. þeir finna Glúm, ok sögðu, at þeir fundu mann, er þeim svaraði spotti einu, ok sögðu, hvat er hann nefndist. Nú hefir orðit ráðfátt, segir Glúmr, þar hafi þèr Skútu fundit, eða hvat mátti hann sannara segja? þvíat í Mývatnshverfi er margr hellis-skúti, en í Eyjafirði í Fiskilækjarhverfi hittir engi skúta, ok hefir nú nærr haft með oss, ok eptir skulum vèr enn ríða; koma at hjallanum, ok eru þeir þar fyrir; en þar er einstígi at, ok er þar betra at verja með 30 manna, enn sækja at með 60. þá mælti Skúta: kostgæft hefir þú nú mjök at sækja eptir mèr, má nú vera, at þú þikist þess eiga í at hefnast fyrir undanhaldit, ok gott áræði bartu til at hlaupa í gilit, ekki vartu þá ófóthvatr. Glúmr segir: satt var þat, kunnir þú ok hræddr at verða, þá er þú lèzt vera sauðreki þeirra Eyfirðínga, ok leyndir vâpnum þínum, en þú brauzt sum, ætla ek, at eigi rynnir þú skemri leið enn ek. Hversu sem hèr til hefir farit, þá sæk nú með hálfu fleira lið! Glúmr segir: ek ætla, at nú munim við skilja at sinni, verðr nú virðt sem má í hvârn stað.

17. Skúta ríðr nú norðr, en Glúmr heim til þverár. þá er þórir andaðist, gerði þórarinn bú fyri norðan Espihól, ok bjó þar. Glúmr gat börn við konu sinni, hèt Márr son hans, sem var getit, annar Vigfúss, voru báðir efniligir ok all-ólíkir; Márr var hljóðr ok spakr, en Vigfúss hávaðamaðr mikill, újafnaðarmaðr, rammr at afli ok fullhugi. Sá maðr var með Glúmi, er Hallvarðr hèt, lausíngi hans ok fóstri Vigfúss; hann rakaði fè saman, refjusamr í fjárreiðum; hann handsalaði Vigfúsi fè sitt; ekki var hann orðsæll; hann gerði bú á bæ þeim, er at Tjörn heitir, uppi í Eyjafjarðardal, ok batnuðu ekki vinsældir hans við þat, ok var svâ mjök hendisamr í afrèttum; en Vigfúss var farmaðr mikill. Sá maðr bjó á Jórunnarstöðum, er Halli hèt, ok var kallaðr Halli enn hvíti, hann var þorbjarnarson; móðir hans hèt Vigdís, hún var dóttir Auðunar rotins; hann hafði fóstrat Einarr Eyjólfsson, er þá var kominn bygðum í Saurbæ. Halli var sjónlauss; hann var við öll sáttmál riðinn í hèraði, þvíat hann var bæði vitr ok rèttdæmr; hans synir voru þeir Ormr ok Brúsi[1] skáld, ok bjuggu þeir í Torfufelli, en Bárðr bjó á Skáldstöðum; hann var hávaðamaðr ok újafnaðarmaðr mikill, ok vígr hverjum manni betr, örmálugr ok ákastasamr[2]; hann átti Unu Oddkelsdóttur or þjórsárdal. Haust eitt hurfu Halla enum hvíta or afrètt 10 eða 12 geldíngar, ok fundust eigi; ok er þeir Bárðr feðgar fundust, spurði Halli, hvat hann ætlaði af geldíngum hans orðit. Bárðr

[1]) Brún, *C.* [2]) ákafasamr, *C.*

segir: ekki undrumst ek, þóat sauðir hverfi, er þjófar sitja í nærsta húsi, síðan er Hallvarðr kom híngat í sveit. Halli segir: þat vil ek, at þú búir mál til á hendr honum, ok stefnir honum um stuld, ok get ek, at Glúmr beri eigi af honum tólftarkviðinn, ef ek læt búa þjófsök á hendr honum. Bárðr segir: torsótt mun at sækja tólftarkviðinn at þeim feðgum.

18. Nú býr Bárðr mál til; ok er Vigfúss veit þat, segir hann föður sínum, at eigi mun honum hugna, at menn búa þjófsök á hönd fóstra hans. Glúmr segir: veiztu at hann er ótrúrr, ok mun óvinsællt verða málit at bera af honum kviðinn. Vigfúss segir: um stærra vilda ek at þá væri at mæla. Glúmr segir: betra þiki mèr at gjalda fyrir hann, ok fari hann híngat ok bregði búi, heldr enn leggja fyri slíkan mann virðíng mína. Nú koma menn til þíngs ok málit í dóm, ok á Glúmr at bera tólftarkvið; þá varð Vigfúss varr við, at hann ætlaði á[1] at bera kviðinn, ok gekk at dóminum, ok kveðst vilja mundu, ef fóstri hans yrði sekr, at Glúmi þætti þat alkeypt, ok varð svâ, at Glúmr ónýtti málit, ok berr af honum kviðinn, ok fèkk af úvirðíng. En er þaðan leið vetr, eða 2, þá hvarf Halla túngöltr svâ feitr, at trautt mátti rísa. Þá kom Bárðr um dag, ok spurði, ef galti væri drepinn; Halli sagði horfinn vera. Bárðr segir: hann mun farinn at leita sauða þeirra, er stolit var it fyrra haust. Hann segir: þess get ek, at eina leið hafi farit, muntu stefna vilja Hallvarði. Bárðr

[1]) eigi, *B*.

segir: svâ skal vera, þvíat nú mun Glúmr eigi af honum bera kviðinn, þvíat Vigfúss olli þá, er af var borinn, en nú er hann eigi hèr á landi. Bárðr tekr málit, ok ferr í stefnuför; ok er hann finnr Hallvarð, hefir hann skjót málalok, höggr af honum höfuð, sagði síðan föður sínum; hann lèt illa yfir, ok ferr þegar á fund Glúms, ok sagði honum atburðinn, ok býðr honum eindæmi. Glúmr þiggr þat, gerir litit fè, en lèt gjalda fyri göltinn ok sauðina, ok mælist þat vel fyrir. En er Vigfúss kom út, varð hann illa við dráp Hallvarðs. Glúmr segir: eigi skal hlýða at bregða þessi sætt, er nú er ger. Nú áttust þeir ekki við, þóat þeir fyndist, Bárðr ok Vigfúss. Annat sumar var stofnat hestaþíng, þat er öllum hestum skal etja, þeim er til voru í hèraðinu, ok skyldu þeir í mót or enum efra hrepp ok enum neðra, ok skyldu sinn mann hvârir til taka, ok kveða at, hvârir betr hefði, ok skulu þeirra atkvæði standa, er til voru kosnir; ofan or hrepp var Bárðr tilkosinn, en or neðra hrepp Vigfúss Glúmsson; var þar fjöldi hesta ok góð skemtan, ok mjök jamvígi, ok voru mörg hestavíg senn um daginn; en svâ lauk, at jammargir höfðu vel bitizt, ok jammargir runnit, ok urðu þeir á þat sáttir, at jamvigi væri. En þá lèzt Vigfúss eiga hest, er eigi var att: ok er sá beztr þeirra, er hèr hafa í dag komit, leiði þèr þar í mót nokkurn. Bárðr segir: vândr lízt oss sjá, munum vèr engan þar í mót láta, ok köllum þó jamvígi. Vigfúss segir: skortir yðr þá, ok muntu eigi þat vilja, at mælt sè, at þèr

hafið eigi við. Vel hefir þú einurð haldit hèrtil, en nú skýjar á heldr, ok finnst nú þat á, at þú munt optarr hafa staðit nærr búrhillum, ok ráðit um matargjörð með móður þinni, enn gengit at hestavígum, ok er þann veg litt skegg þitt eigi síðr. Vigfúss hló at ok margir aðrir. Kemr húskarl Halla heim, ok spurði hann at hestaþínginu. Húskarlinn segir: jamvígi þótti þeim. Halli spurði: urðu þeir ásáttir, Bárðr ok Vigfúss? Hann segir: víst vel, þó mælti Bárðr orð eitt við Vigfús. Hann spurði: hvert var þat? Hann segir. Halli mælti: þat er ílls efni. Húskarlinn segir: hló Vigfúss at. Halli segir: þat er vani þeirra feðga at hlæja, þá er víghugr er á þeim. Finnast þeir feðgar, Halli ok Bárðr, ok spyrr Halli, hví honum yrði þat fyrir, at mæla svå ferligt: ok uggir mik, at dragi til mikillar úgiptu; mun þat eitt ráð, at þú farir utan ok sækir þèr húsavið, ok ver utan 3 vetr, ella muntu feigr. Bárðr segir: [ekki lag væri at[1], ef þú værir eigi ragr, slíkt gerir ellin, at hræðist um sonu þína. Halli segir: þóttú sèr hetja mikil, mun þèr torsótt at halda þik í hèraðinu. Hann gerir eptir ráðum föður síns, ok ferr utan. Síðan kaupir Halli at einum einhleypíngi, at fara í Skagafjörð, eða vestr þaðan, ok segja, at Bárðr færi af því utan, ok treystist eigi öðru fyri þeim feðgum, enn fara utan fyrir eitt orð: ok engi þorir þeim í mót at gera í hèraðinu; hann gerði sem Halli bað. Þetta bragð var til þess gert, at frændr Bárðar sæti í friði fyrir hans

[1]) vel er lagit, *B;* ekki lagi at, *C.*

sakar. Bárðr var einn vetr utan, ok kom þá út til búss síns.

19. Halli hafði varðveitt bú Bárðar, meðan hann var utan, ok hafði látit höggva í skógi timbr í Miðárdal[1], er Bárðr átti, hann hafði ok út mikla viðu; hann var stundum at búi sínu, stundum með feðr sínum. Bárðr segir, at hann vill sækja timbr sitt. Halli segir: þat vilda ek, at þú færir eigi sjálfr, ok mun þeim eigi gott at trúa feðgum. Bárðr segir, at menn mundu ekki verða varir við för þeirra. Hann fór, ok húskarl með honum, at sækja timbrit, ok höfðu fjölda hrossa; en Una, kona hans, hafði farit í Víðines til Oddkötlu, systur sinnar, ok kom Bárðr þar, ok bauð Hlenni honum at fá mann annann í skóginn, en hann biði þar, þótti þat meiri varúð; hann kvað þess eigi þurfa. þær systr leiða hann or garði; en er þær hurfu aptr, leit Una aptr um öxl eptir honum ok fèll í óvit; en er hún vitkaðist, spurði systir hennar, hvat hún hafði sèit. Ek sá dauða menn gánga á mót honum Bárði, ok mun hann feigr vera, ok munu við eigi sjást síðan. Nú fara þeir Bárðr, ok leggr þoku yfir, er þeir koma í skóginn, ok binda þeir drögur, ok hepta hross. Um morguninn snemma var smalamaðr á fótum at þverá; þat var opt, at Vigfúss hitti smalamann, ok spurði tíðenda, ok svâ var þenna morgin, ok mælti: undarligt er þat, at þú finnr jafnan fè í slíku myrkri, aldrí munda ek fè finna í slíkum myrkva. Hann segir: lítit varð mèr fyrir at

[1]) Mjaðmardal, *C.*

hitta fèit, meira varð þeim fyrir at finna hrossin í morgin, er ek sá í skóginum, ok stóðu nær hjá þeim sjálfum, ok lètu þeir þó vænt yfir sèr, ok var annar í grænum kyrtli ok hafði skjöld á hlið. Vigfúss segir, ef hann kendi manninn. Hann kveðst ætla, at Bárðr væri: þvíat hann á skóginn, er þeir voru í. Vigfúss mælti: sæk þú hesta mína 3. Austmenn voru þar 2 á vist, þá bað Vigfúss ríða með sèr, ok kveðst mundu ríða til laugar; hann stefnir suðr or garði um Laugardal. Þá mæltu Austmenn: hvert villtu nú ríða? Hann segir: ríða at erendum mínum fyrst, ok reið sýnu fyrr enn þeir, ok fóru fyrir ofan bæi suðr, þartil er þeir sá Bárð fara or skóginum með dragnahrossin. Húskarl Bárðar sá eptirreiðina, ok mælti: harðt ríða þessir eptir, segir hann. Hver tíðendi eru þat? segir Bárðr. Hann segir: þat er Vigfúss, ok vilda ek, at við riðim undan, ok er nú svívirðíngarlaust, meðan við vitum eigi hvat þeir vilja. Bárðr segir: eigi mun Vigfúss ráða á mik við 3ðja mann, ef þú ert eigi með mèr. Hann segir: fúsari er ek at fara með hestana, en þú ríðir í Víðines, er þat eigi ámælisverðt, er þú ríðr þángat, er þú átt erendi, enda veiztu eigi víst þeirra erendi, er eptir ríða, en Hlenni mælti, at þú skyldir eigi trúa þeim. Bárðr segir: þú skalt ríða fyrir, ok gera menn vara við, ef för mín verðr seinni, enn líkendi sè á, þvíat ekki mun skjótt umskipta með okkr Vigfúsi, ef við skulim tveir ásjást, en hann er betri drengr, enn hann muni

með 3ðja mann at mèr gánga; en ef við erum 2, en þeir 3, þá munu þeir njóta liðsmunar. Nú gerði hann sem Bárðr mælti; en Bárðr leysti skjöld sinn, ok bjóst við sem honum þótti vænst; ok er þeir fundust, þá spyrr Bárðr, hvert erendi þeirra væri. Vigfúss sagði, at þeir myndi eigi báðir af þeim fundi fara lífs; en Bárðr kveðst búinn þess, ef þeir skyldu 2 viðleikast: en þat er engi vaskleikr, at 3 gángi at einum. Þá mæltu Austmenn, at þeir mundu heima hafa setit, ef þeir vissi erendit, en lètust þó ekki lið veita mega, ef menn kæmi til fulltíngs við Bárð, er förunautr hans hleypti í brott. Vigfúss bað þá sjá fyrst, hversu færi. Síðan börðust þeir lánga hríð, ok varð hvârgi sárr, en Vigfúsi horfði því úvænna, at hann varð at hopa í hverju sinni, áðr hann næði höggfæri. Bárðr hafði sverð, ok varði sik ágæta vel, ok varð ekki sárr. Austmönnum sýnist úfarnaðr mikill, ef Vigfúss er at jörðu lagðr, en þeir standi hjá, en menn komi til fulltíngs við Bárð; þá hlaupa þeir at Bárði ok drepa hann, ok var hann erendr, er þeir Hlenni (komu). En þeir Vigfúss riðu heim, ok lèt Glúmr illa yfir verkinu, ok kveðr mikinn vanda hafa aukizt í hèraðinu. Halli ferr á fund fóstra síns, Einars í Saurbæ, ok biðr hann taka við málinu; hann lèzt þess skyldr, at mæla eptir frænda sinn ok fóstbróður sinn; ríða síðan á fund Þórarins ok biðja hann liðveizlu. Þórarinn segir, at hann veit eigi vânir þess manns, at hann vilì heldr viðeiga, ok bundu sitt vinfengi með særum, þetta mál ok hvert annat. Fóru mál

til þíngs, ok var leitat um sættir; en þar var svâ þúngt fyrir, at engi voru völ á því, þvíat í móti voru lögvitrir menn ok hugdjarfir, Möðruvellíngar ok Esphælingar. Lauk þessu máli svâ, at Austmenn urðu sekir, ok var gefit fè til farníngar; [Vigfúss skyldi ok[1] 3 sumur leita við utanför, ok hafa 3 heimili á hverjum missarum, ok var hann þá fjörbaugsmaðr; en hann mátti eigi heima vera fyrir helgi staðarins, ok var hann at Uppsölum laungum, ok ætlaðu, at hann mundi vera í öðrum fjórðúngum landsins, ok vildi hann eigi utan fara á því meli, varð hann þá alsekr, ok hèldt Glúmr hann á laun; en því skyldu eigi sekir menn þar vera, at Freyrr leyfði eigi, er hof þat átti, er þar var; fór því fram 6 vetr.

20. Nú er þar til máls at taka, er þeir vaxa upp fóstbræðr, Arngrímr ok Steinólfr. En þá er þorgrímr andaðist í Möðrufelli, fór Arngrímr til búss síns ok Steinólfr með honum, ok var þá svâ ástúðigt með þeim, sem þá er bazt hafði verit. Arngrímr kvângaðist ok átti þórdísi Bjarnardóttur, systur Arnórs kerlíngarnefs. Steinólfr var í kaupförum, en var með Arngrími, er hann var út hèr. þat var eitt sumar, er hann kom út í Eyjafirði, at Arngrímr bauð honum eigi til sín, ok mælti ekki við hann, þótt þeir sæist, ok fann þat til saka, at hann hefði fleira talat við þórdísi, konu hans, enn skapligt væri, en þat er flestra manna sögn, at lítit væri tilhaft,

[1]) *þannig B, C;* V. ok skyldi, *A.*

eða ekki; þá bauð Glúmr honum til sín, ok var svâ þá nokkur missari, at hann var með honum, at hann var út hèr, ok var ástúðigt í frændsemi þeirra; Steinólfr var atgervimaðr mikill. Eitt sumar bauð Glúmr honum eigi til sín, ok kveðst vilja, at hann væri at Uppsölum með feðr sínum: en því býð ek þèr eigi, at mèr þikja eigi góðar húsgaungur, en ef þú ert með feðr þínum, þá muntu híngat gánga til þverár, ok verð ek þá feginn, er við finnumst. Nú ferr því fram nokkura vetr, at Vigfúss var at Uppsölum með Arnóri rauðkinn, þá er hann í sekt var, enda var Steinólfr þar. Eitt haust gipti dóttur sína búandi í Öxnafelli[1], ok bauð til öllum búendum þeim, er mestháttar voru í Eyjafirði; Steinólfi var ok boðit, hann kom til þverár, ok vildi fara með Glúmi; hann lèzt eigi mundu fara. Steinólfr mælti: þat þiki mèr at, er þú est lausmáll. Glúmr segir: minna mein mun at lausmælgi minni, enn at úvarleik þínum, ok kem ek þar eigi; mikit ráð, segir Glúmr, einum búanda, at kalla til sín svâ marga stóreflismenn, ok fylgi því engi slægð! er mèr á grunr, hvat undir býr þessu boði, eigi tekr búandi þetta af sjálfum sèr, ok betr þiki mèr, at mínir vinir fari eigi. Fór Steinólfr til boðsins, ok þeir, er boðit var, utan Glúmr. þeim var tíðrædt Einari Eyjólfssyni ok þorvaldi ok Steingrími[2]. þann dag, er menn skyldu á brott ríða, þá talaði Einarr lángt erendi um hèraðsstjórn, ok kvað hæfa jamnan, at fjölmenni kæmi saman, at nokkut

[1]) Gjáfelli, *B.* [2]) Arngrími, *likl. rèttara í 565 b. í 4blf.*

væri þat mælt, er þá væri mest nauðsyn til, ok þá væri betr enn (áðr): en (hèr) hefir lengi úfriðr álegit með ofrkappsmönnum; en mín orð koma þartil, er þeir frændr eru, Arngrímr ok Steinólfr, fæð hefir verit á með þeim, en vèr hyggjum at lýgi hafi verit ok óvina mál; nú vill Arngrímr bjóða Steinólfi til sín, ok gera för hans sæmiliga, ef hann vill þiggja, ok leggið niðr óvingan. Steinólfr kveðst þat vilja gjarna, lèzt enga sök vita sèr á hendr, kveðst Arngrími mest manna unna. Síðan fór hverr til síns heimilis, en Steinólfr fór með Arngrími, ok var hann þar nokkurar nætr við mikla sæmd.

21. Einn dag spurði Arngrímr Steinólf, ef hann vildi fara með honum á Grund ofan til skytníngs[1], ok vera þar nætr 2 eða 3. Hann segir: ek mun heima vera meðan, en fara í annat sinn, er þú ert heima. Arngrímr lèzt vilja, at hann biði hans heima, ef hann vill eigi með honum fara. Nú fór Arngrímr á Grund, en Steinólfr var eptir í Möðrufelli um nótt; en um morgininn sat Steinólfr við eld, ok hafði smíð nokkura fyrir hendi, var þat buðk[2] nokkurr, er húsfreyja átti. Í þat mund kom Arngrímr heim ok þorvaldr krókr með honum; ok er þeir komu í eldahúsit, laut Steinólfr niðr; þá höggr Arngrimr til hans í höfuðit, svâ at hann fèkk bana þegar. þá gekk húsfrúin hjá honum ok mælti: högg þú manna armastr! þetta eru ráð þèr vitrari manna, en frá þessum degi skal ek aldri þín kona vera; ferr hún nú til Arnórs

[1]) skilmings, *B;* skytings, *C.* [2]) bauðkr, *C.*

kerlíngarnefs, ok kom aldrí í sama sæng Arngrími, ok mælti, áðr hún reið á brott: þat mun til bóta, at þú munt, Arngrímr! fá lífdaga eiga, þvíat þeir munu verri, er síðarr koma yfir þik, ok átti hana síðan Ásgrímr Elliðagrímsson. þeir Arngrímr riðu til Espihóls, ok sögðu þórarni þessi tíðendi ok báðu hann ásjá, ok lètust hvârki tilhafa vitsmuni nè vinsæld at sitja fyri Glúmi, en þórarinn var bæði vitr ok vinsæll. Hann segir, kveðst verkit lítast íllt, ok lèzt ugga, at íllt mundi afstanda. þorvaldr lèt ekki tjóa at sakast um verkit, ok lèzt hyggja, at brátt mundi hann eiga um meiri vandræði at fæta, ef hann veitti þeim enga ásjá, lètu vera mega, at fengist fulltíngsmenn, ef hann legði sín orð til. þórarinn segir: þat er mitt ráð, at þið flytið híngat búin bæði af Grund ok Möðrufelli, ok söfnum at oss mönnum sem tíðast, ok komum saman búum vârum, áðr Glúmr verði varr við. þeir gera svâ, áðr Glúmr spyrì þetta; ok er hann fregnar, safnar hann liði, fara at þeim þegar; en engi urðu faung á, þvíat Esphælíngar urðu fjölmennri, ok sátu um vetrinn um kyrt. En Glúmr varð aldrí á þeim vetri (unninn); hann var svâ varr um sik, at hann hittist aldrí í þeirri rekkju, sem honum var búin; opt svaf hann lítit um nætr, ok gengu þeir Márr ok ræddu um málaferli; eina nótt spurði Márr, hversu hann hefði sofit. Glúmr kvað vísu:

Eigi sofna ek Ofnis
ysheims í bæ þeima,
munat eldviðum öldu

auðbætt við mik, sætan[1];
áðr grindlogi göndlar
gellr í hattar-felli[2],
opt vâ ek mann of minna,
meirr nokkurum þeirra.

Nú skal segja þèr draum minn: ek hugðumst gánga hèr or garði einnsaman ok slyppr, en mèr þótti þórarinn gánga at móti mèr ok hafa harðstein mikinn í hendi, ok þóttumst ek vanbúinn við fundi okkrum, ok er ek hugðag at, sá ek annann harðstein hjá mèr, ok rèðumst ek í mót; ok er við fundumst, þá vildi hvârr ljósta annann, en steinarnir komu saman, ok varð af brestr hárr. Márr spyrr: hvârt þótti þèr heita mega híbýla-brestr? Glúmr segir: meiri var enn svâ. þótti þèr heita mega hèraðs-brestr? Glúmr segir: vel er því tiljafnat, því at ek þóttumst vita, at heyrði um allt hèraðit; ok er ek vaknaða, kvað ek vísu:

Harðsteini lèt húna[3]
harðgerðr[4] Limafjarðar,
[þat sá dóms[5] í draumi,
dynnjörðr mik barðan;
en ek þrádráttar þóttumst
þjósti keyrðr of[6] ljósta
sefar[7]-hrafns, í svefni
snarr, beinanda[8] steini.

Márr kvað þat líkligt, at sannast mundi fornkveðit mál, at hvârr ykkarr mun ljósta annann illum steini, áðr lètti. Glúmr segir: eigi er úvænt

[1]) sættan, *B*; sættum, *C*. [2]) pelli, *C*. [3]) hnúa, *B*. [4]) hiðgarðr, *B*. [5]) þá sá dóm, *B*. [6]) af, *B*. [7]) sæfar, *B*. [8]) benjanda, *C*.

at slíkt sè, berr nú margt fyrir; er enn annar draumr at segja þèr: ek þóttumst úti staddr, ok sá ek konur 2, þær höfðu trog í milli sín, ok námu þær staðar á Hrísateigi ok jósu blóði um hèraðit allt, ok vaknaða ek síðan, ok hygg ek fyri tíðendum vera, ok kvað vísu:

Menstiklir sá mikla[1],
mun sverða-brak verða,
komin er grárra geira,
goðreið, af[2] tröð[3] kveðja;
þar er ósynjur[4] jósu
eggmóts of fjör[5] seggja,
vinir fagna því vagna[6],
[vígmóðar fram[7] blóði.

Þann morgin fór Márr í Möðrufell með 18da mann at stefna Arngrími um vígit, en Glúmr var heima við 6ta mann, ok bað þá skjótt heim koma. Jöðurr var heima hjá Glúmi ok Eyjólfr, son Þorleifs ens háfa, Þorvaldr tasaldi, systurson Glúms, ok þrælar 2.

22. Helga, systir Glúms, er átt hafði Steingrímr í Sigluvík, var þá komin á Laugaland, hún var móðir Þorvalds tasalda, ok var hann þá 18 vetra. Þorvarðr[8] hèt maðr, Örnólfsson ok son Yngvildar, er kölluð var allra-systir, hann bjó í Kristnesi; Guðbrandr hèt son hans, 12 vetra gamall. Þorvarðr[8] var vitr maðr ok var þá gamall, meðallagi góðgjarn; hann var snemma á fótum þann morgin, ok bað sveininn taka hesta,

1) miklu, *B.* 2) of, *C.* 3) trað, *B.* 4) ásymr, *B;* ásynjur, *C.* 5) för, *B, C.* 6) vagni, *B;* vegna, *C.* 7) vígmóðr farinn, *C.* 8) *þannig leiðrètt;* Þorvaldr, *hèr, tvisvar fyrst, A, en síðan jafnan* Þorvarðr; Þorvaldr, *síðarst B.*

ok ríða síðan til þverár; ok er þeir komu þar, var Márr nýfarinn á brott. Glúmr fagnar vel þorvarði; hann spyrr, hvârt nokkut væri leitat um sáttir milli manna; Glúmr kvað ekki þat vera. þorvarðr segir: er tilbúit málit? Glúmr kvað þat eigi vera. Slíkr dagr væri vel tilfallinn, þoka er mikil, ok mun eigi verða vart við, ef menn fara hljóðliga. Síðan segir Glúmr hvar þá var komit, ok segir, at 6 menn einir voru heima. þorvarðr segir: heldr ertu fámennr, en þetta ráð mun þó duga, er þú hefir haft. Nú ríðr þorvarðr til Espihóls, ok voru menn eigi upprisnir, er þeir komu þar; hann hitti þórarinn, ok spyrr: hverja meðferð ætli þèr at hafa, skulu þèr nokkura sætt bjóða Glúmi um vígsmálit? þórarinn segir: vant ætlu vèr þat, at bjóða Glúmi sætt. þorvarðr segir: hvârt er tilbúit vígsmálit? þórarinn segir: ekki hefi ek tilspurt, eða hvat veiztu af? Hann segir: Márr fór í morgin með 18da mann í málatilbúnað, en Glúmr sat við sètta mann heima, ok væri nú fullgóð faung á at rètta lut sinn, ok því tekst yðr lítt, at þèr gerið eigi slík hvatræði sem Glúmr. þórarinn segir: ekki nenni ek at búa tyllisakir hèr í móti. þorvarðr segir: á þat er at líta, hvârt nokkr var sökin eða engi, áðr Steinólfr var drepinn, hefir hann eigi fiflt konu hans? víst ætla ek, at slík mál þiki eigi engis verð. þórarinn segir: íllt þiki mèr með slíku máli at fara. Hann segir: hvat er slíkt at tala? kom Glúmi fyri nokkut, er hann úhelgaði Sigmund, mág yðvarn, ok er nú ok einsætt at láta eigi svâ auðvirðast[1]. þórar-

[1]) ávirðast, *C.*

inn segir: eigi munda ek vita nema þat væri ráð. Síðan stóðu menn upp, ok eggjar Þorvaldr krókr at ríða til Uppsala ok stefna Steinólfi til óhelgi. Þórarinn segir: eigi er þat ráðligt, en þat munu vèr þó gera. Þeir urðu saman 15; 7 eru nefndir: Þórarinn ok Þorvaldr krókr, Ketill, son hans, Arngrímr ok Berserkr, ok Þórðr Rafnsson, er bjó at Stokkahlöðum ok átti Vigdísi Þórisdóttur, er Sigmundr hafði átt fyrr, Eysteinn Austmaðr, hann var vistum með Þórði. Nú fóru þeir til Uppsala, en Þorvarðr fór á Aungulstaði, þar bjó góðr búandi, Halli enn digri, en sendi son sinn til Þverár, ok bað segja Glúmi fyrirætlan þeirra Esphælínga: en ríð til móts við mik síðan hvatliga. En er Þorvarðr kom á Aungulstaði, þá spurði Halli, hvat hann segði tíðenda? Ekki enná[1], sagði hann; síðan sagði hann Halla, hvar þá var komit; en Halli þóttist sjá at glíkendum, at hann mundi þessu öllu á leið hafa komit, sagði, at slíkir menn væri til mikils úfarnaðar, at hann vildi, at allir ætti íllt saman: ok væri þat makligt, at þú værir drepinn. Halli fór skyndiliga með alla sína menn, þá er hann fèkk, karla ok konur, ok vildi gánga milli manna, ef þyrfti. Guðbrandr kom til Þverár, ok sagði, at faðir hans hafði hann þagat sendt, sagði honum tíðendin: ok lèzt hann vera þess skyldr, at segja þèr þat, er þik varðar, at Esphælingar ætla at stefna Steinólfi til úhelgi. Glúmr segir: hví kom faðir þinn eigi sjálfr? Hann segir: ek kalla allt eitt, hvârr okkarr sem

[1]) neitt, *B;* nýrra, *C.*

fór. Glúmr segir: vel hefir faðir þinn gert, er hann sendi þik híngat, ef vèr þyrftim manna við; hann tók sveininn af baki ok fjötraði hest hans. þá mælti Guðbrandr: þat mælti faðir minn, at ek skylda skynda heim. Glúmr segir: ekki er þat, heldr vill faðir þinn, at þú sýnir vaskleik þinn í dag. Nú tekr þorvarðr til orða: seinn er Guðbrandr, son minn. Halli segir: hvert fór hann? þorvarðr segir: ek senda hann til þverár. Halli segir: þat er vel, at þú hittir fyrir nokkura brögðótta, ok er þetta hæfiligt. Esphælíngar riðu yfir ána, sá Glúmr för þeirra, ok ætluðu yfir at Knarrarvaði. þá mælti Glúmr, at Márr væri heldr til seinn. Síðan rann Glúmr or garði eptir þeim, ok þeir með honum, sem til voru, 6 karlar með Guðbrandi. Glúmr hafði skjöld sinn ok höggspjót, gyrðr sverði, rennr á leiðina fyri þá, ok menn hans eptir honum. Ok er þórarinn sá ferð hans, biðr hann, at þeir ríði leið sína, ok hvárki skjótara nè seinna: ok má oss eigi um þat hallmæla. þórðr Hrafnsson spurði þórarinn, hvârt þeir skyldi eltast láta með 20asta[1] mann undan Glúmi, þótt hann sè með sètta mann? þórarinn segir: ríðum! þvíat Glúmr vill dvelja oss ok bíða svâ sinna manna. þórðr segir: því er eigi kynligt, at vèr berim opt lágan hlut fyri Glúmi, þá er hann stendr jafnt at vígi sem þèr, þarsem þèr þorið nú eigi at bíða hans, er hann hefir fá menn, enda skal hann eigi mik elta, ok steig af baki. Eysteinn berserkr[2] segir, at hann vill eigi undan

[1]) 15da, *B.* [2]) Austmaðr, *C.*

ríða: ok kalli þeir, at þeir elti oss. Þórarinn segir: Þat sýnist mèr úráðligt. En er Glúmr sá, at þeir fóru eigi, þá fór hann seinna, ok kastaði orðum á Þórarinn, ok spurði, hvert erendi þeirra væri til Uppsala. Þórarinn segir, at þeir höfðu stefnt Steinólfi til óhelgi. Þá mælti Glúmr: er eigi því mjök til kapps haldit? skulu eigi boð koma fyrir, ok mættim vèr ráða um nokkut, at málit gengist? Þórarinn sá, at Glúmr vildi dvelja þá, ok bað menn ríða, ok þeir gerðu svâ. Glúmr spurði: við hokið þèr enn? Þeir fóru undan, ok því seinna sem þeir fóru, (því) seinna fór Glúmr ok beið manna sinna, ok mælti: eigi mun vinsælt verða málit, ef þèr hafið lognar sakir uppi, ok verðr þá svívirðíng í. Ekki mun nú farit at því, erfitt verðr við þik at eiga. Glúmr komst hjá þeim fram, ok talar svâ við þá, en þeir riðu, ok dvaldi svâ; en er hann sá, at ekki mátti dvelja þá, en veit von sinna manna, þá skaut hann spjóti til Arngríms, ok kom í gegnum báða söðulbogana ok lærit, ok var Arngrímr illa vígr um daginn. Síðan hljóp Eysteinn fyrstr manna at Glúmi, en Þorvaldr tasaldi í mót honum, ok lèkust þeir 2 við, ok þóttust þeir bazt hafa, er first voru þeirrá samgángi, ok var hvârrtveggi þeirra fullhugi ok rammr at afli; veitti stór högg ok mörg hvârr þeirra öðrum. Þorvaldr krókr sótti fast at Glúmi ok margir með honum; en Glúmr hopaði undan ok þeir menn, er honum fylgdu, ok hlífðu sèr; en Þórarinn steig eigi af baki, ok þótti honum þó ærit margir um einn.

23. Sá maðr kom athlaupandi þar, er þeir börðust, er var í skinnkufli ok hafði sverð í hendi; hann kom at þar, er þorvaldr tasaldi fèll fyrir Eysteini, ok þegar hleypr hann at Eysteini, ok höggr hann banahögg; síðan fór hann í lið með Glúmi, ok þá mælti Glúmr þetta: kom heill, þú þundarbenda! gott kaup var þat, er ek keypta þik, þú munt nú vel gjalda verð þitt í dag. Glúmr átti þræl þann, er svâ hèt, því mælti hann þetta, en þar var þó raunar Vigfúss, son hans, ok kendu hann fáir eða engvir, nema Glúmr, þvíat hann hafði þá 3 vetr verit í sekt ok í leyndum, ok ætluðu flestir, at hann væri utan farinn. Svâ barr at, er Glúmr hopaði, at hann lá fallinn, en þrælar hans báðir lögðust á hann ofan, ok voru þar stángaðir spjótum til bana; en þá kom Márr at í því með sína menn. þá fór þórarinn af baki, ok börðust þeir Márr, svâ at aungvir áttu hlut í með þeim. En Glúmr spratt upp ok barðist þá frýjulaust, ok var þá liðsmunr engi. Eiríkr hèt húskarl þórarins, hann var at verki sínu um morguninn, hann hafði enga hlíf nè vâpn; hann fær sèr trèlurk í hönd, ok fór til fulltíngs við þórarinn, ok varð Glúmi it mesta ólið at honum, þvíat menn ok hlífar meiddust fyri trè því, er hann hafði at vega með. þess er getit, at Haldóra, kona Glúms, kvaddi konur með sèr: ok skulum vèr binda sár þeirra manna, er lífvænir eru, or hvârra liði sem eru; en er hún kom at, þá fèll þórarinn fyri Mávi, ok var öxlin höggin frá, svâ at lúngun fèllu út í sárit; en Haldóra batt um sár hans, ok sat yfir

honum til þess, er lokit var bardaganum. Halli enn digri kom fyrstr til meðalgaungu ok margt manna með honum, ok lauk svâ bardaga, at 5 menn voru fallnir af Esphælíngum: Þorvaldr krókr ok Arngrímr, Eysteinn ok Eiríkr, ok Eyvindr Austmaðr. En af Glúmi var fallinn Þorvaldr tasaldi ok Eyjólfr Rolleifsson, ok Jöður ok þrælar 2. Þórarinn fór heim með förunautum sínum. Glúmr fór ok heim með sína menn, ok lèt færa ena dauðu í úthýsi eitt, ok var búit um Þorvald virðuligast, þvíat klæði voru borin undir hann, ok var hann rifaðr í húð. En er menn voru heimkomnir, þá mælti Glúmr við Haldóru: för vâr mundi hafa orðit góð í dag, ef þú hefðir heima verit, ok hefði Þórarinn eigi lífs brott komizt. Hún segir, at Þórarni væri lítil von lífs: en þó muntu eiga skamma stund hèraðvært, þótt hann lifi, en ef hann deyr, muntu eiga aldre landvært. Síðan mælti Glúmr við Guðbrand: þú hefir mikillar frægðar aflat þèr í dag, er þú lagðir at jörðu Þorvald krók, ok mikit lið veittir þú oss í dag. Hann segir, ok kvað ekki á þá leið verit hafa, enda varit hendr sínar. Glúmr segir: sá ek glöggt, hvat tiðt var: barn at aldri, en vegit slíka hetju, sem Þorvaldr var, ok muntu verða frægr af þessu verki; af því fèkk ek sóma utanlendis, er ek vâ berserkinn. Hann segir: ekki hefi ek Þorvald vegit. Glúmr segir: eigi er at dylja þessa, vinr! þú veittir honum banasárit, first þú eigi gæfu þína! Til þess þrætti hann við Guðbrand, at hann trúði ok gekk við, ok þótti virðíng at; hann mátti ok eigi

dylja, at eigi væri þetta fyri satt haft; ok þá var honum á hendr lýst víginu, ok þótti þá minni slægja í, enn þeir ætluðu, er keyru þorvald til eptirmáls. þat segja menn, at Glúmr mælti: þat þiki mèr illa, er Márr lætr binda um, þóat hnekkistikill sè gjörr í höfði honum; þat kallaði hann svâ, er í kross var sprúngit. Márr segir: ek munda þess minnr þurfa, ef ek legðumst niðr ok hefðag þræla mína at skildi. þá mælti Glúmr: harðslægr var Hrísateigr nú í dag, sveinar! sagði hann. Márr segir: fyri þat mun þèr gánga, sem harðslægr hafi verit, þvíat nú muntu þverárland hafa slegit[1] or hendi þèr. Glúmr segir: þat ætla ek, at þú vitir þat ógjörla. Márr segir: vera má, at vita eigi, fyri þat mun þèr gánga, sem ek vita. En er Helga spurði tíðendin, systir Glúms, þá fór hún til þverár, ok spurði, hversu sonr hennar hefði framgengit. Glúmr segir: eigi fèkk hraustara mann. þá mælti hún: sjá vilda ek hann dauðan, ef eigi eru önnur faung á; þat var henni veitt, ok lèt hún hefja hann í vagn, ok búa hógliga um; ok er hún kom heim, fægði hún sár hans ok batt síðan, ok kom svâ ráði hans, at hann mælti við menn. þat voru lög þar, at menn fèllu jammargir, at þat skyldi kalla jamvegit, þótt mannamunr þætti vera, en þeir, er ávíga urðu, skyldu kjósa mann til, eptir hvern mæla skyldi; en þótt nokkut kynni þat í málum at gerast síðarr, er betra þætti, at hafa annann veg kosit, þá skyldi eigi skipta keyrinu. En er þórarinn spurði, at þorvaldr tas-

[1]) hlegit, *rángt A.*

aldi var lífs, þá kaus hann þorvald krók, bróður sinn, til eptirmáls; en litlu síðarr spurði hann þat, at Guðbrandi var eignat þat vígit, ok vildi hann þá heldr hafa annann tilkosit, en þó varð nú þessu fram at halda, sem fyrr var kosit. þeir hitta nú Einar Eyjólfsson; lætr þórarinn, at nú muni hann taka til þeirra mála, er þeir höfðu með sèr talat. Hann segir: slíkt er mèr í hug þar, sem fyrr, at Bárðr var veginn. Tók nú Einarr málit til meðferðar á þíngi um sumarit, ok sótti Glúm. þórarinn lá í sárum allt sumarit, ok svâ þorvaldr tasaldi, ok urðu báðir græddir. Glúmr hafði mikinn liðsafla á þínginu, ok svâ hvârirtveggju. Var nú leitat um sættir af göfgum frændum hvârratveggju, ok varð þat at sættum, at bæta skyldi víg Steinólfs svâ, at fram væri færð sýkna Vigfúss Glúmssonar. En Guðbrandr var sekr um víg þorvalds, ok kom Glúmr honum utan, ok fóru við svâ búit heim, ok undu þeir þorvarðr ok þórarinn illa við, ok þóttist þórarinn enga sæmd hafa fyri víg þorvalds, bróður síns; sat nú Glúmr í virðíngu. Um vetrinn eptir kom upp vísa, er Glúmr hafði þá nýort:

Virkis spyrr at verkum
[vínshirðis-síf[1] mínum,
erat [at manna máli[2]
morð voru þau[3] forðum;
liggr þeim, er hrafn of huggar[4]
hörveig[5], talit gerva;

[1]) vínhirðir sízt, *B.* [2]) á manna móti, *B.* [3]) sögð, *B.* [4]) hyggju, *B.* [5]) herveig, *C.*

[munat svâ málin láta
myrk, at sem fæst um yrkjum[1].

24. Einn dag, er menn voru at Hrafnagilslaugu, kom þar þorvarðr, hann var gleðimaðr mikill, ok hendi at mörgu gaman; hann mælti: hvat er komit þeirra manna, er skemta kunni nýjum fræðum? þeir segja: þar er skemtun öll ok gaman, er þú ert. Hann segir: ekki þiki mèr nú meira gaman, enn kveða vísur Glúms, en þar hygg ek at, hvat honum þikir vantalit í einni vísu, at hann mundi skorta á um vígin; hvat skulum vèr ætla, hvert þat muni vera, eða hvârt er líkara, at Guðbrandr muni vegit hafa þorvald, eða Glúmr? þetta þikir mörgum áræðiligt. Hann reið nú á fund þórarins, ok mælti: hugleidt hefi ek nokkut, ok sýnist mèr sem eigi muni it sanna uppi um víg þorvalds króks, þvíat hittast mun í kveðskap Glúms, at nokkut þikir honum vantalit vera um vígin. þórarinn segir: varla kann ek nú upp at taka málit öðru sinni, þótt þetta væri satt, mun nú vera kyrt. þat er óráðligt, ok þó mætti kyrt vera, ef eigi hefði um verit grafit, en nú mun ek bera upp fyri menn, ok munu þèr svívirðíng af fá, svâ at engi mun önnur meiri orðit hafa. þórarinn segir: óhógligt lízt mèr málit at flytja til alþíngis við frænda-afla Glúms. þorvarðr segir: þar kann ek ráð til leggja: stefn honum til Hegranessþíngs, þar áttu frænda-afla, ok mun þat torsótt at verja málit. þórarinn segir: þat ráð

[1]) *v. í A, C; tekið úr B.*

mun haft verða; skiljast at því. Nú vârar illa, ok verðr torsótt allt at fá. Um vârit bjó þórarinn mál á hönd Glúmi til Hegranessþíngs, þvíat allir samþíngisgoðar, þeir er því þíngi áttu at halda, voru bundnir í nauðleytum við þórarinn, en hestum mátti trauðt koma yfir heiðar fyri snjó. Glúmr tók þat til ráðs, at hann fèkk byrðíng einn mikinn í hönd þorsteini, bróður sínum, ok skal hann halda vestrfyri ok koma til þíngs með herklæði ok vistir; en er þeir koma fyrir Úlfsdali, þá brutu þeir skipit í spón, ok týndist þar alltsaman, menn ok fjárhlutr. Glúmr gekk til þíngs með hundrað manna, ok náði eigi nærr at tjalda enn í fjörbaugsgarði; þar var kominn Einarr Eyjólfsson með þeim Esphælíngum; voru Glúmi send orð, at hann skyldi tilfara ok færa fram lögvörn fyri sik. Nú gengr Glúmr, en eigi var meira rúm gefit, enn einn maðr mátti gánga, en þar var fylkt liði tveim megin hjá, en Glúmi var boðit at gánga í kvíarnar, ef hann vildi til dómsins; en þat sýndist honum óráðligt, ok mælti til sinna manna: auðsætt er nú þat, at þeir þikjast í hendi hafa vârt ráð, má ok vera at svâ sè; nú vil ek þó, at þèr snúið aptr, mun ek gánga fyrstr, en þá 2 nærst mèr jamfram, [en þeim 4 jamfram[1], ok skulum vèr renna at ok hafa spjótin fyrir oss, ok mun klambrarveggrinn gánga, ef fast er fylgt. þeir gerðu svâ, ok runnu at í einu skeiði í dómhrínginn, ok var lengi nætr, áðr þeim varð bægt frá í brott, ok gerðist þar svâ mikil þraung ok

[1]) *v. i B, C.*

föst, ok varð þat um síðir, at dómrinn var settr í annat sinn. Ok er þeir tóku at reifa málit, þá gengr Glúmr í þíngbrekku, ok nefnir vâtta, at sól væri þá komin á þíngvöll; síðan varði hann mönnum í dóm lýriti at dæma um sakarnar, ok varð þar niðr at falla hvert mál, sem þá var komit; ríða menn í brott, ok undu Esphælíngar stórilla við, kallar þórarinn hann hrakligt gert hafa fyri þeim. Einarr segir: eigi lízt mèr svâ stórljótt sem þèr, þvíat þar (er) til máls at taka, sem frá var horfit. Síðan ríða þeir til alþíngis Esphælíngar með Einari ok margir vinir þeirra, er þeim höfðu heitit liðveizlu í móti Glúmi. Frændr Glúms veita honum at málum til rèttra laga, ok er þat af gjört með vitra manna ráði, ef Glúmr vill vinna eið fyri málit, at eigi vægi hann þorvall krók. Ok er margir áttu hlut í, þá sættust þeir at því, at Glúmr skyldi vinna eið, at hann hefði eigi vegit þorvald krók, ok var ákveðit nær eiðrinn skyldi unninn vera, um haustit at 5 vikum, ok er nú svâ ríkt fylgt málinu, at þeir skyli fram hafa málit, eða hann vinni eiða í þremr hofum í Eyjafirði, ok eiðfall, ef þá kemr eigi fram. Margrædt var um þetta mál, hversu eiðar Glúms myndi vera eða framfara.

25. Nú ríða menn heim af þíngi, ok er Glúmr heima um sumarit, ok er kyrt allt í hèraðinu; liðr til leiðar, ok ríða menn til leiðar, en af leið hvarf Glúmr, svâ at ekki spurðist til hans. Márr sat heima í búinu. En um haustit at 5 vikum, þá bauð Márr mönnum, ok var þar stofn-

at brullaup, ok komu þar eigi færri menn til boðs enn hundrað; öllum þótti kynligt boð þetta, þvíat þeir voru lítils verðir, er í hlut áttu. Þar sá menn þann aptan, at or dölum öllum Eyjafjarðar riðu 2 menn saman eða 5, ok safnaðist saman liðit, er ofan kom í hèraðit, ok var þar kominn Glúmr ok Ásgrímr ok Gizorr með 3 hundruð manna, ok komu heim um nóttina ok sátu þar at boði. En um morgininn eptir, sendi Glúmr eptir Þórarni, ok bað hann koma í Djúpadal, eigi síðarr enn at miðjum morgni, at heyra eiðana. Þórarinn veikst við, ok fèkk hundrað manna. En er þeir komu til hofsins, þá gengu 6 menn í hofit með Glúmi, Gizorr ok Ásgrímr, en með Þórarni, Einarr ok Hlenni enn gamli. Sá maðr, er hofseið skyldi vinna, tók silfrbaug í hönd sèr, þann er roðinn var í nauts blóði þess, er til blóta væri haft, ok skyldi eigi minna standa enn 3 aura. Þá kvað Glúmr svâ at orði: at ek nefni Ásgrím í vetti, annann Gizor í þat vetti, at ek vinn hofseið at baugi, ok segi ek þat Æsi, at ek vark-at þar, ok vák-at þar, ok rauðk-at þar odd ok egg, er Þorvaldr krókr fèkk bana; líti nú á eið, þeir er spekimenn eru ok við eru staddir! Þeir Þórarinn urðu eigi búnir at lasta, en kváðust eigi fyrri þann veg heyrt hafa at orði kveðit. Með slíku móti voru eiðar unnir í Gnúpafelli ok svâ at Þverá. Þeir Gizorr ok Ásgrímr voru nokkurar nætr at Þverá, ok at skilnaði gaf Glúmr Gizori feldinn blá, en Ásgrími spjótit gullrekna, ok skildust vinir. Um vetrinn hittust þeir Þorvarðr ok

þórarinn, ok spurði þorvarðr: vann Glúmr vel eiðinn? þórarinn segir: ekki fundu vèr at. Hann segir: undarliga verðr slíkt um vitra menn, er svâ missýnist! þat hefi ek vitat, at menn hafa lýst vígum á hendr sèr, en hitt hefi ek eigi vitat eða heyrt, at menn hafi svarit um þat sjálfir, at þeir hafi vegit menn, sem Glúmr hefir gert, eða hversu mátti hann meirr atkveða, enn segja, at hann vægi þar at, ok væri þar at, ok ryði þar at odd ok egg, er þorvaldr krókr fèll á Hrísateigi, þótt hann leiddi eigi svâ, sem tíðast er, ok mun sjá sneypa jafnan uppi síðan. þórarinn segir: ekki hefi ek fundit þetta, enda mæðumst ek á at eiga við Glúm. Hann segir: ef þú þikist mæðast, sakir vanheilsu, þá láttu Einar taka enn málit, hann er vitr ok kynstórr, munu honum margir fylgja, eigi sitr Guðmundr hjá, bróðir hans, ok er sá hlutrinn, at hann er gjarnastr til, ef hann kemst at þverá. Eptir þetta hittast þeir Einarr ok bera ráð sín saman, ok mælti þórarinn: ef þú vill fyri málinu vera, munu margir þèr veita, munu vèr þat ok tilvinna, at kaupa þèr landit eigi meira verði enn Glúmr keypti at þorkatli háfa. Einarr segir: Glúmr hefir nú lógat þeim lutum, feldi ok spjóti, er Vigfúss, móðurfaðir hans, gaf honum, ok bað hann eiga, ef hann vildi halda virðíngu sinni, en kvað þaðanfrá þverra mundu; nú mun ek taka við málinu ok fylgja.

26. Nú býr Einarr til vígsmálit af nýju til alþíngis, ok fjölmenna hvârrtveggju. En áðr

Glúmr riði heiman, dreymdi hann, at margir menn væri komnir þar til þverár at hitta Frey, ok þóttist hann sjá margt manna á eyrunum við ána, en Freyr sat á stóli. Hann þóttist spyrja, hverir þar væri komnir. þeir segja: þetta eru frændr þínir framliðnir, ok biðjum vèr nú Frey, at þú sèr eigi á brott færðr af þverár-landi, ok tjóar ekki, ok svarar Freyr stutt ok reiðuliga, ok minnist nú á uxa-gjöf þorkels ens háfa. Hann vaknaði, ok lèzt Glúmr verr vera við Frey alla tíma síðan. Ríða menn til þíngs, ok verða þau málalok, at Glúmr gengr við víginu; en í því áttu hlut vinir hans ok frændr, at heldr skyldi sættast, enn sekt kæmi á eða utanferð; ok sættust þeir á þíngi at því, at Glúmr galdt þverár-land, hálft Katli, syni þorvalls króks, í föðurbætr, en seldi hálft við verði, ok skyldi þó búa á þau missari, ok varð hèraðssekr, ok búa eigi nærr, enn í Hörgárdal; fóru síðan af þíngi; síðan keypti Einarr landit, sem honum var heitit. Menn Einars komu þagat um vârit at vinna landit, ok mælti Einarr, at þeir skyldi segja honum hvert orð þat, er Glúmr mælti. Einn dag kom Glúmr at máli við þá, ok segir svâ: auðsætt er þat, at Einarr hefir vel sèr fengit verkmenn, ok er vel unnit á landinu; nú skiptir miklu, at smátt ok stórt sè tilhent: nú skulu þèr hèr reisa við ána vaðmeið, ok er konum hægt til þvâttar at hreinsa stórföt, en heimabrunnar eru vândir. Nú koma þeir heim, ok spyrr Einarr, hvat þeir Glúmr mæltist við. þeir segja, hve hugkvæmr hann var at öllu, at unnit væri. Hann segir:

þótti yðr þat vera, at hann vildi vel búa í hendr mèr? þeir segja: svâ þikir okkr. Einarr segir: annann veg lízt mèr: þat hygg ek, at við þann meið festi hann ykkr upp, en ætli at reisa mèr níð; nú skulu þèr eigi fara þó. Einarr færði þagat bú sitt um vârit, en Glúmr sat þar til ens efsta fardags; en er menn voru í brott búnir, þá settist Glúmr í öndvegi, ok gerði eigi á brott gánga, þótt at honum væri kallat; hann lætr tjalda skálann, ok vill eigi svâ skiljast við landit sem kotkarlar. Hallbera, dóttir þórodds Hjálmssonar, var móðir Guðmundar ok Einars, hún bjó þá at Hanakambi; hún kom til þverár, ok kvaddi Glúm, ok mælti: sittu heill, Glúmr! en ekki er hèr nú lengr at vera, komit hefi ek nú eldi á þverárland, ok geri ek þik nú á brott með allt þitt, ok er helgat landit Einari, syni mínum. Glúmr reis upp þá, ok mælti, at hún skyldi gleipa[1] kerlínga örmust; en þó reið Glúmr þá í brott, ok varð litit um öxl til bæjarins, ok kvað vísu:

Rudda[2] ek sem jarlar[3],
orð lèk á því forðum,
með veðrstöfum Viðris
Vandils[4] mèr til handa;
nú hefi ek Valþögnis vegna
varrar[5] skíðs[6] um síðir
breiða jörð með börðum[7],
bendist[8] mèr, or hendi.

1) fleipra, *B.* 2) rulla, *C.* 3) æddi, *B.* 4) vandar, *B;* vendist, *C.* 5) varar, *C.* 6) skeiðs, *B.* 7) barða, *B;* borðum, *C.* 8) bendiz, *A;* benda, *B.*

Glúmr bjó á Möðruvöllum í Hörgárdal við þorgrím fjúk, ok undi því eigi lengr enn einn vetr; þá bjó hann 2 vetr i Myrkárdal, þá hljóp þar skriða nærr bænum, svâ at tók sum húsin; þá kvað Glúmr vísu:

[Mál er mun-at enn sælu[1]
menbrjótandi hljóta,
oss kom breiðr í búðir
böggr af einu höggi;
þá er [fley-marar[2] fjóra[3]
fullkátir vèr sátum,
nú er, mógrennir[4], minna[5]
mitt[6] sex tigu vetra.

þá keypti Glúmr land at þverbrekku í Öxnadal, ok bjó þar, meðan hann lifði, ok varð gamall ok sjónlauss.

27. Narfi hèt maðr, er bjó í Hrísey, hann hafði átt Úlfeiði, dóttur Íngjalds Helgasonar hins magra; þeirra synir voru þeir Eyjólfr ok Klængr, þorbrandr ok þorvaldr; allir voru þeir mikilhæfir menn, frændr Glúms; þeir Klængr ok Eyjólfr bjuggu eptir föður sinn í Hrísey. Sá maðr bjó í Haga, er þorvaldr hèt, ok var kallaðr menni, ok átti dóttur þórðar Hrafnssonar frá Stokkahlöðu, er Helga hèt. Eitt vâr kom þorvaldr or Haga við Hrísey á byrðíngi, ok ætlaði at halda til fengjar, ok er Klængr varð varr við, rèðst hann til ferðar með honum; en er þeir komu út or firðinum, fundu þeir reyði nýdauða,

[1]) mál er, *v. í A; tekið úr B;* munat hefi ek mestu sælu, *C.* [2]) fleymara, *B;* fleymarir, *C.* [3]) fjórir, *C.* [4]) mögrrennir, *B;* mógrunar, *C.* [5]) meira, *C.* [6]) mett, *B.*

keyrðu í festar, ok sigldu með inn eptir firðinum um daginn; vildi Klængr flytja til Hríseyjar, þvíat þat var skemra enn í Haga, en þorvaldr vildi til Haga flytja, ok lèt þat jamrètt. Klængr segir, at eigi sè þat lög at flytja eigi þagat, er nærst eigu flutníngarmenn land. þorvaldr kveðst hafa rètt at mæla, ok lèt þá frændr Glúms ekki þurfa at ganga á rèttan hlut við þá: ok hvat sem lög eru, þá munu enir ríkari nú ráða. þorvaldr var fjölmennari því sinni, ok tóku þeir af Klængi rekaldit nauðgum, en hvârrtveggi þeirra var landegandi. Klængr fór heim, ok undi illa við. þorvaldr ok þeir hlógu at þeim Klængi, ok töldu, at þeir treysti eigi á at halda. Einn morgin reis Klængr snemma upp, ok fór við 4ða mann inn í Haga, kom þar snemma, svâ er menn voru í svefni. þá mælti Klængr: ráðs skulum vèr nú leita: hèr eru naut hjá garði, ok skulu vèr þau reka á húsin, þar sem þorvaldr hvílir undir, ok teygjum hann svâ út. þeir gerðu svâ, ok vaknar þorvaldr ok hleypr út; Klængr hleypr at honum, ok veitti honum banasár, fór brátt síðan, ok treystist eigi þar at lýsa víginu, þvíat þar var fyri mannmargt, fór heim út til eyjar, ok lýsti þar víginu. Nú eigu eptirmálit þórarinn ok þórðr, þeir kölluðu morð verit hafa. Ok er þessi mál komu til þíngs, sat Glúmr heima, en um þíngit fór hann út í Fljót ok í Svarfaðardal, ok bað liðs til fèránsdóms, ok þó bað hann leyna þessi fyrirætlan. Klaufi at Barði segir: víst viljum vèr veita Glúmi lið;

hann átti Haldóru, dóttur Arnórs rauðkinns, ok margir hètu aðrir Glúmi sínu liði. Nú fór Glúmr heim. Mál fóru fram á þíngi; en eptir þíngit búast þeir til fèránsdóms, ok höfðu 4 skip ok 30 manna á hverju skipi, ok rèðu þeir Einarr ok þórarinn ok þórðr fyri skipunum, ok komu innan at eyjunni í nætreldíng, ok sá reyk yfir húsunum, ok spurði Einarr, hvârt þeim sýndist svâ sem honum, at reykrinn væri eigi allblárr. þeir sögðu, at þeim sýndist svâ. Einarr sagði: svâ lízt mèr á reykinn, sem fjölmennt muni vera í húsunum, ok mun af mönnum leggja reykinn; en ef þat er, þá munu vèr gera raun til, ok róa undan eyjunni þjóðsýnliga, ok munu vèr þá vísir verða, ef fjölmenni er í eyjunni; ok svâ gerðu þeir. En er eyjarmenn sá þetta, þá hljópu þeir út ok til skipanna, ok lögðu eptir þeim, ok var Glúmr þar kominn með 2 hundruð manna, ok eltu þá inn allt at Oddaeyri, ok varð eigi háinn fèránsdómrinn, ok fengu þeir af úvirðíng Eyfirðíngar. Sitr Glúmr um sumarit í búi sínu; hann átti ok at helga haustþíng, en þíngstöðin er fyrir austan fjörðinn, skamt frá Kaupángi, ok fjölmenntu Eyfirðíngar mjök, en Glúmr hafði 30 eina manna. Margir töluðu við Glúm, at hann skyldi eigi fámennr fara. Hann segir: lifat mun nú it fegrsta, en við þat uni ek, at ekki hafa þeir eltan mik svâ, at eigi færa ek rèttleiðis. Glúmr fór á skipi inn eptir firði, ok gekk á land ok til búða; en þar eru melar brattir ok lausgrýttir á milli fjarðarins ok búð-

anna. En er Glúmr kom gagnvert búð þeirri, er Einarr átti, þá hlupu menn frá búðunum, ok báru skjöldu at þeim, ok hrundu þeim af melunum, ok fèll Glúmr ok veltist með skjöld sinn á eyrina ofan, ok varð ekki sárr, en 3 spjót hafði fezt í skildi hans. Þorvaldr tasaldi var þá kominn atlandi, ok sá, at Glúmi horfði þá úvænt, ok hljóp svâ á land, at hann tók ár í hönd sèr, ok rann í melinn upp, ok skaut árinni til Guðmundar ríka, ok kom á skjöldinn, ok gekk hann í sundr, ok kom árar-hlutrinn[1] fyri brjóst honum, ok fèll hann í óvit, ok var borinn í fjórum skautum til búðar. Síðan eggjuðu hvârir aðra atgaungu, ok skutust á, ok börðust grjóti, ok varð hörð hríð, ok urðu margir sárir, ok allir sögðu á eina lund, at eigi mætti fáir menn vaskligarr verjast, enn þeir Glúmr. Þeir Einarr sóttu at fast. Þá gengu menn í milli, ok lauk svâ, at 2 menn fèllu af Glúmi: Klængr Narfason ok Grímr Eyrarleggr, bróðir Haldóru, konu Glúms. Þá kvað Brúsi Hallason vísu þessa:

Höfum vèr[2] af vígum,
veit ek orð á því, borða-
stóðs[3] við stýrimeiða[4],
stafngöndul! lut jafnan;
þó hykk [fur-viðu[5] fóru
fleygarðs[6], enn mik varði,
beiði hlökk! fyri brekku,
bliks, harðara miklu.

---

1) hlummrinn, B. 2) veg, b. v. B. 3) stáðs, B. 4) meiði, B. 5) forviðu, C. 6) fleygarð, C.

Einarr kvað vísu:

þraungvir[1] varð á þíngi
þremjalinns[2] at rinna[3],
varat í ála-èli
auðlattr, fyri mel brattan;
þá er marstèttar máttið
Mæfils við þröm sæfar
geiranjótr[4] á grjóti
Gestils klauf of festa.

þá kvað Glúmr vísu í móti:

Lattist herr með hættu[5]
Hángatýss at gánga,
þó tjáir þeim at hætta
þekkiligt fyri brekku,
þá er dynfúsar dísir
dreyra-svells á eyri,
breið óx brögnum mæða,
blóðs skjaldaðir[6] stóðum.

Svá var sett málum, at í faðma fèlst víg Klængs ok þorvalds or Haga; þat var ok jafnt látit, víg Gríms Eyrarleggs ok áverki við Guðmund, ok undi Glúmr illa við málalok, sem hann kvað í vísu þeirri, er hann orti síðan:

Íllt er á jörð of orðit,
aldr bölnar mjök skáldi,
liðit er mest it meira
mitt líf Hèðins drífu;
er óvegins[7] eigi
Eyrarleggs fyri seggjum

---

1) þraungvat, *B.* 2) þrennalins, *B.* 3) reina, *C.* 4) geiramót, *B.* 5) *þ. e.* hettu; höttu, *B, C.* 6) skuldaðir, *B.* 7) úvegnis, *B.*

Gríms í göndlar flaumi
Gefnar má ek of hefna.

28. Þat var eitt sumar, er þeir riðu af þíngi bræðr, Guðmundr ok Einarr, at Glúmr bauð mönnum til sín, ok sendi menn upp til Öxnadalsheiðar at bjóða þeim bræðrum heim, ok lèzt vilja, at nú sættist þeir heilum sáttum: þvíat ek em nú fyrir elli sökum til engis færr, ok mun ek þeim eigi til matar eins bjóða. Glúmr var þá sjónlauss; hann lèt vörð halda á um ferð þeirra. Guðmundr vildi þiggja boðit, en Einarr vildi eigi, ok reið sínum megin ár hvârr þeirra; var Glúmi sagt, at annar flokkrinn reið þángat. Þá mun Einarr eigi vilja þiggja boðit, hann er svâ tortryggr, at hann trúir engum manni. Þat er sagt, at Einarr kallaði á Guðmund, ok mælti: þar mun ek koma á morgin, ef þú kemr í kveld; en Guðmundr huxaði þat, er hann mælti: þá mun þat ætlan þín, at þú eigir at mæla eptir mik; snýr hann nú eptir Einari. Þetta er sagt Glúmi, at hvârgi snýr þagat. Þat er illa þá, kvað Glúmr, þvíat þat hafða ek ætlat, ef ek gengja móti þeim, at ek skylda eigi beggja missa; hann hafði sax brugðit undir skikkju; ok voru þau lok viðskipta þeirra Glúms ok Eyfirðínga. En þá er kristni kom út híngat, tók Glúmr skírn, ok lifði 3 vetr síðan, ok var biskupaðr í banasótt af Kol biskupi, ok andaðist í hvítavâðum. Þá bjó Márr Glúmsson í Fornhaga, ok hafði þar látit kirkju gera, ok var Glúmr þar jarðaðr, ok svâ Márr, þá er hann

andaðist, ok margt annarra manna, þvíat lánga hríð var engi kirkja í Hörgárdal, nema sú ein. þat er (mál) manna, at Glúmr hafi verit 20 vetr mestr höfðingi í Eyjafirði, en aðra 20 vetr engvir meiri enn til jams við hann; þat er ok mál manna, at Glúmr hafi verit bezt um sik allra vígra manna, hèr á landi. Ok lýkr þar sögu Glúms.

